Ieromonahul Theologos Simonopetritul - Sfânta Maria Magdalena - Sfântul odor al Mănăstirii Simonos Petras

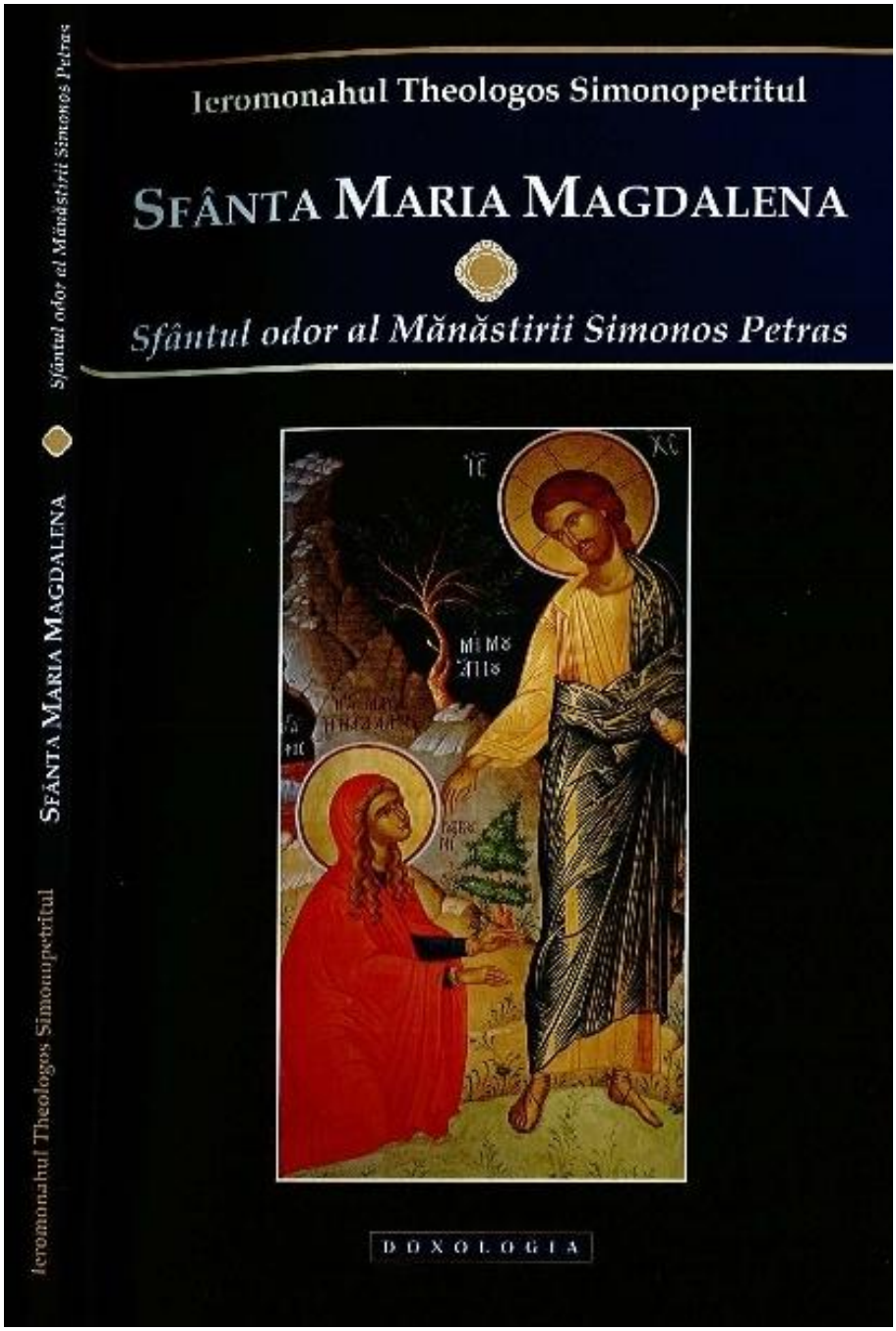

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
Theologos Simonopetritul, ieromonah
Sfânta Maria Magdalena - Sfântul odor al Mănăstirii Simonos Petras/Ieromonahul Theologos Simenopetritul; trad.: Laura Enache. –

Iaşi: Doxologia, 2015
ISBN 978-606-666-430-1
I. Enache, Laura (trad.)

Traducere din limba greacă veche şi note Laura Enache
Tipărită cu binecuvântarea
Inaltpreasfinţitului
Teofan, Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei

Index

Prolog 7
Introducere 9
I. Viaţa Sfintei Maria Magdalena.....12
1. Originea şi creşterea Sfintei.....12
2. Sfânta Maria Magdalena, ucenica lui Hristos 18
3. Sfânta Maria Magdalena la Răstignirea lui Hristos 20
4. Sfânta Maria Magdalena la învierea lui Hristos 25
5. Activitatea apostolească a Sfintei Maria Magdalena la Roma.....39
6. Întoarcerea în Iudeea. Caznele şi izbăvirea Sfintei.....43
7. Activitatea apostolică a Sfintei Maria Magdalena în Marsilia Galiei 44
8.Întoarcerea la Ierusalim şi plecarea la Efes. Adormirea Sfintei.....45
II. Conştiinţa Bisericii cu privire la Sfânta Maria Magdalena 48
1. Adevărul şi rătăcirile din jurul persoanei Sfintei Maria Magdalena.....48
2. Sfânta Maria Magdalena la Sfinţii Părinţi ai Bisericii 52
3. Sfânta Maria Magdalena în imnologie 56
4. Sfânta Maria Magdalena în Sinaxare.....62
III. Cinstirea şi minunile Sfintei Maria Magdalena 67
1. Cinstirea acordată Sfintei în Sfântul Munte şi în Mănăstirea Simonos Petras.....67
2. Cinstirea şi minunile Sfintei Maria Magdalena în Metocurile Mănăstirii Simonos Petras 69
3. Cinstirea şi minunile în spaţiul elen.....70
4. Cinstirea şi minunile Sfintei Maria Magdalena în pelerinajele din Rusia în anii 1888 şi 2006.....77
5. Locaşuri de cinstire ale Sfintei Maria Magdalena (Mormântul - Sfinte Mănăstiri - Sfinte Biserici).....80
6. Istoricul Sfintelor Moaşte ale Sfintei Maria Magdalena 84
Epilog 94
Epilog.....97

Anexe 98
Viaţa şi petrecerea Sfintei şi întocmai cu apostolii Maria Magdalena 98
1. Prolog 98
2. Chemarea Mariei 98
3. Martora învierii 99
4. Maria îl denunţă pe Pilat la împărat 99
5. Interogatoriul lui Pilat 100
6. Urmarea 101
7. Pilat închis şi ucis din greşeală 101
8. Călătorie minunată la Marsilia 102
9. Învinuiri aduse stăpânului locului 102
10. Conducătorul şi femeia sa însărcinată pleacă la Roma 103
11. Moartea mamei. Întâlnirea cu Sfântul Petru 104
12. Găseşte pe mamă şi pe fiu vii 104
13. Moartea şi mutarea moaştelor Sfintei Maria Magdalena 105
Sfânta Maria Magdalena în Sinaxare 106
Sinaxar Latysev, luna iulie, ziua 22 - Pomenirea Sfintei Maria Magdalena 106
Sinaxarul Bisericii Constantinopolitane, luna iulie, ziua 22 107
Sfântul Modest, arhiepiscopul Ierusalimului la femeile mironosiţe 108
Sfântul Fotie al Constantinopolului - întrebarea 218 către Amfilohie 108

Ieromonahul Theologos Simonopetritul

Sfânta Maria Magdalena

Sfântul odor al Mănăstirii Simonos Petras

Icoană portabilă a Sfintei Maria Magdalena și a Sfântului Simon, ctitorii Mănăstirii Simonos Petras (1730).

Icoana portabilă a Sfintei Maria Magdalena
din Sfânta Mănăstire Dionisiou, sec. al XVIII-lea.

Prolog

Cinstita mână stângă izvorâtoare de har a Sfintei, slăvitei mironosiţe şi cea întocmai cu apostolii Maria Magdalena, constituie o binecuvântare pentru mănăstirea noastră şi o sfântă laudă, bogăţie şi renume pentru Sfântul Munte, dar şi un odor multcinstit al Bisericii lui Hristos.

Sărbătoarea Sfintei se prăznuieşte în mod strălucit în sfânta noastră mănăstire pe data de 22 iulie. Sfânta Maria Magdalena împreună cu Sfântul Cuvios Simon, izvorâtorul de mir constituie cei doi stâlpi şi ctitori ai mănăstirii Simonos Petras.

Necesitatea editării unei cărţi care să cuprindă viaţa, petrecerea şi locul Sfintei Magdalena printre ucenicii lui Hristos, atitudinea ei vitejească la Răstignirea şi învierea lui Hristos şi, în general, activitatea ei apostolească, precum şi cele privitoare la confuzia care s-a făcut cu privire la curăţia ei feciorelnică, ne-au preocupat adeseori.

De aceea, am hotărât să încredinţăm o asemenea operă Ieromonahului Theologos, care a considerat ca pe o binecuvântare faptul de a se ocupa ştiinţific de un astfel de studiu, cercetând izvoare vrednice de crezare.

Desigur, încercarea în discuţie impunea multe dificultăţi, dat fiind faptul că mărturiile autentice din Scripturi despre viaţa şi activitatea misionară a Sfintei sunt limitate şi informa- ţiile corespunzătoare puteau fi extrase numai din operele Sfinţilor Părinţi ai Bisericii noastre şi din mărturiile au- tentice ale Tradiţiei noastre bisericeşti, atât cele vechi, cât si cele mai noi.

Cartea în discuţie, Sfânta Maria Magdalena. Sfântul odor al Mănăstirii Simonos Petras (termenul odor fiind luat de la Slava Litiei din slujba Sfintei), credem că prezintă complet imaginea personalităţii Sfintei Maria Magdalena.De aceea se şi editează acum pentru luminarea şi zidirea sufletească a credincioşilor evlavioşi care o cinstesc pe Maria Magdalena. Ea ocupă un loc de seamă printre femeile la care face referire Noul Testament.

Pe de altă parte, mâna făcătoare de minuni şi izvorâtoare de mir a Sfintei noastre care s-a atins de Cel Neatins, Domnul cel înviat şi Dumnezeul nostru, este pusă la închinarea pelerinilor evlavioşi înlăuntrul sfintei noastre Mănăstiri, în fiecare zi, dar şi afară din mănăstire, când se scot spre închinare şi binecuvântare pentru sfinţirea poporului dreptcredincios al lui Dumnezeu.

Fără îndoială, înmiit au a se folosi închinătorii care imită, atât cât le este cu putinţă, sfânta şi dumnezeiasca ei vieţuire, vrednică de imitare şi, mai ales, credinţa, adâncimea dragostei şi devotamentul ei pentru Cel ce a pătimit pentru noi şi S-a îngropat şi a înviat, Hristos, Domnul şi Dumnezeul nostru.

Arhimandritul Elisei,
Stareţul Sfintei Mănăstiri Simonos Petras

Introducere

În această carte se depune efortul de a aduce sub ochii credincioşilor evlavioşi, cât mai autentic posibil, acele elemente păstrate care înfăţişează chipul măreţ al mironosiţei, al celei întocmai cu apostolii, Sfânta Maria Magdalena.

- ⇒ *Mai concret, în primul capitol se prezintă viaţa şi petrecerea Sfintei Maria Magdalena, cu referire specială la originea şi educaţia ei, şi îndeosebi la prezenţa ei energică, în calitate de uceniţă a lui Hristos, la chinuitorul drum al Dumnezeului-om către Răstignire. Dragostea ei faţă de învăţătorul Hristos a învrednicit-o să devină prima uceniţă a învierii. În continuare, vor urma activitatea ei apostolească, urmată de caznele din Ierusalim si adormirea ei în Efes.*
- ⇒ *În capitolul al doilea, interesul se concentrează asupra temei răstălmăcirii şi defăimării persoanei Sfintei Maria Magdalena, mai cu seamă în Apus, şi asupra restabilirii adevărului istoric în privinţa acestui lucru. în acest scop se va da cuvântul Părinţilor Bisericii, Imnografiei şi tradiţiei sinaxarelor.*
- ⇒ *În capitolul al treilea sunt înregistrate informaţiile istorice referitoare la cinstea şi la minunile Sfintei Maria Magdalena de-a lungul timpului în Muntele Athos, la metocurile Mănăstirii Simonos Petras şi în alte părţi.*

Se face referire specială şi la „ieşirile" cinstitelor moaşte ale Sfintei Maria Magdalena în Rusia în anii 1888-1892 şi în 2006, dar şi la ieşirile, mai dese, în spaţiul elen.

De asemenea, sunt înscrise locurile de cinstire ale Sfintei Maria Magdalena, precum mormântul Sfintei, Sfintele Mănăstiri şi Biserici, paraclisele, precum şi moaştele păstrate, care se află împrăştiate în întreaga Biserică Ortodoxă.

Dar în mod special, va fi vorba despre istoria plină de peripeţii a sfintelor moaşte a cinstitei mâini şi se va pecetlui acest capitol cu referirea la prezenţa vie a acestor moaşte de har izvorâtoare şi nestricăcioase, a acestei mari comori a Mănăstirii Simonos Petras şi a Bisericii noastre.
În acest mod, se oferă o informaţie generală cu privire la acest chip al Bisericii noastre care constituie modelul vieţii duhovniceşti şi apostolice, al unei credinţe înflăcărate şi unei iubiri jertfelnice faţă de Domnul.
Prin toate cele câte s-au scris pe larg suntem datori să mărturisim că cercetarea noastră nu a epuizat subiectul, din pricina chipului pluridimensional al Sfintei care, după Preasfânta Maică a lui Dumnezeu şi mama Maicii lui Dumnezeu, Sfânta Ana,

este cinstit în mod special în Sfântul Munte. Astfel, fără îndoială, se impune un studiu încă şi mai ştiinţific decât acesta.

Lucrarea de faţă are în vedere mai înainte de toate prezentarea icoanei marii noastre Sfinte şi apoi folosul duhovnicesc al credincioşilor din expunerea înălţimii vieţii şi petrecerii ei.

Pentru o prezentare mai completă a acestei biografii şi a acestui studiu am preluat informaţii din bibliografia existentă. Din această poziţie exprimăm, după cum se cuvine, călduroase mulţumiri şi felicitările noastre autorilor preţioaselor cărţi care s-au scris despre Sfânta Magdalena.

În mod concret, aducem mulţumiri înţeleptului monah Patapie pentru studiul lui desăvârşit scris în general despre Sfânta, şi în mod cu totul special pentru cercetarea care are legătură cu literatura imnologică despre ea; domnului Evanghelos Karadimos pentru studiul lui ştiinţific minuţios care le precede mai ales cronologic pe toate celelalte pe care le-am amintit aici; domnului Constantin Garitsis pentru importanta cercetare şi studiere atentă în principal a Evangheliilor apocrife, a textelor omiletice, a părinţilor Bisericii şi a tradiţiei sinaxare. În final, Domnului Manouil Tasoula, pentru cercetarea lui cu privire la tradiţiile existente despre Sfânta Maria Magdalena în Apus, precum şi la peripeţiile sfintelor ei moaşte. Acestuia, precum şi părintelui Patapie îi datorăm călduroase mulţumiri pentru trimiterea preţiosului material fotografic şi arhivistic care avea legătură cu Sfânta şi care ne-a ajutat semnificativ în alcătuirea prezentului studiu. În cele din urmă, datorăm mulţumiri Domnului Th. Giancu, care s-a oferit cu nobleţe să-şi asume îngrijirea ediţiei prezentei cărţi, în calitate de profesor la Universitatea Aristotel din Tesalonic.

Sfântul Simon, Sfânta Maria Magdalena și Înainte-Mergătorul.
Icoana ctitorilor de la Chilia lui Donta din Simonos Petras (1857).

I. Viaţa Sfintei Maria Magdalena

1. Originea şi creşterea Sfintei

Începând istorisirea vieţii şi petrecerii Sfintei Maria Magdalena, chemăm mai întâi ajutorul ei, pentru a-i reda corect viaţa, pe baza istorisirilor evanghelice, pe baza textelor patristice şi hagiografice, precum şi a tradiţiilor care s-au păstrat.

Maria Magdalena, cum mărturiseşte şi numele ei, s-a născut în Magdala Galileei. Numele ebraic „Magdala" înseamnă turnul lui Dumnezeu. Probabil de la acest fapt pornind, însuşi Hristos a căutat pretext pentru a-i atribui supranumele acesta, aşa cum a făcut cu ceilalţi ucenici ai Lui.

Se spune că „le-a pus lor nume" [1]. Astfel, pe fiii lui Zevedeu, Iacob şi Ioan, i-a numit „Boanerghes", care înseamnă „fiii tunetului" [2]. Pe Simon l-a numit Chefa, care se va numi Petru [3]. Pe vameşul Levi l-a numit Matei, care se tâlcuieşte „darul lui Dumnezeu"[4]. Pe Iuda Leweul l-a numit Taddeu [5]. Pe Toma l-a numit „Geamănul", ca să arate, potrivit lui Theofanes Kerameus (sec. XII) [6], dispoziţia ostenitoare faţă de ucenicii Lui; şi aşa mai departe.

O informaţie unică despre patria Sfintei ne-o dă Sfântul Evanghelist Matei, în Noul Testament [7], când spune că Iisus după minunea hrănirii celor patru mii de bărbaţi, după ce a slobozit mulţimile, S-a urcat în corabie si a venit în ţinutul Magdalei. Evanghelistul Marcu [8] înaintează cu un pas, zicând că Iisus, împreună cu ucenicii lui, a venit ai corabia în părţile Dalmanouthei [9] care era un ţinut pescăresc pe malul lacului Ghenizaret aproape de Magdala, Din această regiune provenea şi Sfânta Maria Magdalena.

---

[1] *Mc. 3,16-19*
[2] *Mc. 3,17*
[3] *In 1, 42*
[4] *Mt. 9, 9; Mc. 2,14*
[5] *Mt. 10, 3*
[6] *Omilia la Evanghelia a 7-a de dimineaţă, PG 132, 660 [se referă la Evanghelia a 7-a din cele 11 care se citesc la Utrenie].*
[7] *Mt. 15, 39*
[8] *Mc. 8,10*
[9] *Dalmanoutha, patria Sfintei Maria Magdalena, se afla la 5 km la sud de Marea Tiberiadei pe coasta de apus a ţărmului. Dalmanoutha şi Magdala nu e nevoie să fie identificate. Erau zone apropiate (H* Bpt]OKEVTLK~ *Kat* HBtK~ *L.yKvKAoxaiOEta), 4, col. 895]; de asemenea varianta aramaică a Magdalei, Dictionnaire Encyclopediqite de la Bible, Brepols, 2002, p. 328*

Satul Magdala este la o distanţă de patru kilometri N-V de oraşul Tiberiada şi se află pe coasta apuseană a ţărmului, în regiunea satului arab de astăzi El-Megdel [10] . S-a observat de către cercetători că numirile oraşelor şi satelor de pe ţărm sunt legate direct de pescuit. Astfel, Bethsaida se traduce „locul cu peşte". Magdala era numit de către rabini „Tumul peştilor" (Migdal Nounaîâ) [11] sau „Peştii uscaţi".

Dar Maria Magdalena din Magdala s-a arătat cu adevărat turn întrupat al lui Dumnezeu, ca una care provenea din Magdala, dar în primul rând fiindcă în întreaga ei viaţă şi-a păzit locul de cinste, pe care i l-a încredinţat Dumnezeu, să fie deopotrivă cu apostolii.

În izvoarele istorice greceşti şi în special în Flavius Josephus, Magdala este cunoscută ca „Tarichaia". În vremea lui Hristos satul era faimos pentru peştii uscaţi de la care şi-a luat şi numele, potrivit rabinilor. Se pare că locuitorii ei, deşi erau iudei, erau influenţaţi de elenism. La săpăturile arheologice care au avut loc în spaţiul vechii Magdale, au fost descoperite ruinele unei sinagogi din vremea lui Hristos, ruinele unei vechi mănăstiri şi piaţa centrală.

Monahul Epifanie, care a vizitat Magdala la mijlocul secolului al IX-lea, a găsit biserica zidită pe locul unde, potrivit tradiţiei, se afla casa Sfintei Maria Magdalena [12].

Lacul Ghenizaret este încă şi astăzi unul dintre cele mai frumoase locuri de pe pământ. A fost comparat cu cele mai faimoase lacuri. Acesta în vremea lui Hristos se mai numea şi Marea Galileei [13] sau Marea Tiberiadei [14]. Dealurile de primprejur formează o imagine în basorelief plină de frumuseţe şi sunt acoperite cu culturi [15]. Lungimea lacului este de aproximativ 20 de km, iar lăţimea este de aproximativ 9,5 până la 11 km. Adâncimea este de 50 de metri până la 70 de metri, şi coboară brusc până la 250 de metri în zona de nord unde curge Iordanul. Apa lacului este sălcie. Spre sud, izvorăsc izvoare calde a căror apă este vestită ca tămăduitoare. De câteva ori pe an, lacul este tulburat de furtuni puternice, ca şi în vremea lui Iisus, care

---

[10] *„Magdala", 0H£, 8, coli. 439-440*
[11] *Giuseppi Ricciotti, Viaţa lui Iisus Hristos, Atena, f.a., p. 358*
[12] *V. Tzaferi, Sfintele Locuri, ed. E. Tzaferi A.E., Atena, 1992, pp. 169-170.*
[13] *Mt. 4, 18; Mc. 1, 16*
[14] *In 21,1*
[15] *D. Rops, Viaţa cotidiană în Palestina în vremea lui Hristos, ed. Dim. Papadima, Atena, 1990, p. 18.*

provin din vânturile puternice ale zonei [16]. Într-una din aceste furtuni s-a primejduit să fie scufundată şi corabia cu ucenicii lui Iisus, Care însă a liniştit furtuna numai prin Cuvântul Lui [17] . Deasupra acestei ape a păşit şi Petru [18]. Domnul a plutit de multe ori cu corabia pe acest lac, şi în oraşele care se aflau în jurul lui au avut loc cele mai multe minuni ale Lui.

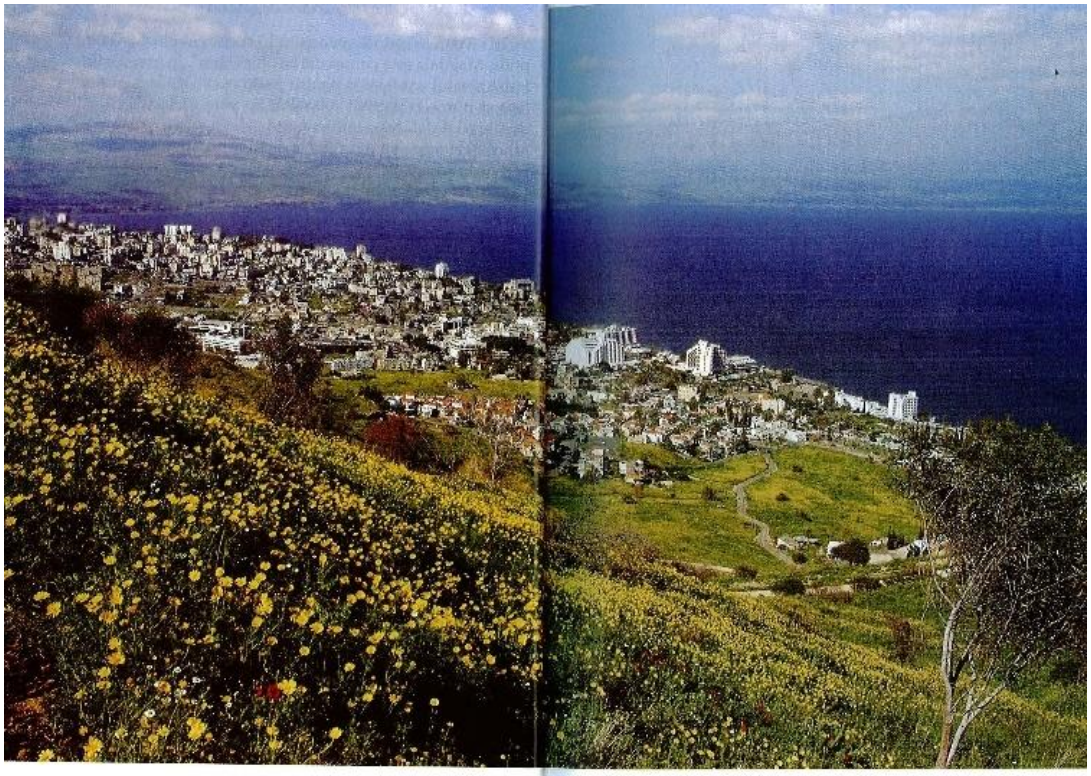

Fotografie cu oraşul Tiberiada astăzi.

Oraşul Capernaum a fost centrul şi punctul de pornire al activităţii Lui. În acest lac pescuiau şi ucenicii lui Iisus chiar mai înainte de a fi chemaţi la vrednicia apostoliei. După învierea Iui Iisus, la acest lac s-au întors şi ucenicii, acolo unde L-au şi văzut pe Domnul înviat şi unde li S-a şi arătat [19].

[16] *OHE, 4, col. 299-300.*
[17] *Mt. 8,23 et passim*
[18] *Mt. 14, 22*
[19] *In 21, 1 et passim*

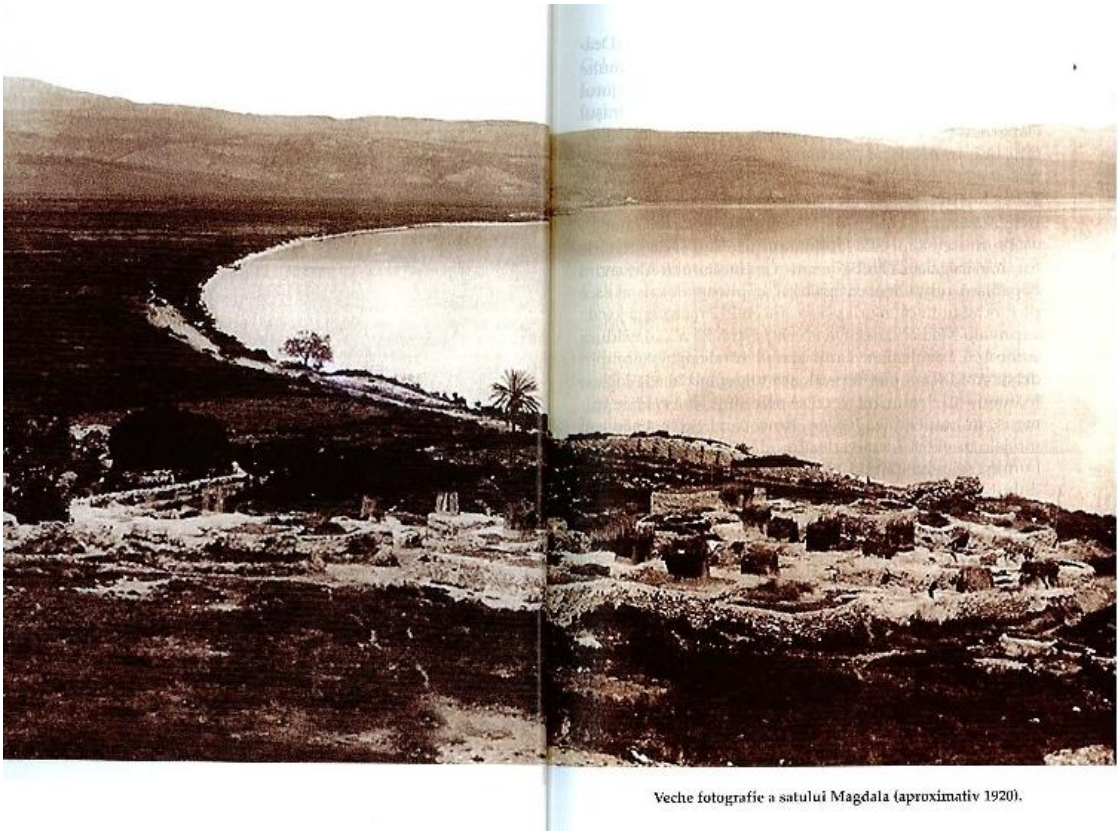

Veche fotografie a satului Magdala (aproximativ 1920)

Frumuseţea lui este lăudată printre alţii şi de Frederic Farrar în inegalabila limbă literară a traducătorului Alexandru Papadiamanti: *„Lacul cu apele lui sclipitoare de cristal zace pe fundul unui căuş uriaş şi se află cu 212 metri mai jos de suprafaţa Mediteranei. De aceea păstrează acolo căldura sufocantă. Lacul stă neclintit ca o piatră de opal cu sclipiri de smarald (ca o piatră preţioasă fulgerând verde închis) în interiorul dealurilor verzi. Apele sunt încă atât de frumoase în limpezimea lor, ca atunci când Petru a aruncat mrejele în ele şi Iisus vedea în adâncurile lor cristaline. Lumina soarelui luminează încă locul de jur împrejur, văzduhul se înmiresmează de la miresmele naturale, iar turtureaua ciripeşte în văi şi pelicanul pescuieşte prin ape. Mult mai uimitoare şi mai minunate erau lacul şi locurile acelea în vremea venirii Lui. Flavius Josephus, când descrie cu uimire frumuseţile lui, ajunge la concluzia că anotimpurile anului par să se fi certat între ele pentru a deţine acest loc şi că întreaga fire l-a plăsmuit ca pe un model şi ca pe un exemplu. Iar Talmudiştii au un proverb, cum că Dumnezeu a plăsmuit şapte mări în pământul Canaanului, dar o singură mare, cea a Galileei, şi-a ales-o pentru Sine. Cel mai mic sat al Galileei atunci, cum mărturiseşte Flavius Josephus, avea fiecare peste 15 000 de locuitori."*

Farrar îşi încheie frumoasa descriere, prin condeiul lui Papadiamanti, subliniind că în vremea lui Hristos, Galileea era un centru de activitate pentru neamuri şi pentru iudei şi că în jur de patru mii de corăbii pluteau pe coastele lacului.

În acest mediu frumos s-a născut şi crescut Sfânta. Părinţii ei, potrivit Sfântului Simeon Metafrastul (910-980 sau 989) şi lui Nichifor Callist Xanthopol (1256-1335) se numeau Siros şi Euharistia.

Se mai transmite încă de Nichifor Callist Xanthopol că Magdalena era fiica cananeencei care l-a rugat pe Iisus să-i vindece pe fiica ei care era de- monizată (Mt. 15, 22).

Dar Panayiotis Trembelas susţine că în omiliile clementine se spune că mama Sfintei Maria se numea Iusta şi fiica ei - Veronica [20]. Erau bogaţi şi în acelaşi timp iubitori de săraci şi nobili. Purtau de grijă de văduve şi de orfani şi lucrarea lor neîncetată era meditarea legii mozaice. Cultivau aşadar în sufletul curat al Măriei dragostea pentru legea lui Dumnezeu, dreapta credinţă şi curăţia.

Trebuie să se ia în considerare că în perioada la care ne referim, în fiecare familie evreiască, în acord cu porunca legii mozaice, copiii erau mare binecuvântare (Ps. 127, Ps. 128), desigur, cu o preferinţă specială pentru băieţi.

Legea era categorică în privinţa faptului că fiecare copil de parte bărbătească trebuia să fie tăiat împrejur. În timpul lui Hristos circumcizia trebuia să fie făcută la opt zile de la naştere. Pentru fetiţe existau ritualuri cu caracter religios asemă-nătoare ca să se însemneze prin aceasta şi apartenenţa lor la poporul ales.

În legătură cu numele pe care îl puneau copilului era credinţa că acesta reprezenta un element constitutiv al personalităţii sale şi că influenţa şi caracterul lui. Din acest motiv, dreptul alegerii numelui aparţinea capului familiei, tatăl. Totuşi de cele mai multe ori alegerea se făcea după aceea din acordul ambilor părinţi. Părinţii au dat aşadar micii lor fetiţe numele de Maria, un nume de femeie obişnuit şi l-au însemnat cu pecetea lui Dumnezeu [21].

---

[20] *P.N. Trempelas, Comentariu Ia Evanghelia după Matei, ed. Sotir, Atena, 2000, p. 292 şi Haralambie Sotiropoulos, Cele patruzeci de zile pe pământ ale Domnului înviat, Sfânta Mănăstire stavropighie sinodală a cuviosului Simeon Noul Teolog, Kalamos, 2011.*

[21] *Numele Mariam este o alterare a numelui surorii lui Moise, Miriam. Încă şi o influenţă a cuvântului aramaic Mari poate îl pronunţau Mariam, care în continuare a fost elenizat sau latinizat în Maria care înseamnă Stăpână. D. Rops, op. cit., p. 128.*

Primii ani Maria a rămas dependentă de maica ei, de vreme ce bărbaţii iudei nu păreau să aibă vreun amestec în grija copiilor zi de zi. Este însă adevărat că femeile iudaice erau mame minunate, atente şi dedicate. Biblia este plină de exemple de iubire maternă. Ceea ce israeliţii considerau lucrul cel mai important era educaţia morală. Şi fiindcă legea morală se întâlnea cumva cu legea religioasă, cea dintâi datorie morală a tatălui era să-i înveţe pe copii poruncile lui Dumnezeu. De asemenea, părinţii istoriseau micuţilor lor toate minunile pe care le făcuse Iahve poporului său. Funcţia de învăţător o aveau la mare cinste. Spuneau că învăţătorul de şcoală este îngerul purtător al Celui Veşnic!

La şcoală învăţau pe copii Sfânta Lege a lui Dumnezeu. Studiau limba, gramatica, istoria, Tora. „În aceasta", zice, Flavius Josephus, despre Sfânta Scriptură, „cineva află cea mai bună cunoştinţă si izvorul fericirii". Acelaşi scriitor se lăuda că la 12 ani o ştia toată pe dinafară. Apostolul Pavel, de asemenea, îi amintea ucenicului lui Timotei că ştia Sfintele Scripturi de la vârsta prunciei [22].

Cu privire Ia pretenţia de educaţie a fiicelor iudeilor, era diferenţă de opinii. Unii rabini refuzau dreptul fetelor de a se cultiva, fiindcă femeia nu avea nici o poziţie oficială în religie. Cu toate acestea, alţii nu aveau aceeaşi părere. Deşi însăşi scrierea talmudică excludea femeile de la educaţie, se referă totuşi şi la valoarea de care vorbea un înţelept: „Fiecare bărbat trebuie să înveţe Tora (Legea) pe fiica lui". Daca judecăm însă după exemplul micuţei Fecioare Maria, putem să presupunem că multe fete de iudei cunoşteau Scriptura la fel de bine ca şi fraţii lor. De altminteri, ideea unei educaţii care să nu fie religioasă era de neconceput în Israel .

Prin urmare, în acord cu tradiţia iudaică, putem trage concluzia că Maria Magdalena a avut parte de la o vârstă fragedă de întreaga educaţie religioasă. Părinţii ei bogaţi, mai înainte de a muri s-au îngrijit ca fiica lor să fie învăţată întreaga Lege (Tora). În mod cu totul special, Maria iubea studiul Psaltirii si era interesată să afle de la Profeţi cele referitoare la Mesia, adică cele despre Hristos.

În acord cu biograful ei, Nichifor Callist Xanthopol, lucrarea ei de căpetenie era postul şi rugăciunea, reaua pătimire în trup şi totala ei afierosire lui Dumnezeu. În tinereţea ei, cultiva curăţia şi păzea virtutea fecioriei. Fugea de sărbători, petreceri şi vizite şi îi plăcea să trăiască în curăţia minţii, în linişte şi în neîncetata meditaţie a Scripturilor, având astfel o neîntreruptă comuniune cu Dumnezeu. Aflându-se Sfânta într-o asemenea stare duhovnicească, biograful ei spune că s-a năpustit diavolul împotriva ei cu toată puterea lui şi că a pus şapte demoni să o chinuiască.

---

[22] *II Tim. 3,15*

Poate planul lui Dumnezeu era să fie încercată cu şapte demoni, ca să fie condusă la desăvârşirea duhovnicească, fiindcă după tămăduirea ei L-a urmat pe binefăcătorul ei lisus cu absolut devotament şi a fost arătată deopotrivă cu apostolii.

2. Sfânta Maria Magdalena, ucenica lui Hristos

Potrivit istorisirilor Evangheliştilor Matei [23] şi Marcu [24], Maria Magdalena L-a cunoscut pe Iisus în ţinuturile Magdala sau Dalmanoutha. Acolo, împreună cu cei doisprezece ucenici ai Lui, pe un deluşor pitoresc, vizavi de lacul Ghenizaret se adunaseră patru mii de oameni din popor, care cu mult dor urmăreau învăţătura dumnezeiască a preadulcelui învăţător şi îşi aduseseră bolnavii ca să fie tămăduiţi de Marele Doctor al sufletelor şi al trupurilor. Acolo s-a petrecut minunea săturării celor patru mii de bărbaţi, fără femei şi copii. Acolo, aşadar, s-a vindecat şi Maria Magdalena de biciul celor şapte demoni. Dar mai înainte de toate, s-a tămăduit după credinţa ei. Credinţa ei s-a întărit în dumnezeiasca învăţătură şi văzând extraordinarele Lui minuni. Astfel, crede nezdruncinat în dumnezeierea Lui si îl urmează cu credinţă împreună cu apostolii şi cu alte femei evlavioase care nu voiau să se întoarcă la ale lor.

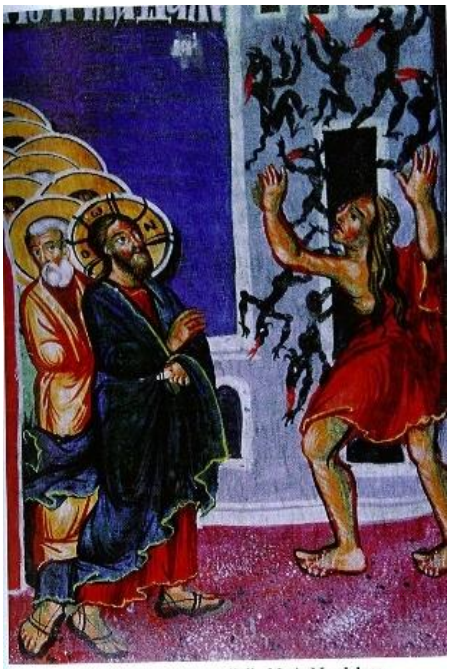

Hristos scoţând demonii din Maria Magdalena.
Frescă a Sfintei Mănăstiri Petru şi Pavel, Kleinovou Kalambakas.

[23] *Mt. 15, 30-39.*
[24] *Mc. 8, 1-10.*

Părăseşte astfel părinţii şi rudele şi toate cele pământeşti şi ÎI urmează pe Domnul cu toată puterea sufletului ei. Din acel moment devine ucenică devotată şi credincioasă şi ÎI urmează pe Iisus in călătoriile Lui în Galileea şi Iudeea.

Din istorisirile evangheliştilor, o vedem că se află mereu în cercul strâmt al femeilor care îl urmau pe Domnul. În mod evident, atunci a cunoscut-o şi pe Preasfânta Maica Domnului nostru, împreună cu care nu era numai de un nume, ci şi de un suflet. Magdalena, ca una care era bogată, se îngrijea de hrana lui Iisus şi a ucenicilor Lui.
Cât despre tămăduirea ei de cei şapte demoni şi despre relaţia ei cu cercul restrâns al uceniţelor lui Hristos, cea mai importantă mărturie este a lui Luca [25].

Maria Magdalena I-a însoţit pe Domnul la învierea lui Lazăr, cu gândul de a mângâia pe surorile Iui. Când, mai cu seamă, L-a văzut pe Hristos lăcrimând şi când L-a auzit cu glas puternic şi curat zicând: „Lazăre, Lazăre, vino afară" [26], s-a minunat de minunile lui Dumnezeu, zice iarăşi biograful ei şi encomiastul Nichifor Callist Xanthopol.

Încă într-un caz pe care ni-1 istoriseşte Evanghelistul Luca [27], când Hristos L-a slobozit pe mut de demon şi el a vorbit, atunci unii au rămas uimiţi, alţii L-au acuzat pe Hristos că scoate demonii „cu căpetenia demonilor, Beelzebul". În acest text, Iisus Hristos respinge acuzaţia că lucrează prin satana. Aşadar, în timp ce Domnul vorbea despre duhurile necurate, o femeie, care, potrivit lui Nichifor Callist Xanthopol , era Maria Magdalena, a strigat şi a zis: „Fericit pântecele care te-a purtat şi sânii pe care i-ai supt". Dar El a zis: „Fericiţi sunt şi cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu şi îl fac pe el" [28].

Sfânta Maria L-a urmat, ca ucenică devotată Lui, din Galileea până în Iudeea şi L-a însoţit în Intrarea lui triumfală în Ierusalim [29]. L-a însoţit de asemenea şi pe drumul Pătimirii, la Răstignire, împreună cu Născătoarea de Dumnezeu. Născătoarea de Dumnezeu stătea sub Crucea Fiului ei din pricina iubirii ei de mamă. Salomeea era de faţă, fiindcă era rudă cu Maica Domnului. Iar Maria Magdalena s-a aflat şi ea împreună cu rudele lui Iisus, fiindcă avea o mare legătură cu ele şi cu Iisus, o

---

[25] *Lc. 8, 1-3*

[26] *In 11, 43*
[27] *Lc. 11,14-28*
[28] *Lc. 11, 27-28*
[29] *Mc. 15, 41*

legătură care rivaliza în dragoste şi dăruire cu rudenia însăşi, care nu este întotdeauna cea mai puternică legătură a dragostei.

În mod corect, evanghelistul Ioan spune că Magdalena se afla printre persoanele care erau cel mai strâns legate de Iisus, fie din pricini de rudenie, fie din raţiuni duhovniceşti.

3. Sfânta Maria Magdalena la Răstignirea lui Hristos

În clipele tragice ale Pătimirii Domnului nostru este prezentă şi Sfânta noastră. Trăieşte evenimentele clipă de clipă pe toată durata lor. În cele trei Evanghelii Sinoptice se relatează, după cum urmează, prezenţa Sfintei Maria Magdalena Ia Cruce.

Evanghelistul Matei [30] relatează prezenţa ei specificându-i numele. În continuare, descrie îngroparea lui Hristos de către Iosif din Arimateea, ucenic al lui Hristos, care ceruse de la Pilat (t 36), şi a primit, preacuratul şi fără de prihană dumnezeiescul Trup. Notează de asemenea evanghelistul că „au rămas acolo stând lângă mormânt Maria Magdalena şi cealaltă Marie". Evanghelistul Marcu [31] şi evanghelistul Luca [32] istorisesc moartea şi îngroparea lui Hristos, ca şi evanghelistul Matei. Acelaşi fapt al urmării femeilor la mormânt şi al urmăririi îndeaproape a rânduielii de îngropăciune este relatat de toţi cei trei evanghelişti.

În final, evanghelistul Ioan [33] nu numai că istoriseşte marele fapt al Răstignirii lui Hristos, dând toate amănuntele ca un martor ocular, ci ne şi asigură de prezenţa Mariei Magdalena în punctul culminant al dumnezeieştii pătimiri, precum şi a altor sfinte femei care se aflau lângă Crucea lui Hristos.

***Nichifor Callist Xanthopol**, tâlcuind relatările evangheliceşti corespunzătoare, descrie într-un mod cutremurător cum a trăit Sfânta Maria Magdalena momentele Patimilor: „înţelegi, frate, cât a pătimit atunci în curtea Arhiereului, unde se afla Arhiereul, fericita Magdalena care se prefăcea că este o femeie simplă şi dezinteresată şi aştepta să afle hotărârile pe care le vor lua împotriva*

---

[30] *Mt. 27,55-61*
[31] *Mc. 15, 40-41 şi 47.*
[32] *Lc. 23, 44-56. In descrierea Sfântului Evanghelist Luca, la versetul 55, cuvântul textului icuTaicoAouGijaaam, potrivit cu tradiţia hermeneutică, înseamnă că femeile l-au urmat pe Iosif şi ajutoarele lui în lucrarea coborârii de pe Cruce. Mai înseamnă şi că şi-au luat asupra lor grija, sub supravegherea Magdalenei, să se lipească de obştea lui Iosif, ca ajutoare.*
[33] *In 19, 25-42.*

Lui, ca să le facă cunoscute Maicii Lui. Inima ei s-a sfâşiat de durere, nu mai puţin decât Maicii Lui, când a văzut şi a auzit mărturiile mincinoase şi batjocurile şi biciuirile, flagelările, pălmuirile, înjosirile, haina mincinoasă de porfiră, punerea cununei de spini pe cap şi toate celelalte pe care îndelunga răbdare a lui Dumnezeu le-a îngăduit celor răi şi răufăcătorilor să le facă! [...] după ce toate aceste chinuri le-au făcut nerecunoscătorii iudei, plini de ură şi răutate, L-au dus pe Domnul la locul Căpăţânii unde era înălţată Crucea şi Iisus atârna sus pe ea, jalnică privelişte. Atunci numai Maria Magdalena a putut să se apropie de Iisus, Care era gol, pe Cruce şi schimbat de răni şi pătimiri, împreună cu Maica Lui şi cu ucenicul iubit al Lui. A fost învrednicită atunci Sfânta Magdalena să se atingă cu mâinile ei de preacuratele acelea picioare şi cu gura ei să sărute rănile şi să-şi amestece lacrimile cu sângiurile".

Şi continuă Xanthopol: *„Cum au putut să-L vadă încă şi mort? Şi cum oare acelea nu şi-au dat sufletul mai înainte de Iisus? Cum nu şi-au sfâşiat veşmintele când au văzut că s-au despicat pietrele şi soarele s-a ascuns în întuneric şi luna s-a întunecat, fiindcă pătimea Ziditorul? Sfânta Magdalena după toate acestea şi-a asumat grija îngropăciunii. A venit la Iosif al Arimatheei, fiindcă ştia că acela avea mormânt nou, nefolosit, în cel mai frumos loc, într-o grădină închisă. L-a îndemnat, aşadar, Sfânta noastră să lepede frica de primejdie şi să îndrăznească a cere trupul lui Iisus de la Pilat, în timp ce el însuşi se gândea să-L îngroape pe ascuns.*

După ce Iosif a luat permisiunea, a venit şi Nicodim, ucenicul cel nocturn şi au pregătit toate cele necesare pentru a-L da jos de pe Cruce. Maria Magdalena, fiindcă se temea să nu cumva să se zdrobească vreun os din oasele Stăpânului Hristos, l-a rugat pe Nicodim să fie cu luare aminte. Tot ea a sărutat cuiele şi picioarele acelea minunate şi a îmbrăţişat întreg trupul Stăpânului şi Mântuitorului ei. Faţa însă nu a îndrăznit să o atingă, mai întâi din evlavie şi adânc respect, şi apoi i-a lăsat-o îndureratei Maicii Domnului pe care o mângâia ţinându-i mâna şi capul care se îngreuna din pricina întristării insuportabile şi o împiedica de la tânguirile de îngropăciune.

A poruncit Maria Magdalena mai ales lui Nicodim şi lui Iosif să înfăşoare cât de repede trupul în giulgiu şi să-L ungă cu smirnă şi, ca pe o comoară, să-L pună în mormânt. Şi toate celelalte lucruri de îngropăciune ea le-a pregătit mai dinainte pentru că avea locul al doilea după Maica Domnului şi în privinţa întristării, şi în privinţa a toată grija" .

Magdalena o sprijină pe Născătoarea de Dumnezeu la Răstignirea lui Hristos. Frescă a lui Teofan al Cretei, Sfânta Mănăstire Stavronikita (1546).

Magdalena o sprijină pe Născătoarea de Dumnezeu la Răstignirea lui Hristos. Frescă a lui Teofan al Cretei, Sfânta Mănăstire Stavronikita (1546).

Modul liric al descrierii biografului nu este departe de realitatea istorică a faptelor. In afară de biograful şi encomiastul Sfintei noastre, Nichifor Callist Xanthopol, printre alţii, şi ***Iosif Vryennios*** ***descrie priveliştea înfricoşătoare a Răstignitului, pe care a trăit-o Maria Magdalena. „îmbrăţişează Crucea - zice – şi sărută tălpile picioarelor".*** Adică umblă neliniştită în jurul Crucii, îşi sparge pieptul de durere prin strigăte, se apropie şi sărută tălpile picioarelor Răstignitului. Şi, ***„stropită de sângele Stăpânului, cu părul despletit, îl cheamă pe nume, răcneşte, se închină şi suspină şi varsă râuri de lacrimi",*** în timp ce îmbrăţişează Crucea, picături din sângele Lui cădeau peste ea şi s-a atins de sângele care curgea pe jos din rănile piroanelor Răstignitului.

Aşa o prezintă Iosif Vryennios, cu părul despletit, îmbibată de sângele Stăpânului, plângând cu strigăte şi cu lacrimi neîncetate şi închinându-se tainei Pătimirii de

voie a Domnului. Dar, în acelaşi timp, Magdalena încerca să o susţină pe mult îndurerata Maică a lui Dumnezeu, devenind pentru ea sprijinul omenesc în acele clipe tragice.

În acord cu Maxim mărturisitorul mai ales, Maria Magdalena şi Maria lui Cleopa, când se aflau la Cruce, au venit puţin mai aproape de Născătoarea de Dumnezeu, au mângâiat-o şi sufereau alături de ea, fiindcă ele erau mai răbdătoare decât celelalte femei.

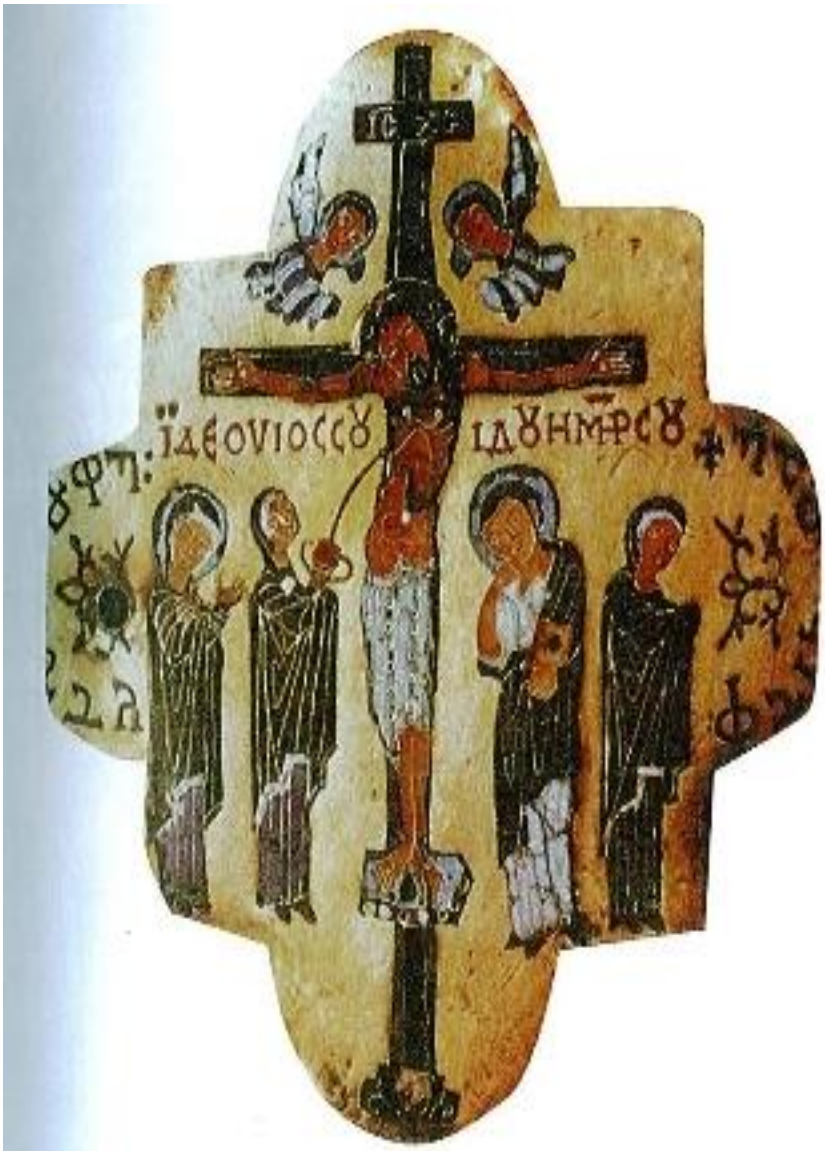

Sfânta Maria Magdalena adună sângele Domnului nostru.
Muzeul de Artă georgiană Cartlia, Tiflida, Georgia.

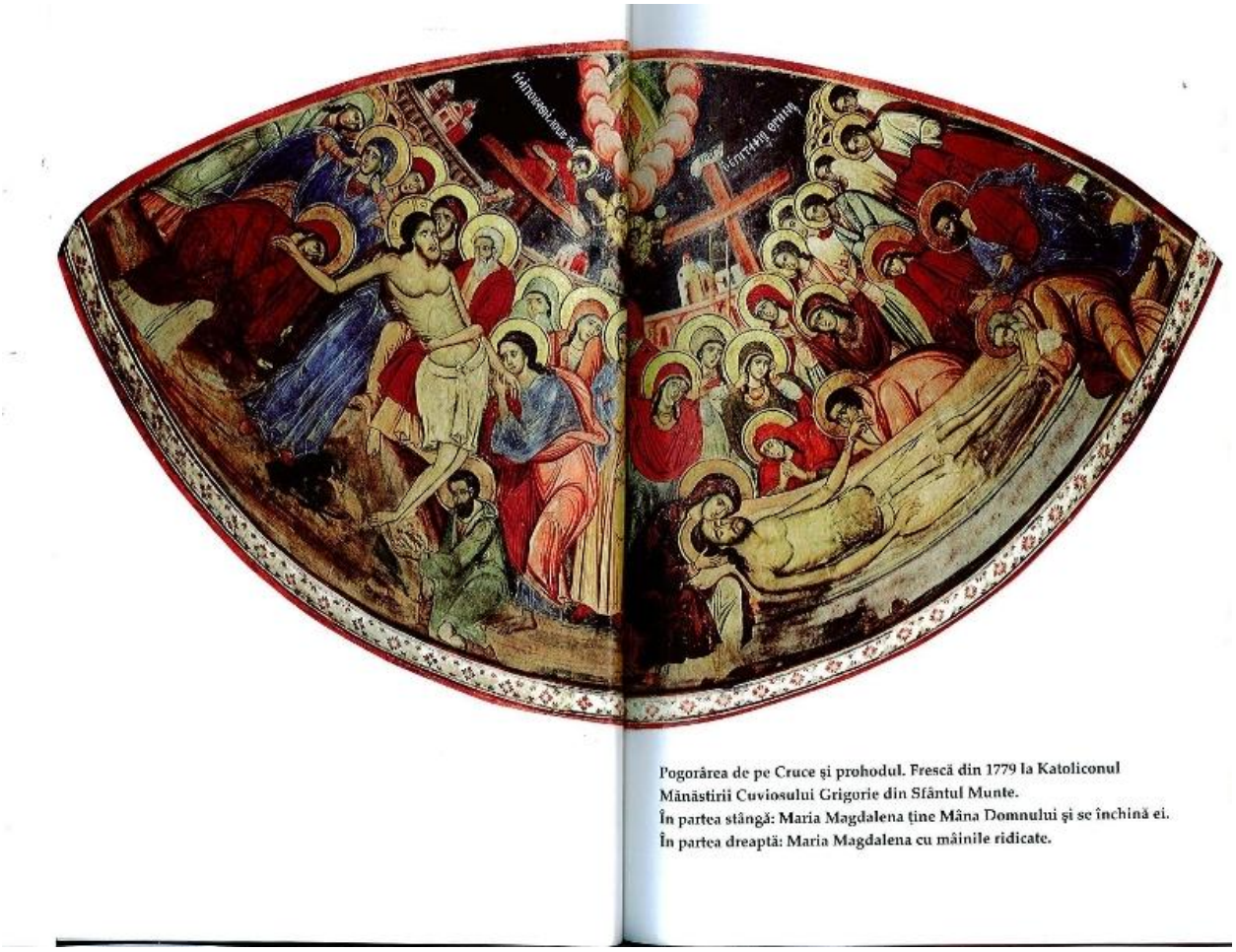

Pogorârea de pe Cruce şi prohodul. Frescă din 1779 la Katoliconul Mănăstirii Cuviosului Grigorie din Sfântul Munte.
În partea stângă: Maria Magdalena ţine Mâna Domnului şi se închină ei.
În partea dreaptă: Maria Magdalena cu mâinile ridicate.

Pogorârea de pe Cruce şi prohodul. Frescă din 1779 la Katoliconul Mănăstirii Cuviosului Grigorie din Sfântul Munte.
în partea stângă: Maria Magdalena ţine Mâna Domnului şi se închină ei.
în partea dreaptă: Maria Magdalena cu mâinile ridicate.

De aceea spune Sfântul evanghelist Ioan: „Lângă Crucea lui Iisus stăteau mama Lui, sora mamei Lui, Maria lui Cleopa şi Maria Magdalena" [34].

Când Domnul şi-a dat Duhul, potrivit lui Nichifor Callist Xanthopol, Magdalena, având mai multă îndrăznire dintre toate femeile, de vreme ce bărbaţii, după cum este cunoscut, au dispărut de frică, s-a îngrijit pentru înfruntarea problemelor practice care au survenit de la cele întâmplate la Răstignire.

Născătoarea de Dumnezeu, trăind în linişte şi în tăcere taina mântuirii noastre, dar şi a Pătimirii şi învierii, a rămas alături de Maria Magdalena cu discernământ şi cu

[34] *In 19, 25*

o stăpânire de sine superioară. Trăind în acest mod taina mântuirii, îndurerata Maică a lui Dumnezeu îngăduie Sfintei Maria Magdalena organizarea problemelor practice, fără a înceta, desigur, să-L jelească pe Fiul ei. Aceasta era cinstea de care a fost învrednicită Maria Magdalena, să atingă pe Cel neatins şi să se îngrijească de trupul cel fără prihană al Împăratului Slavei.

4. Sfânta Maria Magdalena la învierea lui Hristos

Evenimentele învierii Domnului sunt istorisite în mod diferit de fiecare evanghelist. Totuşi nu există nici un dezacord, nici o contradicţie între ei. Sfinţii Părinţi şi tâlcuitorii Evangheliilor, transmiţând mesajul învierii într-un mod dinamic, cu răspundere pastorală şi sensibilitatea epocii lor, precizează că fiecare evanghelist a amintit sosirea separată atât a femeilor, cât şi a apostolilor la Sfântul Mormânt, care a avut loc la intervale temporale diferite. Şi desigur nimeni nu repetă ceea ce a povestit alt evanghelist. Astfel a iconomisit Duhul Sfânt, care vorbeşte prin gurile lor.

Sprijinul Magdalenei la tânguirea Maicii Domnului.
Frescă a Sfintei Mănăstiri Petru şi Pavel.

Din studiul evangheliştilor se observă o relativă dificultate, care se referă la vizitele femeilor la mormântul lui Hristos.

Eftimie Zigaben observă că evangheliştii au înscris patru vizite în diferite momente şi cu diferite femei.

Despre Maria Magdalena, Nichifor Callist Xanthopol înregistrează şi el patru vizite: prima, de la Mt, 28, 1, a doua şi a treia de la In 20,1,11, şi a patra de la Lc. 24, 10 .

Sfântul Andrei Ierusalimiteanul, arhiepiscopul Cretei (660-740), în felul lui autentic şi de Dumnezeu inspirat, încearcă o sinteză a pericopelor evanghelice care se referă la înviere dispunând faptele povestite de evanghelişti într-o succesiune cronologică. Astfel rezultă rolul primordial al Sfintei Magdalena în vestirea învierii Domnului. Urmând, aşadar, explicaţiei Sfântului Andrei la cuvântul lui despre Femeile Mironosiţe, vom expune rezumativ faptele aşa cum le-a abordat el însuşi pe baza Sfintelor Evanghelii: „Evanghelistul Matei [35] istoriseşte că după ce a trecut sâmbăta, Maria Magdalena şi cealaltă Marie [36], mama lui Iacob, care era Năs-

[35] *Mt. 28, 1-10.*

[36] *Concordanţa Părinţilor cu Sfântul Andrei: De la început cei mai mulţi dintre Părinţii Bisericii şi tâlcuitorii bisericeşti sunt de acord că „cealalaltă Marie" este Născătoarea de Dumnezeu. Semnificativ este faptul că Sfântul Grigorie Palama (1296-1359), în omilia lui la Duminica Mironosiţelor scrie că exact aşa cum Adam, când a fost creat, nici un alt om nu l-a văzut în ceasul acela, iar după aceea totuşi, când a fost creată Eva cu suflarea dumnezeiască, ea cea dintâi l-a văzut pe Adam, la fel şi al doilea Adam, Hristos, când a înviat din morţi nu L-a văzut nimeni decât numai o femeie, cum spune Evanghelistul Marcu (16, 9): „înviind Iisus prima dimineaţă după sâmbătă S-a arătat mai întâi Măriei Magdalena", S-a arătat Măriei Magdalena chiar în ceasul în care a înviat. Hristos, potrivit Sfântului Grigorie Palama, a înviat mai înainte de a-L vedea Maria Magdalena. Aceasta, aşadar, este afirmat în mod umbrit de către evanghelişti. Vestea învierii Domnului, prima dintre toţi oamenii a primit-o Născătoarea de Dumnezeu de la Domnul, întrucât aşa era cuvenit şi drept. Născătoarea de Dumnezeu L-a văzut înviat mai înainte de toţi şi s-a bucurat de dumnezeiasca vorbire cu El, şi nu numai că L-a văzut cu proprii ochi şi L-a auzit cu urechile ei, ci a fost singura şi cea dintâi care a şi atins cu mâinile ei picioarele cele fără de prihană, fie că evanghelistii nu spun toate acestea în chip vădit, nevoind să o dea drept martoră pe Maica Lui pentru a nu da pricină de bănuială necredincioşilor. Sfântul Grigorie trage concluzia de la evanghelişti că cea dintâi a venit la mormântul Fiului şi Dumnezeu Născătoarea de Dumnezeu, alergând acolo mai înaintea Mariei Magdalena. Şi aceasta ne învaţă evanghelistul Matei (28, 1-4) care zice: „a venit Maria Magdalena şi cealaltă Marie", care era Maica lui Dumnezeu, „ca să vadă mormântul". „După părerea mea, scrie Sfântul Grigorie Palama, mormântul acela dătător de viaţă s-a deschis mai întâi pentru ea. Pentru că mai întâi pentru ea şi prin ea toate s-au deschis nouă, atât cele cereşti, cât şi cele pământeşti şi pentru ea a strălucit îngerul atât de tare! Maica Domnului a dobândit mare bucurie de vreme ce a simţit cuvintele îngerului şi a fost luminată toată, întrucât era curată şi plină de daruri în chip dumnezeiesc... Aşa cum Născătoarea de Dumnezeu, auzind Bunăvestirea învierii împreună cu Maria Magdalena, numai ea a înţeles puterea celor spuse, tot aşa Întâlnindu-L pe Fiul şi pe Dumnezeu împreună cu celelalte femei, cea dintâi dintre toate L-a*

cătoarea de Dumnezeu, au venit să vadă mormântul lui Iisus. Născătoarea de Dumnezeu a avut cea mai mare durere dintre toţi şi a aflat-o prietenă pe Maria Magdalena care era una dintre cele mai importante femei, de aceea o şi pomenesc cei patru evanghelişti [37]. Au venit la mormânt după sâmbătă, în zorii zilei următoare.

Învierea lui Hristos. Sfânta Maria Magdalena în faţa îngerului. Icoană portabilă de la Mănăstirea Sfântului Nil Kavsokalivitul.

Aceasta este prima sosire a cinstitelor şi Sfintelor femei pe care o istoriseşte evanghelistul Matei. deodată a avut loc un mare cutremur, un înger al Domnului a coborât din cer, a venit, a rostogolit piatra de la intrarea în mormânt şi şedea deasupra ei. Domnul totuşi înviase deşi mormântul era închis, şi exact aşa a venit mai târziu la ucenicii Lui în seara de duminică [38].

---

văzut şi L-a recunoscut pe Cel înviat şi căzând la picioarele Lui s-a atins de picioarele Lui şi a devenit apostolul Lui la apostoli". (Sfântul Grigorie Palama, Cuvânt la Femeile Mironosiţe, PG, 151. 235, et passim).

[37] *Mt. 27, 56-61; Mc. 15, 40; Lc. 23, 55; In 19, 25*

[38] *In 20 19-20. Sfântul Andrei aici este foarte clar. Crede că Domnul a înviat mai înainte de cutremurul care s-a făcut când îngerul Domnului a rostogolit piatra de la intrarea în mormânt.*

Aceste două femei adică Sfânta Născătoare de Dumnezeu şi Maria Magdalena, cum le-a spus îngerul, s-au dus cu frica şi bucurie mare să vestească ucenicilor că, aşa cum le-a spus îngerul, Domnul a înviat şi Se duce în Galileea unde Îl vor vedea. În ceasul în care mergeau L-au întâlnit pe Domnul înviat care le-a întâmpinat cu «bucuraţi-vă!» Ele atunci au căzut la picioarele Lui şi s-au închinat. Domnul însă nu le-a oprit pentru că L-au văzut prima dată înviat. Dimpotrivă, le-a ridicat şi le-a zis: «Nu vă temeţi, ci duceţi-vă şi spuneţi fraţilor Mei să plece în Galileea şi acolo mă vor vedea» [39]. Acelea au plecat la ucenici şi au transmis cuvintele îngerului şi ale Domnului şi că L-au văzut şi i-au ţinut picioarele. Totuşi ucenicii nu voiau nici măcar să le asculte, din pricina marii lor întristări. Iar în ceea ce o priveşte pe Magdalena, nu au lăsat-o nici măcar o vorbă să spună. Însă în ceea ce o priveşte pe Maica Domnului, fiindcă o cinsteau şi o respectau în mod deosebit, spuneau între ei că mărimea durerii a tulburat mintea ei si i-a înşelat vederea si auzul şi pipăitul. Totuşi aceea cu strălucirea extraordinară a sufletului ei feciorelnic era absolut convinsă că L-a văzut pe Domnul şi L-a pipăit. Fecioara nu s-a mai dus din nou Ia mormânt, nici nu s-a mai contrazis cu ucenicii, fiindcă avea certitudinea învierii, de vreme ce era convinsă de toate câte a văzut şi a auzit.

Exact aşa, "uşile fiind încuiate" a intrat la ucenicii Lui în seara de duminică zicându-le lor „Pace vouă", şi le-a arătat mâinile şi picioarele şi coasta Lui însuliţată.

[39] *Sfântul Ioan Gură de Aur (349-407) observă că Iisus a folosit pe femei drept apostoli către apostoli, ca să cinstească neamul care a fost necinstit din înşelarea şarpelui (prin păcatul strămoşesc). Şi fiindcă atunci femeia a devenit pentru bărbat slujitoare a întristării, acum femeile au devenit pentru bărbaţi slujitoare ale bu-curiei (Comentariu la Evanghelia după Matei, omilia 88 PG 58,777 ş 89, PG 58, 784. Vezi de asemenea Tâlcuirea la Isaia a Sfântului Chiril al Alexandriei, PG 70 608). Un alt tâlcuitor al fragmentului, Zigaben, scrie că atunci când Magdalena şi cealaltă Marie au căzut la picioarele lui Hristos şi I s-au închinat, ţinându-le cu dor şi cu cinste, Iisus nu le-a oprit lăsându-le astfel să se încredinţeze prin atingere că nu este duh sau fantasmă. (PG 129, 757)*

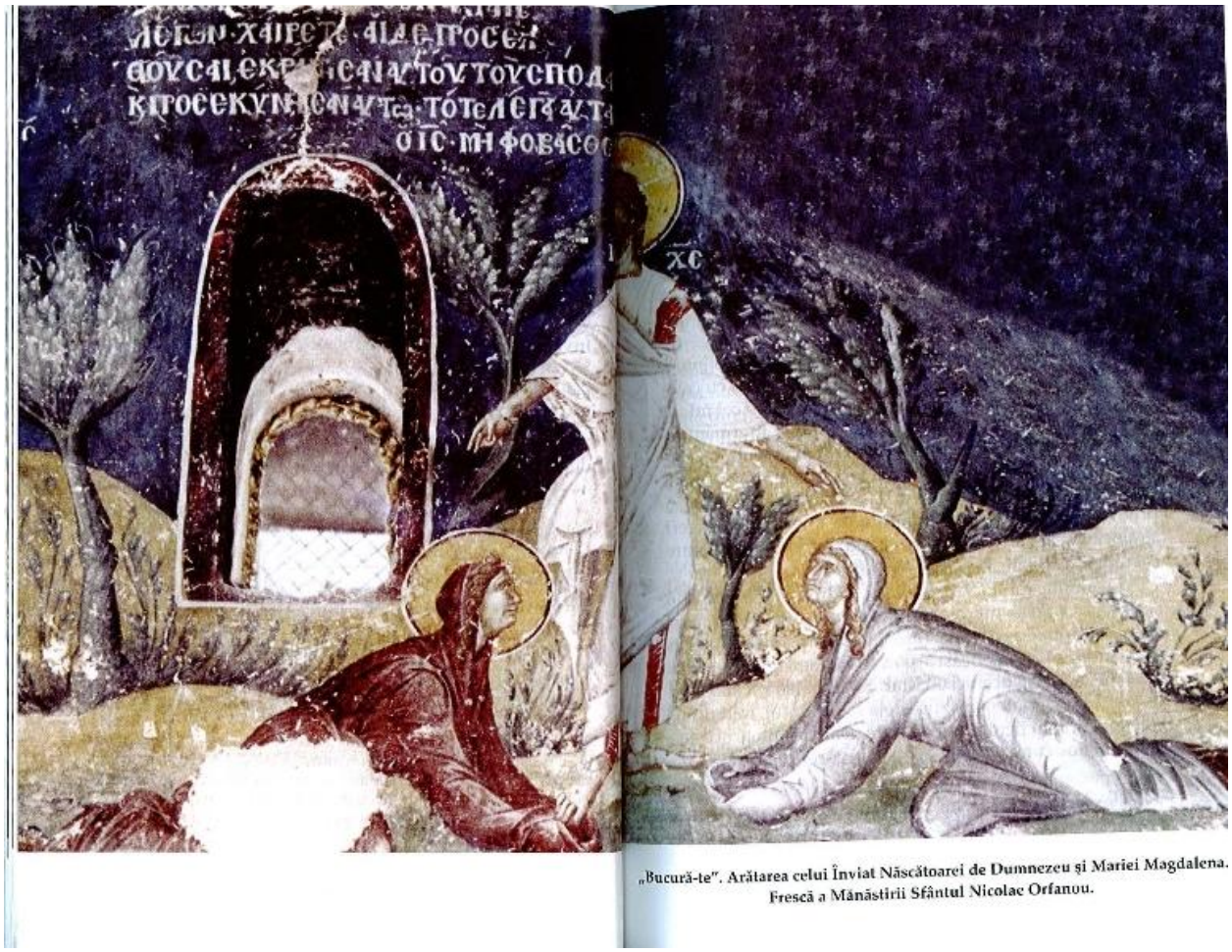

„Bucură-te". Arătarea celui înviat Născătoarei de Dumnezeu şi Măriei Magdalena. Frescă a Mănăstirii Sfântul Nicolae Orfanou.

Evanghelistul Luca [40] istoriseşte că Magdalena s-a întors din nou în aceeaşi noapte la mormânt, împreună cu celelalte femei, cu Ioana, cu Maria, mama lui Iacob cel mic şi altele. Piatra fusese rostogolită şi au intrat în mormânt cu aromatele pe care le pregătiseră cu mult înainte de a se lumina de ziuă, duminică, dis de dimineaţă. Trupul Domnului nu l-au găsit însă. În timp femeile ce erau nedumerite cu privire la acest lucru, s-au înfăţişat înaintea lor doi îngeri strălucitori şi le-au zis: «Pentru ce căutaţi pe Cel viu printre cei morţi? Nu este aici, ci S-a sculat»." [41]

„Ia aminte, iubite, zice Sfântul Andrei, cât de limpede se arată că aceasta nu este prima venire a femeilor la mormânt! Altminteri, dacă ar fi fost pentru prima dată ar fi fost ciudat să le dojenească şi să le ruşineze. După aceea s-au dus iarăşi la ucenici cu Maria Magdalena şi au vestit faptele. Şi Magdalena văzuse deja

[40] *Lc. 24, 1-12.*
[41] *Lc. 24, 5-6*

mormântul, în timp ce celelalte numai pentru prima dată. Dar cuvintele acestea ale femeilor către ucenici au părut vorbării, şi nu le-au acordat nici o încredere.

Totuşi Petru, când a auzit cuvintele acestea pentru a doua oară, s-a ridicat şi s-a dus singur la mormânt. Aici să se noteze că se duce pentru prima dată la mormânt şi mai ales singur şi de aceea nu a îndrăznit să intre înlăuntru, ci a plecat descumpănit. Numai cât s-a plecat şi a văzut giulgiurile că se aflau acolo, acestea le spune evanghelistul Luca pentru a doua venire a femeilor [42].

Evanghelistul Ioan [43], începând cu capitolul 20 al Evangheliei sale, o prezintă pe Maria Magdalena ca venind singură la mormânt. Totuşi Magdalena când a plecat de la mormânt si s-a dus ca să-i anunţe pe Petru şi Ioan că mormântul era gol, nu era singură, ci era împreună cu Născătoarea de Dumnezeu şi Salomeea. Însă Sfantul Ioan se referă numai la Maria Magdalena, fiindcă asupra ei avea sa se concentreze mai departe interesul istorisirii. Şi aceasta se arată din faptul că atunci când a ajuns la cei doi ucenici a folosit numărul plural când a zis: «Şi [noi] nu ştim unde L-au pus». Se referă şi la a treia descindere la mormânt care a avut loc «sâmbătă târziu», când încă era întuneric [44]. Maria Magdalena, plină de zel dumnezeiesc vine pentru a treia oară la mormânt singură şi găseşte piatra răsturnată din loc de la intrarea în mormânt şi apoi se întoarce la ucenici. Dar de data aceasta se gândeşte să vorbească numai cu cei mai fierbinţi şi cu cei mai înalţi, Petru şi Ioan. S-a gândit Magdalena că pentru a le stârni interesul să vină la mormânt, să nu le spună direct că Domnul a înviat, fiindcă astfel s-ar fi întâmplat iarăşi aceleaşi lucruri. Le spune, aşadar, că au luat pe Domnul din mormânt şi că ea

---

[42] *Din acest text al evanghelistului Luca rezultă limpede că Sfânta Maria Magdalena este pomenită pe nume ca martoră a învierii lui Iisus. Tâlcuitori sunt de acord că cei patru evanghelişti o aşază în faţă pe Maria Magdalena, în timp ce Ioan spune că era singura. Sfântul Chiril al Alexandriei (375-444) zice că cea dintâi şi singură, Sfânta Maria Magdalena, în acele prime clipe a vestit apostolilor cele întâmplate, din pricina iubirii ei fierbinţi către Domnul, în timp ce toate celelalte au tăcut din pricina fricii, deşi ştiau.*

[43] *In 20, 1-18*

[44] *Comentatorii textului spun că evanghelistul Ioan se limitează aici numai la a aminti pe aceea care urma să joace un rol principal, fără însă a exclude şi pe celelalte mironosiţe. În special unul din tâlcuitori comentează cât de mare era slujirea pe care Magdalena o datora binefăcătorului ei Iisus, cât de fierbinte era recunoştinţa ei, cât de viu era şi devotamentul şi dăruirea ei faţă de El. Cei care Îl iubesc pe Iisus profită de prima ocazie să-şi arate respectul faţă de El. Maria Magdalena a venit din întunericul nopţii. Prin urmare, cei care vor să-L caute şi să-L găsească pe Iisus trebuie să-L caute dis de dimineaţă, încă în puterea nopţii, îl caută de mult dor, pentru care îşi întrerup chiar şi somnul.*

nu ştie unde L-au pus. Şi adaugă că sunteţi datori să vă interesaţi şi să aflăm cine L-a luat şi unde L-au pus.

„Ai văzut înţelepciunea femeii?" comentează Sfântul Andrei Criteanul. „Aceasta metodă a ei a fost iscusită şi înţeleaptă. Şi de îndată a devenit credibilă. Au dat năvală, aşadar, imediat şi cei doi la mormânt şi i-a urmat şi acea minunată femeie. În continuare, au intrat cei doi ucenici în mormânt şi au văzut numai giulgiurile de îngropăciune, în timp ce trupul nu era nicăieri. Atunci au crezut deci că L-au luat pe Domnul din mormânt. Mai înainte, desigur, s-a dus singur la mormânt Petru, dar din cauza întunericului nu a observat bine ca la noua vizită care a avut loc dimineaţa. Aşadar, au crezut-o pe Magdalena că au luat trupul Dom- nului. Dar nu credeau încă faptul că a înviat Domnul".

„Cei doi apostoli, continuă Sfântul Andrei, pe lângă faptul că s-au îndoit de învie-re, au pus la îndoială chiar şi pe cea atât de credincioasă, pe Maria Magdalena.
Din pricina acestui gând tulburându-se, Maria Magdalena a rămas în continuare la mormânt şi plângea [45]. De cum au plecat Petru si Ioan, s-a închinat la mormânt şi a văzut doi îngeri îmbrăcaţi alb care şedeau păzitori ai mormântului unul în partea capului - care înseamnă dumnezeirea - şi altul în partea de la picioare - care înseamnă omenitatea [46].

---

[45] *Sfântul Ioan Gură de Aur zice că, în timp ce cei doi ucenici au plecat de la mormânt, Maria Magdalena a stat acolo cu o mai mare stăruinţă. Maria răspunde „cu credinţă, dar şi cu iubire". Cuvintele "pe Domnul meu", zice Sfântul Ioan Gură de Aur, „sun pline de sfântă dulceaţă" (Comentariu, la Evanghelia după Ioan, Omilia 86 PG159,468 et passim). Iar Fericitul Augustin observă că: „în clipa în care bărbaţii se întorceau, firea cea mai slăbănoagă, adică Maria Magdalena, stătea ţintuită la mormânt, de cea mai puternică dragoste. Şi ochii ei, care îl căutau pe Domnul şi nu Îl găseau, nu aveau nimic altceva dc făcut decât să plângă". Sfântul Chiril al Alexandriei observă că Mântuitorul i-a dăruit Mariei Magdalena cunoaşterea tainei Învierii Lui prin glasul Sfinţilor îngeri, pentru răbdarea şi pentru dorul ce1 iubitor de Dumnezeu care ardea în inima ei şi pentru cugetul curat faţă de Stăpânul Hristos (P.E. Pusey, op. cât., p. 122). Iar Sfântul Theofilact observă în chip foarte potrivit: „întrebarea «Pentru ce plângi» pe care au pus-o cei doi îngeri Mariei Magdalena este plină de multă compasiune. Prin această întrebare a lor, îngerii iau prilej să o încredinţeze că întristarea ei ar trebui să se întoarcă în bucurie" (PG 124, 292).*

[46] *Sfântul Grigorie de Nyssa zice că nu era cu putinţă ca în ceasul acela să se gândească la faptul că Domnul a înviat, ci căuta să afle schimbarea locului unde l-au pus pe Iisus cel mort, "Îl căuta pe Cel viu între cei morţi". De aceea este respinsă de Domnul prin acel "nu mă atinge." Când a fost întrebată: „Femeie de ce plângi. Pe Cine cauţi?", a răspuns că L-au luat pe Domnul şi nu ştiu unde L-au dus. (Grigorie de Nyssa, Cuvânt I, La Sfintele Paşti, despre perioada de trei zile a învierii lui Hristos, PG 46, 625 CD).*

În continuare, Sfântul Andrei Criteanul se referă la dialogul decisiv pe care l-a avut Maria Magdalena cu Domnul cel înviat, pe Care în acea clipă nu l-a recunoscut, fiindcă Domnul purta trup nestricăcios, care după înviere era recunoscut numai de aceia de care El însuşi voia să fie recunoscut şi când voia El. [47]. „A fost întrebată de El Maria Magdalena: «Femeie, de ce plângi? Pe Cine cauţi?» Şi a răspuns la fel

[47] *În opoziţie cu Sfântul Andrei Criteanul, Sfântul Chiril o îndreptăţeşte pe Maria Magdalena care nu L-a recunoscut pe Iisus, fiindcă era încă întuneric şi nu a putut să distingă limpede trăsăturile feţei Lui (P.E. Pusey, op. cât., p. 114). Alţi cercetători, îndreptăţind pe Sfânta Maria Magdalena, care nu L-a recunoscut pe Domnul cel înviat, se referă la două motive. Primul, că trupul Domnului după înviere a luat altă formă. Cei ai Lui, când L-au văzut din nou au încercat ceva asemănător cu ceea ce ni se întâmplă nouă când după o îndelungată despărţire reîntâlnim un prieten. Avem nevoie de destul timp ca să-l recunoaştem. Altminteri, Domnul după înviere „S-a arătat în alt chip" (Mc. 16, 12). Astfel Sfântul Andrei face o altă abordare mistică a problemei recunoaşterii Celui înviat, cum relatează el însuşi în textul reprodus mai sus. Al doilea motiv era că Maria nu bănuia (era stăpânită de îndoială) că Domnul a înviat şi de aceea nu a înţeles că cel care o întrebase era însuşi Iisus. Credea că era grădinarul şi de aceea Maria cu multă bunăvoinţă şi politeţe îl întreabă: Spune-mi unde L-ai pus şi eu îl voi lua din grădina ta şi îi voi pune în alt mormânt. Mintea ei era atât de absorbită de Acela pe Care îl căuta, încât nu răspunde la întrebarea: „Pe Cine cauţi?". Consideră că toţi trebuie să ştie cine este Cel căutat de ea. Sfântul Teofilact consideră că motivul pentru care Maria vrea să-L mute în alt loc era că se temea ca nu cumva evreii, îmbătaţi de răutatea lor, să facă ceva rău chiar trupului mort (PG 124, 293C). Sfântul Ioan Gură de Aur face o observaţie corectă: „în clipa în care Hristos S-a arătat dintr-odată în spatele Mariei Magdalena, mi se pare că îngerii se spăimân-taseră, fiindcă aceştia L-au recunoscut pe Stăpânul şi la chip şi la privire şi la mişcare... şi acest lucru a făcut-o pe femeie să se întoarcă în spate". Notează în continuare Sfântul Ioan Gură de Aur că: „Iisus prin glasul Său S-a arătat pe Sine. Fiindcă atunci când a strigat-o pe nume, «Maria», atunci L-a recunoscut. Astfel arătarea lui Iisus a avut loc odată cu glasul şi nu cu chipul feţei Lui"(Sfântul Ioan Gură de Aur, Omiliei 86, PG 59, 469). Într-adevăr, sunetul glasului este una dintre cele mai personale manifestări ale omului. De altminteri, mijlocul prin care Hristos se face cunoscut poporului Său este Cuvântul Lui care vorbeşte adânc în inima poporului.*

„Nu Mă atinge". Frescă a Sfintei Mănăstiri Pantocrator Decani, Serbia (1335-1350).

cum a răspuns şi îngerilor. Mai precis, socotea că El este responsabilul grădinii şi îi spune: «Doamne, dacă tu L-ai luat, spune-mi unde L-ai pus şi eu Îl voi ridica pe El de acolo». Această părerea a ei a spus-o fiindcă fusese influenţată de apostoli. Însă Iisus, ca Dumnezeu, cunoscând inima ei şi ca să o întărească în credinţă, a chemat-o pe numele ei: «Maria». Şi ea de îndată a recunoscut glasul Lui, întrucât era a doua oară când Îl întâlnea. Ca şi prima dată, a căzut şi acum îngenuncheată la picioarele Lui, dar de această dată nu i-a îngăduit să se apropie de El ca mai înainte, ci a îndepărtat-o zicându-i: «Nu Mă atinge» [48]. Şi totuşi prima dată pentru

[48] *În legătură cu aceste cuvinte - „Nu Mă atinge" - tâlcuitorii au fost în mare dificultate să înţeleagă pricina interdicţiei. Sfântul Andrei Criteanul consideră că faptul se datorează necredinţei ei. Şi, evident, cuvântul acesta se arată a fi foarte corect şi justificat. Încă o dată îi ridică mintea la Tatăl Ceresc ca să înţeleagă că nu este numai om Acela Care a înviat, ci să creadă că este Dumnezeu, Fiu al adevăratului Dumnezeu, Care S-a făcut om pentru mântuirea noastră. Totuşi, în afară de această tâlcuire mai există şi alte abordări valoroase şi interpretări ale Sfinţilor Părinţi ai Bisericii. Poate mai înainte ar fi de folos să se adauge o mai largă redare hermeneutică a versetului al 17-lea: P.N. Trembelas, Comentariu la Evanghelia după Ioan, pp. 688-715): „Mariei, fiindcă alerga să îmbră-ţişeze cu respect picioarele Lui, socotind că Domnul va continua şi acum în trup împreună cu ucenicii Lui, ca şi mai înainte de patimi, îi spune Iisus: Nu te apropia de Mine şi nu te mai purta cu Mine ca şi cum ar mai putea fi vorba să Mă aveţi iarăşi împreună cu voi sub acest chip al smereniei şi slăbiciunii, cum trăiam cu voi înainte de*

mult timp, cele două femei au sărutat cinstitele şi fără de prihană picioarele Lui,

---

pătimiri. Nu Mă atinge, fiindcă nu M-am urcat încă la Tatăl Meu şi, prin urmare, nu s-a înnoit încă noua relaţie a unei familiarităţi evlavioase şi plină de veneraţie, în virtutea căreia după înălţarea Mea Mă voi uni cu oamenii ca Arhiereu veşnic şi ceresc şi cap al Bisericii, unit cu ea. Mergi acum la fraţii Mei şi spune-le: Mă voi înălţa la Tatăl Meu, Care a devenit prin Mine şi Tatăl vostru după har, a devenit şi Dumnezeul Meu de atunci de când M-am înomenit, după cum este şi Dumnezeul vostru".

Foarte reuşită este şi tâlcuirea papei Romei, Leon cel mare (sec. al V-lea): Te voi ridica la ceva mai înalt. Îţi voi pregăti ceva mai mare. Când Mă voi urca la Tatăl Meu, atunci Mă vei atinge cu adevărat şi în chip desăvârşit; atunci vei ţine ceea ce acum nu poţi atinge şi vei crede ceea ce acum nu vezi".

Sfântul Ioan Gură de Aur notează că noua relaţie cu Iisus va fi atât de strânsă şi cu atât mai slăvită, încât ea însăşi şi ucenicii se vor uni într-un singur trup cu El.

Mai frumoasă încă este tâlcuirea Sfântului Chiril al Alexandriei."O împiedică, aşadar, Hristos pe Maria pe când alerga către El şi nu o lasă să-I îmbrăţişeze picioarele aşa cum dorea ea foarte mult. Ce vrei deci să arate Domnul când spune:"Încă nu M-am urcat la Tatăl Meu". Aşadar, mai înainte de Învierea Lui, Se află fără osebire cu drepţii şi cu păcătoşii şi nu se depărta de nimeni absolute dintre cei care se apropiau de El. Şi odată a lăsat pe o femeie păcătoasă să-I şteargă picioarele cu părul capului ei. Altă dată o femeie cu scurgere de sânge «fură» cu credinţă tămăduirea ei de la prea sfântul Lui Trup şi nu Îl vedem pe El să reacţioneze, ci mai degrabă o învredniceşte şi de o laudă: "Fiică credinţa ta te-a mântuit, mergi în pace." Dar atunci din iconomie, chiar şi cei necuraţi şi care aveau trupul şi mintea întinată era cu putinţă ca fără nici o împiedicare să se atingă de însuşi sfântul trup al lui Hristos şi să primească toată binecuvântarea care ieşea din El. Totuşi după ce Domnul şi-a împlinit iconomia Lui, cu privire la om atunci pune oprelişte şi nu mai este gata să Se ofere pe Sine tuturor celor ce se apropie de El. Cum atunci nu se cuvenea să o împiedice pentru moment pe Maria de la atingerea de sfântul trup al lui Hristos de vreme ce ea încă nu primise pe Duhul Sfânt? Fiindcă mai cu seamă când Hristos S-a suit la Dumnezeu şi Tatăl, atunci ne-a trimis nouă pe Duhul. Prin urmare, ca pe una care nu avea darul Duhului Sfânt, o împiedică pe Maria zicându-i: «Nu Mă ţine căci încă nu M-am urcat la Tatăl Meu», adică nu v-am trimis încă pe Duhul Sfânt." Acest cuvânt al Domnului, notează Sfântul Chiril se extinde şi asupra vieţii noastre bisericeşti. De pildă, când plinătatea credincioşilor urmează să se împărtăşească cu dumnezeiasca împărtăşire iar slujitorii Tainelor dumnezeieşti strigă:" Sfintele sfinţilor", ei învaţă astfel că Împărtăşirea cu Sfântul Trup al Domnului se potriveşte numai celor sfinţiţi prin Duhul Sfânt (I E. Pusey, op. cât., p. 116 et passim).

În sfârşit, Roman Melodul, într-un comentariu la cuvintele „Nu Mă atinge", scrie: „Creatorul nu a condamnat pornirea ei, ci o înalţă pe ea la cele dumnezeieşti zicând: «Nu Mă atinge». Sau mă consideri cumva doar un om? Dumnezeu sunt. Nu Mă atinge! Înalţă ochiul tău sus, o, cuvioasă, şi înţelege cele cereşti. Acolo caută-Mă. Cu adevărat Mă voi sui la Tatăl Meu la Care încă nu am ajuns. Sunt de un tron şi de o cinste cu El, Eu care dau celor căzuţi ridicare" (Roman Melodul, Condacul I În înviere, 40,11,6, SC 128, Cerf, Paris, 1967, p. 398).

Născătoarea de Dumnezeu şi Maria Magdalena, fără să audă nici o dojană. Vezi că a respins-o Mântuitorul, fiindcă nu a crezut, şi i-a zis: «Nu Mă atinge»? Atunci a fost desigur primul pogorământ al arătării Domnului şi a îngăduit acestora să se apropie de El şi să-I sărute picioarele fără frică, pentru ca să se încredinţeze şi mai mult decât din simplă vedere şi auzire, ci prin atingere că Cel răstignit şi îngropat a înviat! Magdalena este respinsă fiindcă şi-a schimbat credinţa după un asemenea mod de încredinţare şi de aceea aude «Nu Mă atinge», fiindcă Hristos nu S-a suit încă la Tatăl Lui... Prin aceste cuvinte o mustră Domnul fiindcă i-a arătat necredinţa şi astfel îi ridică mintea la însuşi Tatăl ceresc, convingând-o pe ea să nu creadă că El este numai Cel văzut, adică omul care a înviat din morţi, ci să creadă că în realitate este Dumnezeu, ca Fiu al adevăratului Dumnezeu, Care S-a făcut om pentru noi. De cum a văzut şi a auzit acestea, Sfânta Maria Magdalena vine la ucenici şi cu multă convingere şi îndrăznire le spune că a văzut pe Domnul şi le-a povestit cu amănunte cele ce i-a spus.

Hristos nu a dat întâmplător Mariei misiunea să se ducă şi să vestească ucenicilor Lui că Se duce la Tatăl Lui (În 20,17). Trebuia să ştie ucenicii Lui, atât cât le era cu putinţă, că Hristos trăia în slava Lui".

Până aici, scrie Sfântul Andrei, evanghelistul Ioan a istorisit a treia venire a vizitatoarelor la mormânt, care a avut loc sâmbătă seara, când era încă întuneric. Mai lipseşte acum a patra sosire la mormânt a femeilor pe care a rânduit Duhul Sfânt să ne-o povestească Sfântul evanghelist Marcu (Mc. 16,1-8).

Mironosiţele. Frescă din Mănăstirea Goreme din Capadocia (900-1200).

Mironosiţele. Frescă din Mănăstirea Goreme din Capadocia (900-1200).

Spune evanghelistul [49] că, după ce a trecut sâmbăta, Maria Magdalena şi Maria, mama lui Iacov şi Salomeea au venit la mormânt cu miresme în ziua următoare după sâmbătă, de cum a răsărit soarele.

Numai Marcu - comentează Sfântul Andrei - scrie că femeile au venit la mormânt în zori când răsărea soarele. Se creează prin urmare întrebarea: De ce Maria Magdalena, după cele trei vederi ale Domnului, vine iarăşi la mormânt cu aceste trei femei aducând miruri şi aromate, socotind că vor găsi trupul în mormânt? Sfântul dă următorul răspuns: „Cu a treia vedere a lui Dumnezeu, în mod foarte clar Maria Magdalena a crezut în învierea Domnului. Dar când a văzut-o pe Maria, mama lui Iacov cel mic şi mama lui Iosif şi pe Salomeea şi alte femei ducându-se la mormânt cu arome, la răsăritul soarelui, s-a dus şi ea cu ele, nu fiindcă ar fi avut îndoieli, ci ca să le conducă, bucurându-se şi săltând văzând mormântul gol, iadul prădat de mai multe ori. Aceste femei nu ştiau nimic exact, încă şi despre piatra care fusese rostogolită de la intrarea în mormânt nu ştiau nimic, cum ştiau apostolii Petru şi Ioan.

Aceste femei, de cum au intrat în mormânt, au văzut un tânăr cu veşmânt alb stând la dreapta şi s-au cutremurat. Acesta însă nu le-a mustrat cum a mustrat Domnul pe acelea la care se referă Sfinţii evanghelişti Luca şi Ioan, fiindcă ştia că ele veneau pentru prima oară la mormânt. Dar nu a dojenit-o nici pe Maria Magdalena; după bucuria de pe chipul ei, ştia că nu mai are îndoieli şi şovăieli cu privire la învierea Mântuitorului, ci era plină de bucurie pentru acest fapt. Îngerul a liniştit frica femeilor ca şi primul înger din istorisirea lui Matei. A zis către ele: «Nu vă temeţi... a înviat Domnul, nu mai este aici. Ci duceţi-vă şi spuneţi-le ucenicilor şi lui Petru că va merge mai înainte de voi în Galileea şi acolo îl veţi vedea, după cum v-a spus».

Corect, zice Sfântul Andrei, a adăugat îngerul: «Şi lui Petru», fiindcă aşa a fost încredinţat Petru că l-a iertat Domnul pentru lepădarea lui."

Aici se încheie istorisirea faptelor învierii potrivit cu relatările evangheliştilor, aşa cum le comentează în mod autentic şi cu dumnezeiască înţelepciune Sfântul Andrei Criteanul. Le pune înainte, cum am văzut în special, pe Maica Domnului şi pe Maria Magdalena, a cărei biografie o scrie, care cele dintâi dintre toate au văzut

[49] *Mc. 16,1*

şi s-au închinat Mântuitorului înviat şi Domnului nostrum Iisus Hristos!

„Hristos arătându-Se Magdalenei". Frescă din
nartexul Katoliconului Sfintei Mănăstiri Vatoped (1312 şi 1819).

„Hristos arătându-Se Magdalenei". Frescă din nartexul Katoliconului Sfintei Mănăstiri Vatoped (1312 şi 1819).

Punctele de vedere ale Sfântului Andrei le împărtăşesc mulţi dintre Sfinţii Părinţi şi tâlcuitori. Printre ei şi Sfântul Grigorie Palama, vrând să o prea mărească pe Maica Domnului şi tâlcuind evenimentele învierii într-un mod tainic şi neptic, consideră că aceea, Fecioara Maria, Născătoarea de Dumnezeu, este cea dintâi care l-a văzut înviat pe Domnul ca una care se afla aproape de El „frumoasă şi fără nici o pată şi sfântă porumbiţă", dar aşa cum susţine şi însuşi Sfântul Grigorie, pentru motive de pronie dumnezeiască, evangheliştii nu o aduc ca martoră pe Maica Domnului, ca să nu dea pricină de bănuială celor necredincioşi.

Sfântul Gheorghe, mitropolitul Nicomidiei, susţine că, dacă este scris că Hristos S-a arătat mai întâi Mariei Magdalena, acest fapt trebuie să se considere că este pus în legătură cu arătarea Lui apostolilor şi femeilor mironosiţe, iar nu în legătură cu Născătoarea de Dumnezeu, Maica Lui. Sfinţii Evanghelist, însă o pun înainte pe Maria Magdalena ca fiind prima martoră a învierii [50].

[50] În legătură cu aceasta, fericitul profesor de Noul Testament, Stergios Sakkos, scrie: „în general, Maria apare în Evanghelii de unsprezece ori, întotdeauna cu epitetul Magdalena şi întotdeauna este socotită cea dintâi, aşa cum între ucenici Petru este socotit cel dintâi. Numai la In 19, 25 nu are primul loc, fiindcă acolo primă este pomenită Preasfânta Maica Domnului".

Potrivit Părinţilor Bisericii, în vederea Domnului celui înviat nu există primul sau al doilea. Lumina învierii se descoperă tuturor celor care au ochi curaţi. De altminteri, acesta este înţelesul corect şi adevărat care ar trebui dat la întrebarea cine L-a văzut primul pe Domnul înviat? Sfânta Magdalena, după sentimentele de durere, de întristare, de chin, nedumerire şi frică în faţa mormântului gol, dar şi de extaz în faţa vederii îngerilor pentru aflarea trupului dispărut al Domnului, a fost învrednicită să vadă pe Domnul înviat şi s-a încredinţat încă şi mai mult cu privire la slăvita Lui înviere [51].

Redarea deci a stărilor duhovniceşti ale lor o descriu într-un anume fel evangheliştii, ilustrând astfel şi urcuşul duhovnicesc al fiecăruia dintre noi ca să reuşim vederea învierii. De aceea, după deschiderea ochilor ei şi comunicarea cu Cel înviat, a alergat în grabă să vestească mesajul unic şi plin de bucurie, care le-a părut nebunie ucenicilor încă orbi. Totuşi Domnul înviat a făcut-o pe Maria Magdalena cel dintâi apostol al bucuriei şi mântuirii noastre.

În concluzie, se observă că pentru dovedirea teologiei patristice cu privire la vederea învierii Domnului de către Născătoarea de Dumnezeu, rolul şi activitatea Sfintei Maria Magdalena în aceste evenimente nici nu se micşorează, nici nu este neglijat. Dimpotrivă, ea se arată şi ajutor al Născătoarei de Dumnezeu şi împreună-călătoare cu ea pe drumul către înviere, dar şi inspiratoare a ucenicilor înspăimântaţi în privinţa învierii, cea care i-a mişcat spre credinţă, călăuză la mormântul gol şi adeverirea învierii către poporul lui Dumnezeu.

[51] *Teofan Kerameul, în Omilia la cea de-a 7-a Evanghelie de dimineaţă, lăudând-o pe Sfânta Maria Magdalena, zice: „Căci Magdalena se tâlcuieşte cea mărită, arătând măreţia chemării la care a ajuns, devenind apostol pentru apostoli", PG 132, 660.*

5. Activitatea apostolească a Sfintei Maria Magdalena la Roma

Maria Magdalena, ca şi Sfântul apostol Pavel, poate fi caracterizată ca apostol, întrucât a fost trimisă de însuşi Domnul cel înviat. Ea însăşi, mai bine zis, în antiteză cu Sfântul Pavel, este şi martora lui Iisus ca persoană istorică, ceva care are mare însemnătate, fiindcă chemarea ei de către Domnul şi acceptarea ei îi creează autoritatea apostolică.

Tradiţiile păstrate mărturisesc activitatea apostolică a Sfintei Maria Magdalena, prima martoră autentică a Celui înviat. Avea, aşadar, tot cuvântul şi toată puterea Duhului să mărturisească şi să înveţe toate câte a văzut, câte a pipăit şi a auzit la mormântul gol al învierii.

Tradiţia referitoare la ea mărturiseşte un adevăr, anume că importanta lucrare apostolească a Sfintei Magdalena s-a întins în cea mai mare parte asupra Imperiului Roman, în această tradiţie există şi istorisiri exagerate, pe care le-au semănat feluritele erezii de atunci, dar noi vom nota acele tradiţii care au fost acceptate în final de Biserică.

Aşa cum se cunoaşte, Noul Testament nu ne dă nici o informaţie despre slujirea concretă întru care s-a nevoit Maria Magdalena în vechea comunitate din Ierusalim sau despre misiunea ei sfântă ce a urmat mesajului învierii către ucenici.

Astfel, în acord cu tradiţia Bisericii Ortodoxe, Sfânta Maria Magdalena după învierea lui Hristos a rămas împreună cu apostolii şi Preacurata Maica Lui în Ierusalim. Probabil trebuie să fi fost şi ea - tot în acord cu tradiţia - pe Muntele Măslinilor la înălţarea lui Hristos, precum şi în catul de sus în ziua Cincizecimii, şi a primit şi ea luminarea Duhului Sfânt când a venit deodată din cer în chipul limbilor de foc, cum istoriseşte la Faptele Apostolilor Sfântul Evanghelist Luca [52].

[52] *Lc. 2, 3*

Sfânta Maria Magdalena vorbeşte împăratului Tiberiu arătându-i oul roşu. Frescă din biserica centrală a Mănăstirii ruseşti din Grădina Ghetsimani (1888).

Sfânta Tradiţie, completând textele biblice în privinţa restului vieţii pe pământ a Sfintei Maria Magdalena, ne spune că după marele eveniment al Cincizecimii, Sfânta, plină de Duhul Sfânt, a fugit din Ierusalim cu destinaţia Roma, care pe atunci era reşedinţa imperială, ca să propovăduiască Evanghelia lui Hristos. Când a ajuns acolo s-a prezentat mai întâi la împăratul Tiberiu ca să-i binevestească acestuia mesajul învierii.

Cu privire la vizita Sfintei Maria Magdalena la împăratul Tiberiu, există diferite tradiţii. Una dintre acestea este identificată în izvoare de învăţatul ieromonah athonit al sec. al XlX-lea, Hariton Duhovnicul (1836-1903) şi e cuprinsă în Viaţa Sfintei pe care a alcătuit-o el însuşi, spunând următoarele: „Sfânta a vindecat ochii bolnavi ai împăratului de atunci, Tiberiu, prin mântuitorul nume al Domnului nostru Iisus Hristos. Când a văzut aceasta, împăratul s-a minunat tare. De aceea a întrebat-o cine este ea, şi cine este Iisus Hristos. Sfânta a început să-i povestească toate cele despre Mântuitorul Hristos până la răstignirea Lui şi înviere. Luminată fiind de Dumnezeu, a găsit un mod minunat vrednic de notat, nou şi foarte potrivit pentru a arăta învierea lui Hristos cea de viaţă dătătoare. A vopsit în roşu trei ouă spre dovedirea sângelui vărsat de Mântuitorul Hristos şi pentru bucuria învierii lui Hristos, şi a oferit aceste ouă împăratului zicându-i: «Hristos a înviat!» în continuare a zis împăratului că prin acele trei ouă îi arată sângele mântuitor al lui Iisus Hristos pe care l-au vărsat iudeii şi ighemonul Pilat, precum şi mesajul plin de bucurie al învierii lui Hristos. Când împăratul a auzit acestea s-a mâniat foarte şi a trimis scrisori în Ierusalim chemându-I la judecată pe Pilat şi pe arhierei. Când aceştia au venit la Roma nu l-au mai găsit în viaţă pe Tiberiu (t 37), ci pe urmaşul

lui, Caligula (t 41)." Hariton duhovnicul spune că arhiereii au fost omorâţi, iar Pilat a fost exilat în Vienna Galiei şi acolo s-a sinucis.

Tradiţia potrivit căreia Sfânta a părăsit Ierusalimul ca să plece la Roma cu scopul de a cere de la Tiberiu dreptate pentru nedreapta condamnare pe care o dăduse Pilat este istorisită de asemenea şi de Sfântul Simeon Metafrastul (910-980 sau 989)[53].

Aceeaşi tradiţie o descrie şi istoricul Eusebiu al Cezareei care se referă la vizita Mariei Magdalena la împăratul Tiberiu.

În general, tradiţia corespunde istoricităţii călătoriei Sfintei Maria Magdalena la Roma, fapt care întăreşte ipoteza că a avut un rol important, eventual chiar întemeietor în Biserica Romei.

Iacov de la Nea Sketis (1800-1867) notează şi o altă istorisire despre venirea la Roma a Sfintei Maria Magdalena şi vizita ei la împăratul Tiberiu, potrivit căreia a vindecat ochii fiicei lui oarbe. El redă următorul dialog characteristic al Sfintei Maria Magdalena cu împăratul Tiberiu: „Dacă este adevărat, zice Cezarul, că atâtea minuni extraordinare se petrec simplu numai prin numele lui Hristos, poţi să vindeci pe fiica mea cea una născută care este oarbă?"

---

[53] *În anul 36, Pilat a fost scos din funcţie şi a fost trimis la Roma să dea socoteală pentru reaua lui guvernare în care se înmulţiseră peste măsură violenţele şi execuţiile abuzive. Potrivit lui Eusebiu al Cezareei se spune că s-a sinucis (Istoria bisericească, 2, 7, PG 20, 156). Sau poate a fost chiar executat. În sfârşit, diferite tradiţii apocrife au încercat să-l reabiliteze pe Pilat, presupunând chiar că, chipurile, s-ar fi întors. Aceştia transferă toată vina pentru Pătimirile lui Hristos asupra evreilor (Ieromonahul Makarios Simonopetritul, Noul Siuaxar al Bisericii Ortodoxe, voi. 14 iulie, ed. Indiktos, Atena 2008, p. 242 şi articolului lui V. Saxer, „Le Culte de Marie-Madeleine en Occident, des origines â la fin du Moyen Age", în Biblioteca Sanctorum, VIII, Paris, 1959, 1078-1104). Aici va trebui să se precizeze că în opoziţie cu marele Siuaxar cu privire la pedeapsa Iui Pilat dată de către Tiberiu prin înfăşurarea în pielea unui animal proaspăt jupuit împreună cu o viperă, maimuţă şi un cocoş, cum insistă şi Gheorghe Kerdinos (sec. al Xl-Iea, Istorii synoptice, PG 121, 380) mulţi nu acceptă acest lucru ca adevărat, de vreme ce Zonaras (Cronică, Cartea a 6-a) insistă pe faptul că Pilat nu l-a mai găsit pe Tiberiu, ci pe urmaşul lui, Caligula. Dintr-un alt izvor, Pilat, în epistola lui Agrippa I către împăratul Caligula, este caracterizat: „Vestit pentru iubirea de daruri, calomnii, răpiri, acte de violenţă, uciderile continue şi fără judecată, uneltiri şi cruzime", precum şi „dispreţuitor al obiceiurilor şi privilegiilor iudaice". „De aceea a şi provocat multe răzmeriţe ale poporului iudaic împotriva ta!" în final, Eparhul Siriei Vitellios, după protestul samaritenilor, l-a trimis pe Pilat la Roma ca responsabil de crime şi înrobiri nedrepte, l-a pus în loc epitrop al Iudeei pe Marcellus. Un fapt este sigur, anume că emblemele ighemoniceşti, toga judecătorească şi suliţele romane nu puteau face nimic în faţa unei mulţimi neînarmate şi în neorânduială asupra căreia Pilat nu a putut să se impună (Leonida Filippidis, Istoria epocii Noului Testament, Atena, 1958, pp. 399-402).*

Drept răspuns, Maria Magdalena l-a înştiinţat pe împărat că nu poate ea însăşi, ci puterea lui Hristos poate să o vindece pe ea după rugăciune intensă. Astfel, Maria Magdalena a stat în rugăciune de toata noaptea în casa în care a rămas, rugându-1 pe Domnul să-i dea fiicei împăratului lumina ochilor ei. Şi, o, minune! S-a aflat dimineaţa „cu ochi şi văzând" fiica împăratului [54].

În final, există şi o altă tradiţie care are legătură cu aceeaşi vizită a Sfintei Maria Magdalena. În acord cu aceasta, Sfânta s-a înfăţişat împăratului ţinând în mână un ou, care era un dar simplu şi obişnuit pentru săraci. Dându-i-1 cezarului şi zicându-i Hristos a înviat!, oul acesta s-a vopsit imediat în roşu. De aici, aşadar, luându-şi prilej minunea, Sfânta Maria Magdalena, ca supusă cezarului, dar şi ca apostol al Evangheliei îi povesteşte cezarului în amănunt toate câte s-au petrecut cu Mântuitorul Hristos, propovăduirea şi minunile Lui, ajungând până la răstignirea şi învierea Lui. A voit Sfânta să îl înveţe simbolic prin oul roşu că Domnul cel înviat este Mielul cel junghiat (Apoc. 5, 12) şi Cel împodobit cu frumuseţea ale cărui veşminte sunt roşii (Is. 63, 2), care a albit ca zăpada firea roşie de păcat a oamenilor (Is. 1,18) şi i-a curăţit pe cei credincioşi cu sângele Lui (I In 1, 7). Încă i-a mai explicat Sfânta cezarului că oul închipuia căpăţâna lui Adam, iar culoarea roşie, sângele cel fără prihană al lui Hristos care a dăruit mântuirea şi învierea lui Adam şi urmaşilor lui. Potrivit cu povestirea concretă, aşa cum toţi mor din pricina înrudirii cu Adam, tot aşa, datorită înrudirii cu Hristos, toţi vor lua viaţa din nou.
Acesta era scopul aducerii darului Mariei celei deopotrivă cu apostolii, ca prin culoarea roşie să închipuie umbrit mântuirea neamului nostru prin sângele lui Hristos.

Această tradiţie, precum şi cea anterioară, explica obiceiul pascal al ouălor roşii, care s-a răspândit în întreaga lume creştină, cum este descris de către Constantin Oikonomou în cuvântul lui minunat „Despre ouăle roşii de Paşte" .

În legătură cu povestirea Sfintei Maria Magdalena înaintea cezarului Tiberiu despre Pilat şi despre arhierei, mulţi dintre scriitorii bisericeşti pun la îndoială istoricitatea ei.

Constantin Oikonomou, cel la care ne-am referit mai sus, vestit cleric şi teolog din secolul al XlX-lea, cel din familia Oikonomilor, susţine în legătură cu aceasta că istoricii Gheorghios Kedrinos şi Constantin Manassis au copiat de la istorici mai

---

[54] *Cuvânt de laudă la Slăvită Mironosiţă şi întocmai cu apostolii Maria Magdalena şi povestire vrednica de crezare despre sosirea ei la Roma înaintea cezarului Tiberiu şi vindecarea ochilor fiicei lui Tiberiu, Codicele de la Cutlumuş, 530, f. 396.*

vechi istorisirea că Maria Magdalena a condamnat pe Pilat înaintea cezarului. Acest fapt i se pare imposibil, deoarece o asemenea faptă nu s-ar potrivi cu identitatea ei apostolică, să condamne adică pe ucigaşul judecător al Dumnezeu-Omului, învăţătorul ei. De altminteri, auzise de la însuşi Hristos să ierte pe cei ce L-au condamnat prin acel minunat: „Iartă-i, Doamne, că nu ştiu ce fac!" Nici nu avea nevoie de răzbunare uceniţa, de vreme ce L-a văzut pe Mântuitorul ei înviat şi înălţat cu slavă la ceruri.

Sfânta Maria Magdalena, după ce a rămas la Roma destulă vreme, a propovăduit Evanghelia mântuirii care era însoţită de multe semne şi minuni. Mai târziu, în jurul anului 57 după Hristos, marele Pavel, apostolul neamurilor, spune în Epistola către Romani: „îmbrăţişaţi pe Maria care s-a ostenit mult pentru voi" [55], înţelegând prin aceasta, după toate probabilităţile, pe Maria Magdalena, după cum tâlcuiesc comentatorii. Pentru că nu putea marele apostol să se refere la altă Marie, deoarece nici una dintre ele nu s-a ostenit mai mult decât Maria Magdalena .

Unul dintre comentatori spune că Maria Magdalena avea oarece experienţă din activitatea ei în Galileea, unde elementul păgân se înmulţise printre populaţia Tiberiadei. Prin urmare, şi în Roma era posibil să fi ajutat la propovăduirea apostolului neamurilor, prin intermediul neamurilor.

6. Întoarcerea în Iudeea. Caznele şi izbăvirea Sfintei

După Roma, cum se spune în tradiţia pe care o înregistrează Sfântul Simeon Metafrastul, Sfânta Magdalena a voit să se întoarcă în Iudeea. Acolo, cu aceeaşi râvnă,îndrăznire şi credinţă a propovăduit cuvântul mântuitor al Evangheliei.

Totuşi pizmaşii iudei, când au aflat de acuzaţia cu privire la condamnarea lui Hristos adusă de Magdalena în faţa împăratului împotriva arhiereilor, au închis-o în închisoare şi au început să o chinuiască.

Vedeam atunci trupul feciorelnic şi fără de prihană că strălucea precum cristalul la soare, cum notează Sfântul Modest al Ierusalimului (t 634)89. Călăii s-au înfricoşat şi au încetat să o tortureze. Au pus-o aşadar, împreună cu Marta, sora lui Lazăr, Maximin, unul dintre cei 70 de apostoli şi alţi doi propovăduitori ai Evangheliei într-o corăbioară care nu avea nici pânze, nici vâsle, cu gândul că va fi zdrobită de vânturi şi de valuri. Toţi aceştia L-au rugat pe Dumnezeu să-i călăuzească în ce loc va rândui dragostea Lui.

---

[55] *Rom. 16, 6*

7. Activitatea apostolică a Sfintei Maria Magdalena în Marsilia Galiei

Astfel, corăbioara condusă de Hristos, Cârmaciul mântuirii noastre, i-a călăuzit fără primejdie în Marsilia Galiei [56].

Când a ieşit din corabie grupul acesta de cinci străini necăjiţi, la început au dat slavă lui Dumnezeu pentru minunata lor izbăvire şi au fost conduşi în piaţa oraşului, poate cineva îi va ajuta să găsească adăpost şi hrană. Dar oamenii au arătat dezinteres total.

Totuşi, povestirea din sinaxar spune că în noaptea aceea conducătorul cetăţii a văzut în vis o vedenie, o femeie care îi poruncea să coboare în piaţa oraşului şi să-i ia pe cei cinci străini chinuiţi la palatul său şi să-i găzduiască. Conducătorul le-a purtat de grijă cu înţelepciune şi nobleţe. După câteva zile, când a auzit-o pe Maria propovăduind pe Hristos ca Dumnezeu adevărat şi povestind minunile Lui, i-a zis: „Dacă Hristos ca Dumnezeu atotputernic îmi va da un copil, pe care mi-1 doresc atât de mult, îţi făgăduiesc că voi deveni creştin şi voi nimici toţi idolii". Sfânta i-a răspuns că Dumnezeu poate să-i dăruiască nu numai un copil, ci orice altceva îi va cere. Peste câteva zile soţia conducătorului a zămislit un prunc şi îndată la palat toţi s-au botezat creştini. După aceea a dobândit atâta evlavie că voia să meargă la Ierusalim să se închine la Sfintele Locuri [57].

Marele Sinaxar al Bisericii Ortodoxe, prezentând pentru prima dată pe larg viaţa grecească a Sfintei Mironosiţe Maria Magdalena, cea deopotrivă cu apostolii,

---

[56] *Cetatea Marsiliei a fost întemeiată de foceeni între anii 620-600 î.Hr. Şi-a luat numele de la izvoarele ei Massa. Casele erau de piatră, acoperite însă cu stuf. Oraşul data din anul 60 Î.Hr. şi avea un teatru cu tribune de piatră şi un stadion. Locuitorii vorbeau greceşte şi se ocupau cu pescăritul şi comerţul. Zeii pe care îi cinsteau îndeosebi erau Atena, Afrodita, Cibele şi Dionysos. Templul central al oraşului era afierosit lui Artemis efesiana, zeiţa fertilităţii (Manouil Tasoula, Maria cea care a uns pe Domnul cu mir, Atra-pos, p. 91). Aceasta era starea oraşului, când a ajuns obştea sfintei noastre în Marsilia.*

[57] *Hariton duhovnicul, Cuvânt de laudă la Sfânta Maria Magdalena, Codicele Kavsocalivitelor, 121, f. 20. Despre propovăduirea în Marsilia de asemenea este vorba în cartea Mântuirea păcătoşilor, Minunile Născătoarei de Dumnezeu, Minunea a Il-a (Patapie Monahul,op. cit., p. 97, notă de subsol). De asemenea, ieromonahul Macarie Simonopetritul notează că această istorisire cu privire la apostolia Sfintei Maria Magdalena în Marsilia este susţinută şi de Sfântul Simeon Metafrastul. Transpare limpede de asemenea din diferitele tradiţii răspândite în Marsilia cu privire la cinstirea Sfintei şi încreştinarea de către ea. În ciuda lipsei mărturiilor istorice, cinstirea Sfintei Maria Magdalena din cele mai vechi timpuri răspândită pe tot cuprinsul Galiei arată lucrarea ei apostolică în această ţară. (Noul Sinaxar, voi. 11, p. 243)*

păstrată în manuscris la Sfânta Mănăstire a Marii Lavre din Sfântul Munte, se referă în amănunt la naşterea copilului şi la minunatele evenimente pe care le-a trăit El însuşi şi familia Lui pe durata călătoriei lor la Ierusalim.

Întorcându-se la Marsilia a povestit învăţătoarei lui, Maria Magdalena, minunatele lui experienţe, în special cele de la cunoştinţa lui cu apostolul Petru. După toate acestea, întregul oraş s-a botezat în numele lui Hristos. Statuile idoleşti au fost dărâmate şi s-au ridicat în loc biserici şi au avut loc multe binefaceri, cu rugăciunile Sfintei, care a rămas acolo destulă vreme, propovăduind pe Hristos şi făcând multe minuni.

8.Întoarcerea la Ierusalim şi plecarea la Efes. Adormirea Sfintei

După Marsilia, potrivit tradiţiei, Sfânta Maria Magdalena şi-a continuat călătoriile ei apostoleşti în Egipt, Fenicia, Siria, Pamfilia şi alte locuri, răspândind pretutindeni mântuitoarea propovăduire a Evangheliei. După aceea s-a întors la Ierusalim. Acolo a rămas încă patru ani aproape slujind pe Stăpâna Născătoare de Dumnezeu până la adormirea ei.

După mutarea Născătoarei de Dumnezeu l-a urmat pe ucenicul iubit al Domnului, pe evanghelistul Ioan Teologul, călătorind împreună cu el până la Efes. A luat cu ea piatra roşie unde a fost pus preasfântul trup al lui Hristos după pogorârea de pe Cruce [58].

Când apostolul Pavel a urcat la Ierusalim la Sinodul din anul 49, l-a aflat acolo pe Sfântul Ioan Teologul.

O tradiţie ulterioară îl aduce pe Sfântul Ioan în Efesul Asiei Mici către sfârşitul veacului I. În timpul prigoanei lui Domiţian (81-96), Sfântul Ioan a fost exilat în Patmos, unde a scris Apocalipsa. După moartea lui Domiţian s-a întors la Efes unde a trăit pe toată durata domniei lui Nerva (96-98) şi o parte a domniei lui Traian. A murit probabil în al şaptelea an al domniei lui Traian, adică în 104, de

[58] *Acolo au înfăşurat-o într-o pânză şi au uns-o cu miresme după obiceiul iudeilor. Potrivit tradiţiei, piatra aceasta era iniţial roşie şi de la lacrimile Preasfintei, care s-au întipărit pe aceasta, iar aceasta şi-a schimbat culoarea şi a devenit mai cenuşie (cenuşiu închis, gri). După Efes, într-o perioadă ulterioară, piatra a fost mutată în Constantinopol de împăratul Manuil al II-lea Comnenul şi a fost adăpostită în Sfânta Mănăstire Pantocrator (unde o purtau împăraţii evlavioşi pe umerii lor). Patapie Monahul, op. cit., p. 53 şi M. Tasoula, op. cit., p. 106.*

moarte naturală, în Efes. Ioan a scris mai întâi Apocalipsa în Patmos şi mai târziu Evanghelia în Asia [59].

Sfântul Modest, patriarhul Ierusalimului, vorbeşte despre martiriul Sfintei în Efes. Iar într-un sinaxar anonym din secolul al Xl-lea se spune că Sfânta Maria Magdalena „era ataşată de învăţătura Sfântului evanghelist Ioan, de caznele şi lanţurile lui, de închisori şi toate încercările pe care le-a suferit" . Acest lucru însă vine în contradicţie cu tradiţia arătată, care este mărturisită în Sinaxarul Bisericii din Constantinopol, potrivit căruia Sfânta, după o scurtă boală, a adormit în chip cuvios [60].
Aceeaşi tradiţie o urmează şi Nichifor Callist Xanthopol care zice că după ce a rămas destul timp cu Sfântul evanghelist Ioan şi după ce a călăuzit pe mulţi la cunoştinţa adevărului s-a mutat la fericita viaţă cea fără de sfârşit. Sufletul ei l-a dat în mâinile lui Dumnezeu, iar trupul ei, respectat chiar şi de îngerii înşişi, l-a lăsat Sfântului evanghelist, care era de faţă. Sfântul evanghelist a înfăşurat trupul ei în giulgiu, cum se cuvenea şi cum trebuia să fie înmormântat, cinstit fiind ca o comoară de mult preţ, de către Ioan Teologul, feciorelnicul ucenic al Domnului, lângă Efes, într-o peşteră ascunsă la intrarea căreia au adormit ulterior cei şapte tineri din Efes [61].

---

[59] *G. Riccioti, op. cit., p. 153-155.*
[60] *Sfântul Modest al Ierusalimului, Omilii la Mironosiţe, PG 86, 3273-3276.*

[61] *Pomenirea celor şapte tineri se prăznuieşte pe 4 august. Au trăit în Efes în timpul prigoanei lui Deciu (250). Maximilian, fiul eparhului oraşului, s-a înfăţişat cu curaj din partea celorlalţi şase tineri creştini soldaţi şi şi-au mărturisit credinţa lor într-Unul Dumnezeu. Deciu, prefăcându-se că îi părea rău de ei, a poruncit să-i dezlege din lanţurile lor şi să le dea un termen de câteva zile pentru a se răzgândi. Cei şapte tineri hotărâră să se ascundă într-o peşteră mare cu scopul de a se pregăti pentru martiriul care îi aştepta. Totuşi din dumnezeiasca pronie, cu rugăciunea pe buze, şi-au dat sufletul lui Dumnezeu... Două sute de ani mai târziu o erezie care nega învierea morţilor a venit să semene îndoială şi dihonie în Biserică. Atunci a rânduit Dumnezeu ca un păstor oarecare să scoată pietrele de la intrarea în peşteră şi să vadă pe cei şapte tineri care se întorseseră la viaţă ca şi cum adormiseră cu o zi mai înainte fără să se schimbe câtuşi de puţin după îndelungatul lor somn de mulţi ani. Când s-au dus să-I cerceteze episcopul Marinos Anthipatos şi mulţime de lume, au cunoscut toţi că minunea a fost îngăduită de Dumnezeu ca dovadă a învierii morţilor. După aceea au picotit puţin sfinţii şi înaintea tuturor şi-au dat sufletele lor în mâinile lui Dumnezeu. În locul acela s-au săvârşit mulţime de minuni. Peştera în discuţie se află pe coastele de răsărit ale muntelui Cheileon. Între acesta şi muntele Keressos se întindea în epoca aceea oraşul Efes. Acolo împăratul Theodosie al II-lea (408-450) a ridicat deasupra peşterii o biserică strălucită în cinstea celor 7 tineri. La dreapta intrării în biserică s-a format un spaţiu cu cupolă care împrejmuia mormântul cu trupul Sfintei Maria Magdalena (Noul Sinaxar, voi. 12, pp. 33-36).*

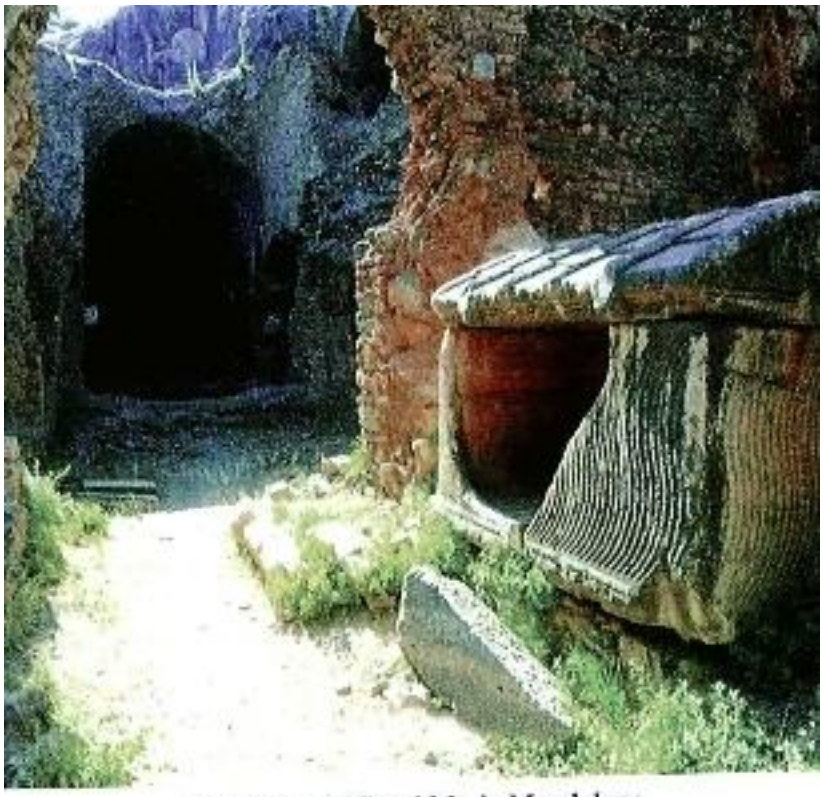

Mormântul Sfintei Maria Magdalena
și intrarea în peștera celor șapte tineri din Efes.

II. Conştiinţa Bisericii cu privire la Sfânta Maria Magdalena

1. Adevărul şi rătăcirile din jurul persoanei Sfintei Maria Magdalena

Persoana Sfintei Mironosiţe şi cea întocmai cu apostolii Maria Magdalena a fost lăudată şi admirată de mulţi, dar a fost şi răstălmăcită şi pătată. De timpuriu, cum vom arăta în cele ce urmează, persoane care nu aveau cunoştinţă cu privire la tradiţia bisericească referitoare la ea au prefăcut şi au vătămat rău personalitatea ei, au numit-o desfrânată şi păcătoasă, au văzut-o ca întruchipare a imoralităţii.

Rătăcirea cu privire la Sfânta Maria Magdalena începe mai întâi cu basnele filologiei ebraice rabinice care fără nici o dovadă o prezintă pe Maria Magdalena ca femeie adulteră. Talmudul tâlcuieşte numele ei de la Migdala, care înseamnă împletesc părul, şi de aceea o prezintă în mod abuziv ca pe o femeie adulteră care şi-a părăsit soţul şi făcea peruci pentru femeile desfrânate [62]. Această informaţie răuvoitoare au folosit-o ereziile gnostice ca să micşoreze autoritatea Sfintei. Talmudiştii sporovăiesc multe despre aceasta, despre bogăţia ei, despre frumuseţea ei, despre ruşinea ei, despre soţul şi iubiţii ei. Totuşi ceea ce cunoaştem cu adevărat din Scripturi este entuziasmul acela al dedicării şi al recunoştinţei Magdalenei către Hristos care a făcut-o să se dedice suflet şi inimă slujirii Lui.

Evangheliştii au încercat să o deosebească de celelalte femei care purtau acelaşi nume, atribuindu-i ca supranume locul naşterii ei.

În primul rând, identitatea de nume a femeilor care au uns cu mir pe Iisus a fost motivul principal pentru răstălmăcirea cu privire la persoana Mariei Magdalena. Faptul ungerii cu mir este istorisit de cei patru evanghelişti [63] fără să fie atribuită aceloraşi persoane. Astfel, a fost identificată Maria Magdalena cu femeia păcătoasă din istorisirea Evanghelistului Luca [64], din casa fariseului, care a adus un vas de

---

[62] *Evanghelos Karadimos, Maria Magdalena, Atena, 2006, p. 23 şi Hrisostom Papadopoulos, „Ce se istoriseşte în Evanghelii despre Maria Magdalena", Ieros Syndesmos, vol. 156, (1911) 5. Judecând această informaţie din Talmud adăugăm o informaţie istorică ce zice că: „Din perspectivă istorică, nu am putea să dovedim că femeile din Palestina purtau în perioada lui Iisus perucă sau împletituri false!" De aceea această informaţie este falsă. Pe de altă parte, judecând după faptul că Talmudul este în general vrednic de crezare observăm că: „Inepuizabilele scrieri ale Talmudului sunt ulterioare vremii lui Iisus, cu aproximativ cincizeci de ani. Mai mult încă, o mare parte din Talmud a fost alcătuită în Babilon în jurul anului 135 după Hristos, fără nici o îndoială". D. Rops, op. cit., pp. 172-173.*

[63] *Mt. 26, 6-7; Mc. 14, 3; Lc. 7, 36-38 şi In 12, 1-3.*

[64] *Lc. 7, 36-50.*

alabastru cu mir, ungând cu el picioarele lui Iisus, udându-le cu lacrimi şi ştergându-le cu părul ei. Această femeie a fost identificată încă şi cu Maria, sora Martei şi a lui Lazăr, care cu şase zile înainte de Paşte au pregătit cină lui Hristos, iar Marta slujea în timp ce Lazăr cel înviat stătea Ia masa ospăţului. Atunci Maria a luat o sticluţă cu cel mai scump mir şi a uns picioarele lui Iisus, din recunoştinţă. Apoi a şters cu părul ei picioarele Lui şi toată casa s-a umplut de mirosul mirului [65].

S-au identificat cele două situaţii de mai sus, fiindcă seamănă între ele cum se aseamănă şi cele două evenimente ale ungerii cu mir. Asemănarea celor două evenimente a dus la identificarea celor două miruiri şi a celor două femei. Datorită acestei identificări a femeilor, s-a interpretat în mod cu totul neîntemeiat şi inacceptabil persoana Mariei Magdalena, dându-se prilej, cu o fantezie fără frâu, la inacceptabile consecinţe, la sminteli şi plăsmuiri de basme fără nici un temei istoric. Au scris despre ea romane şi au regizat filme cinematografice.

Dacă ar fi adevărate toate câte s-au scris despre Maria Magdalena, Biserica nu ar evita să scrie sau să spună aceleaşi lucruri sau asemănătoare cu cele pe care le-a scris şi învăţat, de pildă, despre păcatul lui David, despre prigonitorul Pavel, despre trecutul păcătos al lui Augustin şi al Mariei Egipteanca şi al atâtor alţi păcătoşi.
Lauda Bisericii este să vadă morţi că se ridică din păcat cu harul lui Dumnezeu. Bucuria ei este să promoveze aceste exemple şi să dea curaj şi altor păcătoşi să se întoarcă.

Faptul identificării femeilor care au uns cu mir pe Iisus coboară până în secolul al II-lea. Primul care a identificat femeile a fost Tertulian, care totuşi distinge dintre cele două femei pe Maria Magdalena.

Totuşi în secolul al VI-lea Sfântul Grigorie Dialogul, papa Romei (540-604) a fost primul care a identificat şi confundat pe femeia păcătoasă de la Luca cu cele două Marii, a lui Lazăr şi Magdalena. Textul Omiliei lui lasă să se înţeleagă faptul că identificarea femeilor era părerea lui personală şi nu se sprijinea nici pe Noul Testament, nici pe vreo tradiţie mai veche a Bisericii. Scrie deci Grigorie: *„Această femeie pe care Luca o numeşte păcătoasa, iar Ioan o numeşte Maria, considerăm că este aceeaşi cu Maria despre care Marcu mărturiseşte că au fost scoşi din ea şapte demoni. Şi ce se arată prin şapte demoni? Toate patimile. Şapte demoni avea prin urmare Maria care era plină de toate păcatele..."*. Această

[65] *In 11,1-3.*

poziţie personală, papa Grigorie a dezvoltat-o pentru promovarea pocăinţei spre zidirea duhovnicească a turmei sale. Nu se află în tradiţie, cu toate acestea s-a impus în Biserica Apuseană şi de acolo a fost dusă în Răsărit, fără însă a găsi mulţi adepţi. Cei mai mulţi Părinţi răsăriteni au admis faptul că nu este vorba despre Maria Magdalena, ci de două femei cu acelaşi nume care au uns cu mir pe Domnul. Una era păcătoasa din istorisirea lui Luca şi cealaltă era Maria, sora Martei şi a lui Lazăr, potrivit cu Evangheliile sinoptice [66], dar şi după Sfântul Ioan evanghelistul [67].

Referirile părinţilor la Sfânta Maria Magdalena sunt din timpurile cele mai vechi, importante şi clare cât priveşte înfrânarea şi fecioria ei, dar şi în privinţa deosebirii de femeile care au uns cu mir pe Domnul, în acord cu istorisirile evanghelice. Adevărul este că în nici una dintre Sfintele Evanghelii nu este caracterizată ca păcătoasă.

Mai concret, Tatian Sirul (sec. al II-lea) pune accentul pe fecioria Sfintei şi o distinge de femeia păcătoasă din istorisirea lui Luca.

În continuare, cei care fac referire la distincţia femeilor sunt: Origen (185-254), Sfântul Efrem Sirul (306-373), Sfântul Ioan Gură de Aur (347-407), Sfântul Macarie Egipteanul şi Victor Antiohianul (ambii au trăit în secolul al IV-lea). La fel de importantă este şi mărturia Fericitului Augustin care într-un frumos cuvânt teologic la femeia păcătoasă care s-a pocăit nu face nici o referire nici la Maria Magdalena, nici la Maria lui Lazăr.

Iar Sfântul Ambrozie al Milanului (339-379), învăţătorul lui Augustin, este de partea distincţiei femeilor şi o caracterizează pe Maria Magdalena drept fecioară, scriind: „Vezi că cei feciorelnici au fost învredniciţi ca mai înainte de apostoli să vadă învierea Domnului? A văzut aşadar, Maria cea dintâi învierea Domnului şi a crezut...".

în Biserica Apuseană, de asemenea, în afară de Sfântul Ambrozie pentru distingerea persoanelor sunt Sfântul Ilarie Pictabius şi Sfântul Ieronim.

În secolul al V-lea Sfântul Chirii al Alexandriei (375-444) o distinge clar pe Maria Magdalena de femeia păcătoasă de la Luca.

---

[66] *Mt. 26, 6-7; Mc. 14, 3; Lc. 7, 36-38.*
[67] *In 12,1-3.*

Sfinţii Modest al Ierusalimului (t 634) şi Fotie cel mare (820-891) sunt şi ei pentru distingerea persoanelor şi în special pentru înfrânarea şi fecioria Sfintei Maria Magdalena. În cuvântul său la Femeile Mironosiţe, Sfântul Modest zice: „Tradiţiile învaţă că Maria Magdalena a rămas fecioară întreaga ei viaţă". Sfântul Fotie adoptă părerea Sfântului Modest şi răspunde la întrebarea: „Pentru ce Hristos o allege pe Maria Magdalena din care a scos şapte demoni?" El scrie: „Numărul şapte aflăm că îl foloseşte Scriptura pentru virtute şi pentru răutate. Pe bună dreptate, aşadar, o allege Mântuitorul pe Maria Magdalena din care scosese şapte demoni, ca să alunge prin ea pe începătorul răutăţii din firea omenească".

Ca şi părinţii menţionaţi mai sus, sunt pentru distingerea persoanelor şi înfrânarea Sfintei Maria Magdalena, Sfinţii: Cosma Melodul (685-750), Teofilact al Bulgariei (1030-126), Eftimie Zigabenul (sfârşitul sec. al Xl-lea - începutul sec. al XII-lea) şi Nichifor Callist Xanthopol. Este prin urmare zdrobitoare majoritatea celor ce acceptă distincţia persoanelor în faţa celor care acceptă identificarea lor.

Dar este foarte important că printre cei ce acceptă distincţia persoanelor se situează marii hermeneuţi creştini precum: Origen, Sfântul Efrem Sirul, Sfântul Ioan Gură de Aur, Fericitul Ieronim, Fericitul Augustin şi Fotie cel mare.

Prin urmare, încheiem cu concluzia că Sfânta Maria Magdalena a fost considerată păcătoasă din două motive principale. Primul motiv este identificarea abuzivă a persoanei ei cu femeia păcătoasă din istorisirea Sfântului evanghelist Luca [68], iar al doilea este interpretarea greşită a vindecării ei de şapte demoni care sunt în legătură cu cele şapte păcate de moarte. Cât priveşte ultimul motiv, trebuie să spunem că nici Marcu, nici Luca nu presupun că cei şapte demoni de care era stăpânită Maria Magdalena erau păcate.

Aici trebuie să observăm că în greşeala papei Grigorie I care a tâlcuit cei şapte demoni ca fiind cele şapte patimi a căzut şi Sfântul Simeon Metafrastul, care tâlcuieşte în mod alegoric cei şapte demoni ca cele şapte patimi care împiedică virtutea.

În acest punct însă nu îl urmează şi alţi părinţi răsăriteni. Din păcate, această părere a influenţat viaţa Sfintei noastre care este cuprinsă în Marele Sinaxar al Bisericii Ortodoxe.

---

[68] *Lc. 7, 36-50.*

În antiteză cu Marele Sinaxar, Sinaxarul lui Constantin Hrestou Doukakis (monahul împărat), pe data de 22 iulie notează laconic, dar limpede: „Apropiindu-se de Hristos, a fost slobozită, prin harul Lui, de şapte demoni care o tulburau". Nu tâlcuieşte alegoric cei şapte demoni!

În primul rând, Menologhionul bizantin al împăratului Vasile, Sinaxarul Bisericii din Constantinopol din sec. al X-lea şi toţi cei care urmează aceste surse (de pildă, Sfântul Nicodim Aghioritul în Sinaxarul său), acceptă toţi ideea că Maria Magdalena nu a fost stăpânită de patimi.

Prin urmare, este cu totul limpede concluzia că femeia păcătoasă de la Luca, Maria Magdalena şi Maria lui Lazăr sunt trei persoane diferite.

În final, tradiţia serioasă hermeneutică a textului acestuia (Lc. 7, 36-50), precum şi a altor texte care se referă la demonizaţi, nu este de acord cu părerea că demonii de care era stăpânită Maria Magdalena sau alţi demonizaţi erau păcate. De altminteri, Iisus nu caracterizează demonizarea ca boală sau ca păcat [69]. Nicăieri niciodată nu îi condamnă pe demonizaţi, nici nu-i consider vinovaţi de acest necaz. Noul Testament face o distincţie clară între demonizaţi şi păcătoşi.

2. Sfânta Maria Magdalena la Sfinţii Părinţi ai Bisericii

Promovarea marelui chip al Sfintei este încercată cu succes în literatura patristică. Părinţii în textele lor omiletice se referă la Maria Magdalena mai ales când tâlcuiesc sau comentează pericopele învierii lui Hristos. Cele mai vechi texte cunoscute provin din secolul al IV-lea de la sfinţi şi înţelepţi autori precum Sfântul Atanasie cel mare (298-373), Sfântul Grigorie de Nyssa (335-394) şi Sfântul Ioan Gură de Aur.

Sfântul Atanasie comentează pe scurt în Cuvântul lui la Sfintele Puşti despre Sfânta Maria Magdalena că este: „şi femeie şi, ca atare, pricina căderii, şi propovăduitoarea învierii".

Sfântul Grigorie de Nyssa se referă la Sfânta Maria Magdalena în Cuvântul al II-lea la Sfintele Paşti, „ca martoră a mormântului gol, ca primitoare a mesajului îngeresc şi ca propovăduitoare a vestirii pline de bucurie către ucenici". În aceeaşi

[69] *„Nici acesta nu a greşit, nici părinţii lui, ci ca să se arate în el lucrările lui Dumnezeu" (In 9, 3).*

ordine de idei, Sfântul Grigorie notează şi subliniază „întâietatea ei" în faţa ucenicilor bărbaţi la dumnezeieştile arătări ale Domnului înviat. Subliniază încă si faptul că aşa cum la început o femeie, Eva, s-a aplecat asupra meşteşugirii celui viclean şi a călcat dumnezeiasca poruncă, la fel trebuia, în acord cu voia lui Hristos, o femeie să fie cea care aude mesajul învierii de la înger. Aceasta se cuvenea să ÎI vadă pe Domnul şi i se adresează cu „bucură-te" şi de asemenea i se încredinţează misiunea să devină binevestitoare a bucuriei la ucenici....

Sfântul Ioan Gură de Aur, în a 86-a omilie a lui la Evanghelia lui Ioan, accentuează antiteza dintre marea dragoste faţă de Hristos şi de asemenea marea ei zăbăvnicie în a crede în înviere, la finalul omiliei sale, Sfântul Ioan Gură de Aur trage concluzia că Maria Magdalena a primit personal de la Domnul porunca să devină mângâierea ucenicilor cu bunăvestirea arătării Lui.

Leontie, preot din Constantinopol (485-543), în Omilia la Sfintele Paşti accentuează faptul că „astăzi Hristos mai înaintea tuturor S-a arătat Mariei şi celeilalte Marii". Domnul, potrivit lui Leontie, o salută pe Maria Magdalena şi pe însoţitoarele ei cu următoarele cuvinte: „Bucuraţi-vă, şi odată cu voi, tot neamul". Leontie crede că Maria Magdalena şi cealaltă Marie au mai mare credinţă decât ucenicii bărbaţi. Deşi se tem şi sunt întristate, au curajul să rămână alături de Domnul lor şi să nu fugă departe de El”.

Sfântul Roman Melodul, în afară de problema identificării persoanelor la care ne-am referit mai sus, într-unul din comentariile imnologice la Evanghelia învierii se referă încă la Maria când aceasta a vizitat mormântul lui Hristos. Roman crede că femeile ele însele o trimit pe Sfânta Maria Magdalena la mormânt şi îi recunosc ei un rol special printre ele, aşteptând cu încredere absolută cele pe care avea să le vestească lor. În acord cu poetul imnograf Sfântul Roman Melodul, Sfânta Maria Magdalena este prezentată sub identitatea unei maici duhovniceşti a apostolilor, învăţându-i şi mângâindu-I. De asemenea, Sfântul Roman prezintă momentul în care Domnul îi încredinţează Magdalenei marea ei apostolie: „Aleargă Marie, adună-i pe ucenicii Mei, fiindcă te voi folosi pe tine ca pe o trâmbiţă răsunătoare. Strigă pace în urechile înspăimântate ale prietenilor Mei ascunşi şi scoală-i pe toţi ca dintr-un somn, ca să Mă întâlnească şi să aprindă torţele. Spune-le lor, Mirele a înviat din mormânt şi nimic nu a mai lăsat în el. Alungaţi apostoli moartea, fiindcă a înviat Cel ce dă celor căzuţi ridicare". Sfântul Roman Melodul vrea să dove-dească pe de o parte marea credinţă a femeilor şi pe de altă parte să arate în primul rând apostolicitatea Sfintei Maria Magdalena, dar şi a celorlalte femei. Se accentuează şi superioritatea ei faţă de toate celelalte pentru că Sfânta s-a arătat cea dintâi la mormânt. Întâietatea Sfintei Maria Magdalena se întemeiază, potrivit

Sfântului Roman Melodul, pe faptul că ea l-a văzut pe Domnul înviat. În final, Sfântul Roman Melodul o pune pe Sfânta Maria Magdalena la acelaşi nivel cu Moise, de vreme ce amândoi au fost cinstiţi cu vederea lui Dumnezeu. Consideră astfel Roman Melodul că ceea ce este Moise pentru Israel, acelaşi lucru este Maria Magdalena pentru Israelul cel nou. Dar mai ales, Sfântul Roman Melodul în Imnul 21 nu face nici o legătură între femeia păcătoasă şi Maria Magdalena. În Imnul 40, Sfântul Roman, dimpotrivă, o prezintă pe Maria Magdalena prihănindu-se pe sine şi smerindu-se, zicând: „ca desfrânata lacrimi vărs". Dar în mod special subliniază înfrânarea Măriei Magdalena cu caracterizări corespunzătoare, precum „cinstită", „cu cuget înfrânat", „înţeleaptă", „purtătoare de Dumnezeu", „pricepută", „evlavioasă", „iubitoare de Dumnezeu", „strălucind cu viaţa prin fapte virtuoase", şi „numărată cu cetele apostolilor".

În final, Sfântul Roman o numeşte copilă mai întâi pe pururea Fecioara Maria, Născătoarea de Dumnezeu, în cel de-al 9-lea Imn al său, precum şi „prea înţeleaptă copilă" în Imnul 35. Acelaşi termen îl foloseşte Sfântul Roman şi pentru Sfânta Maria Magdalena, înţelegând prin aceasta în ambele cazuri fecioria femeilor. Mai ales în Imnul 40 îi atribuie termenul de copilă Sfintei Maria Magdalena. Sfântul Roman Melodul face acest lucru de şapte ori în diferite strofe ca să arate credinţa vechii Biserici că cei şapte demoni de care a fost slobozită Maria Magdalena nu aveau nici o legătură cu fecioria ei.

Sfântul Modest al Ierusalimului, în omilia lui la femeile mironosiţe, ca şi Sfântul Grigorie de Nyssa şi Leontie, preot din Constantinopol, fac referire la păcatul strămoşesc, ca să arate că în antiteză cu Eva care a condus neamul omenesc la moarte, Sfânta noastră transmite ucenicilor lui Hristos vestea cea bună a învierii, că a biruit moartea definitiv. Consideră că alegerea ei specială de către Domnul a avut loc chiar în momentul în care a vindecat-o de cei şapte demoni.

Sfântul Modest adoptă o tradiţie manifestată în Efes pe care o mărturiseşte şi Sinaxarul Bisericii din Constantinopol, care apoi a devenit acceptată pe o scară mai largă de Biserica noastră Ortodoxă. În Efes este mărturisită o cinste vie a Sfintei Maria Magdalena, care poate fi localizată în secolul al VII-lea. Este cunoscut faptul că împăratul Leon cel înţelept a strămutat moaştele ei din Efes în Constantinopol. Un interes deosebit îl prezintă, de asemenea, locul pe care îl atribuie ***Sfântul Modest*** Mariei Magdalena în ceata ierarhică a femeilor. ***„Exact aşa cum corifeul apostolilor, Petru, a fost numit astfel datorită credinţei lui neclintite pe care o avea în piatra Hristos, acelaşi lucru se întâmplă şi cu Maria Magdalena, care a devenit ca un fel de căpetenie a uceniţelor lui Hristos;***

datorită curăţiei sale şi a dragostei pe care o avea faţă de El a fost numită de Hristos Maria, adică i-a dat numele Maicii Sale."

Sfântul Maxim mărturisitorul (580-662) scrie: „Când Domnul s-a dus în cetatea Magdal l-a însoţit Maria Magdalena din care scosese şapte demoni. Aceasta se distingea pentru bogăţia şi originea ei nobilă şi când l-a văzut pe Domnul i-a arătat râvnă şi i-a slujit Lui cu credinţă, asemenea Maicii Lui celei fără de prihană. Magdalena l-a găsit pe doctorul şi curăţitorul firii noastre, Cel care nimiceşte orice înstrăinare de Dumnezeu. Şi nu numai că a fost eliberată de toţi demonii cu harul lui Hristos, dar s-a şi umplut ea însăşi de har şi a arătat o râvnă deosebită în credinţă, în milostenie şi în gândurile bune. L-a urmat pe Domnul în toată perioada rămânerii Lui pe pământ, ca ucenică şi ajutor al Lui, a devenit bună însoţitoare şi ascultătoare a împărătesei, a Sfintei Născătoarei de Dumnezeu şi a suferit împreună cu ea. În cele din urmă, a fost învrednicită şi de harul apostolesc. A călătorit din ţară în ţară de dragul lui Hristos. Aşa cum fericitul Petru era râvnitor şi avea locul întâi printre ucenici, aşa era şi Maria Magdalena printre femeile mironosiţe şi celelalte femei... La evenimentele premergătoare Răstignirii lui Hristos sunt amintite de către evanghelişti foarte multe femei care l-au urmat pe Hristos din Galileea şi L-au slujit, printre care erau Maica Domnului şi cele două Marii, Maria lui Cleopa şi Maria Magdalena, pe care le aminteşte Sfântul Ioan evanghelistul şi Teologul [70]. Maria lui Cleopa era soţia fratelui lui Iosif, logodnicul Mariei. Aceste două Marii, zice Sfântul Maxim, erau cele mai vii în dragostea lor faţă de Domnul dintre toate celelalte şi au participat la agonia Preanevinovatei Maici şi la durerile ei, când au văzut cu câtă îndrăznire şi cuget viteaz s-a aflat la Crucea Fiului ei.

Sfântul Teofilact al Bulgariei, arhiepiscopul Ohridei (t 1108) se referă la Sfânta Maria Magdalena când tâlcuieşte al 20-lea capitol al Sfântului evanghelist Ioan, accentuând faptul că sufletul ei se curăţise prin nepătimire şi o caracterizează ca învăţător şi mai cu seamă ca pildă.

Teofan Kerameul (sec. XII) în tâlcuirea lui la cele unsprezece Evanghelii de dimineaţă, accentuează faptul că Maria Magdalena este ceva mai mult decât simplă mironosiţă, ea este evanghelistă, şi ca binevestitoare a unei veşti pline de bucurie a devenit hristoforă.

---

[70] *In 19, 25.*

Cuvântul encomiastic al lui Nichifor Callist Xanthopol despre Sfânta Maria Magdalena constituie unul dintre cele mai frumoase elogii ale Sfintei în literatura omiletică a Părinţilor Bisericii [71].

Xanthopol o prezintă pe Maria Magdalena urmându-1 cu dragoste specială pe Mântuitorul şi Binefăcătorul ei, Iisus, Care a vindecat-o, dedicându-se Lui şi lepădând toate, pentru că L-a recunoscut ca adevărat Fiu al lui Dumnezeu şi Mântuitor al lui Israel, ca pe Mesia pe Care îl aştepta. O înfăţişează încă Nichifor ca pe o cunoştinţă şi prietenă a familiei lui Iisus, în special a Maicii Sale, dar şi a ucenicilor Lui. O arată de asemenea prezentă în diferite împrejurări ale Noului Testament.

Asemenea Sfântului Grigorie de Nyssa şi altora, şi Nichifor recurge la argumentul păcatului strămoşesc (de vreme ce o femeie a condus neamul omenesc la păcat, o femeie trebuia să dea vestea cea bună), ca să susţină apostolicitatea femeilor în faţa apostolilor. Xanthopoulos încă încearcă să arate că Maria nu este numai binevestitoare a învierii, ci şi a înălţării şi a trimiterii Duhului Sfânt şi că împreună cu Maica Domnului şi cu ceilalţi ucenici primeşte darul Duhului Sfânt în ziua Cincizecimii.

După Cincizecime, ca şi ceilalţi apostoli, începe şi ea, în acord cu porunca Domnului propovăduirea învierii în lume. În călătoriile ei îndepărtate răspândeşte Evanghelia tuturor, potrivit lui Nichifor, şi nu doar femeilor. A răspândit credinţa în Roma, Galatia (Galia), în Egipt şi Pamfilia, până la întoarcerea ei în Palestina şi de acolo în Efes.

În legătură cu moartea Sfintei, Nichifor foloseşte tradiţia din Efes. După mult timp de când era împreună cu Ioan, a adormit acolo, după o mică boală şi a fost înmormântată de Ioan.

3. Sfânta Maria Magdalena în imnologie

Mărturii la fel de importante despre personalitatea Sfintei Maria Magdalena există şi în textele imnologice care sunt dedicate Sfintei noastre. Acestea arată conştiinţa bisericească generală, de vreme ce imnele inspirate ale Bisericii noastre au fost încorporate în cadrul cultului dumnezeiesc.

[71] *Nichifor Callist Xantopol, op. cit., PG 147, 545, et passim*

Pe bună dreptate, aşadar, nu numai Sfinţii Părinţi, ci şi Sfinţii imnografi ai Bisericii noastre accentuează şi laudă virtuţile şi harismele Sfintei Magdalena, în special înfrânarea şi fecioria ei, pentru a reabilita o mare sfântă calomniată a Bisericii noastre.

Imnografii atribuie cu succes supranumele Sfintei prin care arată harismele ei. În mod semnificativ, caracterizarea copilă, se foloseşte sporadic în cântările din slujba Sfintei Maria Magdalena (22 iulie) când se laudă sfânta în general, dar se accentuează în mod limpede şi izbăvirea ei de cei şapte demoni.

Despre Sfânta Maria Magdalena este vorba în multe texte imnografice din perioada de înviere [72]. Totuşi aceste referiri personale ale textelor imnologice funcţionează numai ca un comentariu hermeneutic al marilor evenimente ale învierii.

Locul unde se arată măreţia şi bogăţia duhovnicească a Sfintei Maria Magdalena se află, în primul rând, în slujba cântată [73] care constituie un buchet imnologic ce transmite buna mireasmă duhovnicească a vieţuirii ei celei deopotrivă cu îngerii. În cântările slujbei este vorba despre semnele caracteristice ale chipului ei, precum dragostea adâncă şi dedicaţia ei către Mântuitorul şi Izbăvitorul ei, bărbăţia şi vitejia sufletului ei, precum şi despre activitatea ei, în special, în momentele mari ale Patimilor şi învierii Domnului nostru.

Selectiv, vor fi marcate mai jos câteva mărturii din cântările slujbei despre harismele duhovniceşti, despre faptele, minunile, virtuţile, dar şi prea frumoasele laude pe care imnograful le adresează Sfintei Maria Magdalena, „cea mai însemnată şi atletă desăvârşită", potrivit Sfântului Ioan Gură de Aur. La fel şi aceste texte poartă amprenta marelui respect pe care îl are Biserica faţă de marea Sfântă Maria Magdalena.

a) La slujba Vecerniei mici se însemnează întâietatea buneivestiri a învierii către apostoli: ***„Cea dintâi între mironosiţe, toţi te cunoaştem, Magdalena şi cea dintâi văzătoare a învierii Mântuitorului, Marie, şi cea dintâi care ai binevestit pe Iisus cel înviat şi de la El, cea dintâi ai auzit: «Bucură-te»".***

b) La slujba Vecerniei mari este caracterizată Sfânta Maria Magdalena:

---

[72] *Penticostar, Canoanele de înviere ale Paştelui, slujba Utreniei, Laudele de înviere, Luminândele, Doxologiile de dimineaţă.*

[73] *Slujbele Cuviosului şi purtătorului de Dumnezeu părintele nostru Simon izvorâtorul de mir şi a Sfintei slăvitei Mironosiţe şi întocmai cu apostolii lui Hristos, Maria Magdalena, sub îngrijirea Stareţului Sfintei Mănăstiri Simonos Petras, Arhim. Ieronrm, Atena, 1924.*

1. Ca şi conducătoare a mironosiţelor şi de un chip cu apostolii: ***„Cu ce cununi de laudă o vom încununa pe mironosiţă, pe cea de un chip cu apostolii şi călăuzitoare a mironosiţelor, marea faimă a Bisericii...".***
2. Ca dorindu-L numai pe Hristos şi lepădând toate cele pământeşti din dragoste pentru El: ***„Cu ce flori binemirositoare o vom înmiresma pe mironosiţă... pe cea care a lepădat toate cele de pe pământ, numai pe Hristos dorindu-L".***
3. Ca purtătoare a numelui doamnă, cu numele Maicii Domnului nostru şi o roagă pe „uceniţa Cuvântului" să mijlocească pentru noi de la tronul măririi cu tărie: ***„Veniţi cu florile laudelor să o încununăm pe cea dintâi între mironosiţe pe Maria cea cu nume de doamnă şi pe uceniţa Cuvântului/ care acum cu îndrăznire stă pe scaunul măririi ca uceniţă, întocmai cu apostolii şi mironosiţă...***

c) La slujba Litiei se accentuează că Sfânta Maria Magdalena L-a văzut prima pe Hristos înviat, fiindcă Domnul ştia viaţa ei cea deopotrivă cu îngerii. O salută încă imnograful ca apostol mai înainte de apostolic, ca laudă a noastră şi ca strălucită veselie a întregii lumi:
„Bucură-te, prea lăudată, care cea dintâi ai văzut pe Hristos înviat, pentru viaţa ta cea deopotrivă cu îngerii, ceea ce glas îngeresc ai auzit şi ai fost învrednicită de vederea celor ce îţi binevesteau ţie învierea lui Hristos.
Bucură-te, apostol mai înainte de apostoli, trimisă fiind de Hristos la dânşii, ca să le vesteşti lor scularea Lui din morţi.
Bucură-te lauda noastră şi strălucită veselie a lumii întregi".
d) La Canoanele slujbei Utreniei:
La cântarea a 6-a imnograful explică motivul pentru care Sfânta Maria Magdalena este arătată ca cea dintâi şi călăuză a mironosiţelor, fiindcă Sfânta Maria Magdalena era înveşmântată cu podoaba virtuţilor: ***„Frumoasă mireasă a lui Hristos te-ai arătat şi şezătoare de-a dreapta fiind împodobită cu podoaba virtuţilor... călăuză a mironosiţelor!".***

La Cântarea a 7-a se notează izbăvirea ei din lucrarea celor şapte demoni şi primirea lucrării celor şapte harisme ale Duhului Sfânt corespunzătoare: ***„Lepădând lucrarea celor şapte duhuri ale demonului la porunca lui Hristos ai primit lucrarea dumnezeiescului Duh, împărţită, prea cuvioasă, în tot atâtea harisme..."***

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΙ

ΔΥΟ

Τῆς Ἁγίας ἐνδόξου Μυροφόρου καὶ Ἰσαποστόλου Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς, καὶ τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Σίμωνος τοῦ Μυροβλύτου.

Ἀντιγραφεῖσαι ἐξ ἀρχαίων χειρογράφων παρά τινος Μοναχοῦ, τῇ προτροπῇ τε καὶ φιλοτιμίᾳ δαπάνῃ τοῦ Πανοσιολογιωτάτου ἐν Ἱερομονάχοις Ἁγίου Καθηγουμένου τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου τοῦ Ἁγίου Σίμωνος Πέτρας Κυρίου

ΝΕΟΦΥΤΟΥ

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ.

Ἐν Ἁγιωνύμῳ Ὄρει·

1893

Slujbe ale Sfintei Maria Magdalena şi ale Sfântului Cuvios Simon. Manuscris al monahului Ioachim Simonopetritul, caligraful (1893).

Slujbe ale Sfintei Maria Magdalena şi ale Sfântului Cuvios Simon. Manuscris al monahului Ioachim Simonopetritul, caligraful (1893).

La Cântarea a 8-a se referă la Sfântul Ioan Teologul ca îngrijindu-se de îngroparea Sfintei Maria Magdalena: ***„Marele Teolog, Marie, îngroapă prea curat trupul tău în Efes, căci trebuia ca dumnezeiescul apostol, împreună-ucenic şi împreună-luptător cu tine şi cu tine văzător fiind al patimilor lui Hristos, să îngroape cortul tău cel curat, mironosiţă".***

e) La slujba Acatistului. Din cele 24 de icoase ale Cântărilor slujbei acatistului am ales trei exemple caracteristice: condacul şi două icoase.

1. Condacul istoriseşte minunile mâinii Sfintei Maria Magdalena: „***Să cântăm mironosiţei laudă, cântând într-un glas toţi în cântări, căci străluceşte cu minunile în toată lumea şi dăruieşte tămăduiri tuturor celor ce aleargă la rada mâinii sale cu credinţă şi strigă: Bucură-te, uceniţa Cuvântului".***

2. Primul icos laudă curajul Sfintei Maria Magdalena şi uimirea îngerilor, accentuând, în acelaşi timp, harul şi dumnezeieştile ei daruri: ***„Sfinţii îngerii din cer s-au minunat de curajul tău mironosiţă. Cum tu singură fără frică alergând la Mormântul lui Hristos ai văzut învierea Lui cea dintâi: O, ce mare har! Iar noi strigăm ţie:***

Bucură-te, vestitoarea înţelepţilor apostoli, ceea ce ai sălăşluit împreună cu corurile îngerilor.
Bucură-te, ceea ce te-ai desfătat de desfătarea Raiului,
Bucură-te, întâia uceniţă a lui Hristos.
Bucură-te, cea aleasă între toţi ceilalţi.
Bucură-te, ceea ce te-ai aprins de dragoste către Hristos.
Bucură-te, cea fermecată de iubirea lui Hristos,
Bucură-te, uceniţa cuvântului."

3. Celălalt icos pe care îl citim o caracterizează pe Sfânta Maria Magdalena ca zid şi întărire a credincioşilor care aleargă la ea şi o laudă pentru dragostea ei întăritoare pentru turma ei:

„Zid eşti turmei tale, mironosiţă Marie, şi tuturor celor ce aleargă la tine tu le propovăduieşti pe Făcătorul cerului şi al pământului, prea cuvioasă, pe cei necredincioşi întorcându-i, întărindu-i pe credincioşii care strigă către tine acestea:

Bucură-te, nimicitoarea demonilor.
Bucură-te, ocrotitoare plină de milostivire a celor necăjiţi.
Bucură-te, ceea ce ai propovăduit pe Hristos cu vitejie.
Bucură-te, ceea ce te desfătezi de desfătarea Lui."

f) După laudele acatistului, însemnări minunate despre Sfânta Maria Magdalena sunt în Canonul de mângâiere şi în Mărimuri[74]. Selectiv, menţionăm mai jos troparele:

Cântarea 1: ***„Prea cinstită mâna ta, Magdalena, dăruieşte tămăduiri celor bolnavi şi izbăveşte pe cei cuprinşi de arşiţă şi alungă biciul demonilor".***

---

[74] *Facere a lui Iacov monahul, Slujba Sfintei slăvitei mironosiţe şi întocmai cu apostolii Maria Magdalena, Ed. Sfânta Mănăstire Simonos Petras, Sfântul Munte, 2010.*

Cântarea a 3-a: ***„Ocrotitoare binevoitoare către Dumnezeu, slăvită, toţi te aducem înainte cu credinţă, Marie prea cuvioasă, rugându-te ca pe cea dintâi dintre mironosiţe să ne izbăveşti pe toţi cu ocrotirea ta".***
Cântarea a 6-a: ***„Din valul negurii patimilor şi din cumplita furtună a gândurilor rele, cugetătoare de Dumnezeu, Marie, la ţărmul cel senin ne îndreaptă, căci poţi să ajuţi ca una care ai îndrăznire către Domnul";***
Cântarea a 7-a: ***„Întocmai cu apostolii fiind mironosiţă Marie, înţeleaptă, prea slăvită, izbăveşte din primejdii şi de toată înrâurirea vrăjmaşului pe cei ce cu credinţă strigă: Dumnezeul părinţilor noştri binecuvântat eşti".***

Mărimuri:

„Bucură-te, uceniţă a lui Hristos, bucură-te, vârf al mironosiţelor, Magdalena, cea dintâi care ai văzut învierea Domnului, şi cea dintâi ai vestit-o apostolilor".

„Bucură-te, cea întocmai cu apostolii lui Hristos, bucură-te, o, Maria, frumuseţea mironosiţelor, bucură-te, ceea ce împreună cu Născătoarea de Dumnezeu ai auzit «bucuraţi-vă» la învierea Lui".

„Văzând învierea lui Hristos şi auzind cea dintâi glasul îngerilor şi apostol apostolilor arătându-te Magdalena, în cântări te lăudăm".

g) Conştiinţa Bisericii cu privire la persoana Sfintei este concentrată în mod caracteristic în alcătuirea Troparului ei şi al celui de la Slava de la Laude:
Troparul, glasul al 2-lea: ***„Maria cuvioasă, rănită de dorul lui Hristos, Mirele ei ceresc, a adus miruri la Sfântul Mormânt, cu a cărei mână prea cinstită noi îmbogăţindu-ne o sărutăm cu dor, har de la ea scoţând".***

Slava Laudelor, glasul 1: ***„Să sunăm din trâmbiţa cântărilor, să dănţuim şi să plesnim mâinile astăzi la prea curata prăznuire a mironosiţei lui Hristos. Oştirile cereşti să se bucure, pe cea care a văzut şi a uns cu miruri pe Domnul străpuns cu suliţa de oşteni, pe cea care a văzut pe îngeri stând împreună la mormântul cel de viaţă dătător, să o admire cu nematerialnice cântări. Pământul şi marea, semnele străine ale lunii strălucite după datorie să o laude;pe ceea ce este frâul tinerimii, toiag la bătrâneţe, ocrotire celor în nenorociri, ajutorul celor cuprinşi de îndoială, chivernisitoarea celor înstăriţi, tămăduirea celor în boli, celor de pe mare împreună-călătoare,ajutor puternic tuturor. Turma ta prea fericită, rugându-te, aşa strigă: Magdalenă Marie slăvită, vino şi scoate-ne pe noi din toată înconjurarea şi mântuieşte-ne pe noi cu rugăciu- nile tale către Dumnezeu".***

Iubiţi cititori, cele mai dulci şi mai insuflate laude ale Bisericii noastre se adresează celor mai sensibile coarde ale sufletului nostru, ne desfată şi ne odihnesc duhovniceşte.

Imnografii insuflaţi de Dumnezeu ne transmit cereştile mesaje ale Sfintei Maria Magdalena, înfăţişând-o ca model de virtute şi sfinţenie. Astfel, cântările Bisericii noastre lucrează ca nişte balsamuri care uşurează sufletele noastre îndurerate şi ostenite şi le umplu cu bucuria cerului.

Sfânta Maria Magdalena, aşadar, prin laudele distinse ale imnografilor insuflaţi ai Bisericii noastre este arătată în special ca mironosiţă, ca uceniţă dedicată şi credincioasă şi ca binevestitoare a învierii Domnului nostru. Ba încă şi ca pildă de curaj şi iubire jertfitoare pentru Binefăcătorul ei, Mântuitorul şi Izbăvitorul ei.

4. Sfânta Maria Magdalena în Sinaxare

Sfânta Maria Magdalena deţine un rol important în Sinaxarele atât ale Bisericii Ortodoxe, cât şi ale vechilor Biserici Răsăritene.

În Menologhionul împăratului Vasile I (967-1025) este cuprins un capitol extins referitor la Sfânta Maria Magdalena, în legătură şi cu celelalte sfinte femei. Acelaşi capitol se observă şi în Sinaxarul din Constantinopol (sec. al X-lea), întrucât al doilea urmează în realitate, aproape cuvânt cu cuvânt, pe primul. În ambele texte pomenirea Sfintei Maria Magdalena în afară de 22 iulie este raportată şi la Soborul celor doisprezece Apostoli pe 30 iunie. La sfârşitul listei cu numele apostolilor sunt amintite şi numele femeilor care l-au slujit pe Hristos, în frunte cu Maria Magdalena şi celelalte femei mironosiţe.

În aceleaşi sinaxare se face referire la Sfânta şi pe 4 mai când se face pomenirea mutării moaştelor ei, în timp ce pe 8 mai, la sărbătoarea Sfântului Ioan Teologul, este vorba despre locul morţii şi îngropării ei.

În sfârşit, cele două texte în discuţie o amintesc încă odată pe Sfânta Magdalena şi pe 4 august, sărbătoarea celor şapte tineri din Efes.

Sinaxarele Bizantine sunt de acord între ele cât priveşte nucleul central al vieţii Sfintei Maria Magdalena. Ni se istoriseşte că Sfânta Maria Magdalena, după tămăduirea ei de către Iisus, L-a urmat şi L-a slujit până la patima Lui: încă şi faptul că după îngroparea Lui mironosiţa, împreună cu „cealaltă Marie", care se

identifică cu Născătoarea de Dumnezeu, a fost cea dintâi care L-a văzut pe Domnul înviat.

Sfânta Maria Magdalena, în sinaxarele bizantine este o uceniţă a lui Hristos care se caracterizează printr-o credinţă specială în persoana Lui.

În aceste sinaxare de asemenea, Maria Magdalena este prezentată ca pildă a femeilor cu viaţă ascetică şi se identifică în acest fel cu idealul classic de sfinţenie feminină.

Un sinaxar anonim din secolul al XI-lea, referitor la viaţa Sfintei Maria Magdalena, spune că Sfânta Maria Magdalena, după învierea lui Hristos l-a urmat pe Ioan în Efes [75]. Aici se pomenesc, de asemenea, ca şi în Sinaxarul Bisericii din Constantinopol, Sfânta Maria Magdalena şi celelalte mironosiţe la pomenirea soborului Apostolilor pe 30 iunie. Deşi titlul de apostol pentru femei este evitat cu grijă, cu toate acestea explicita lor referire la o sărbătoare apostolească arată că şi pe baza mărturiei din Noul Testament i se recunoaşte vrednicia apostolească.

Sinaxarul armean (sec. al XHI-lea) cuprinde viaţa Sfintei Maria Magdalena pe 22 iulie, corespunzând originalului bizantin, unde se zice că în această zi toate neamurile aleargă la sărbătoarea „sfintei femei-apostol, a mironosiţei care L-a urmat pe Hristos". Ca şi sinaxarele bizantine, Sinaxarul armean pune pomenirea Sfintei Maria Magdalena la Sărbătoarea soborului Apostolilor. Alcătuitorul Sinaxarului armean este pus înaintea problemei diverselor tradiţii cu privire la Maria Magdalena.

Una dintre aceste tradiţii se referă la faptul că a suferit multe chinuri de la Caiafa pentru Hristos şi a murit mucenicește. Dar în acord cu altă tradiţie locală armeană, Maria Magdalena ar fi supravieţuit aproape de Nazaret în câmpul care se numeşte câmpul Magdalenei.

Dimpotrivă, pe baza unei tradiţii care în final a devenit acceptată de Sinaxarul armean, Sfânta a adormit în Efes, cum, de altfel, acceptă şi tradiţia bizantină.

---

[75] *Alcătuitorul Sinaxarului prezintă o tradiţie diferită, şi anume că: „această vrednică de admiraţie şi mare Marie nu a luat în seamă deloc neputinţa neamului ei femeiesc. Cu râvnă, a luat drumul Efesului şi s-a întâlnit acolo cu Sfântul Ioan, vestitul evanghelist şi Teolog, şi a fost legată de învăţătura lui, de caznele lui, de temniţa şi de toate celelalte încercări pe care le-a răbdat. (V. Saxer, Les saintes Marie Madeleine et Marie de Bethanie dans la tradition liturgique et homiletique orientale în Reuue des Sciences Religieuses, 32 (1958) 1-37.*

Într-un alt loc, Sinaxarul armean notează: Sfânta diaconiţă a lui Hristos Maria Magdalena nu s-a mai despărţit niciodată de Domnul ei după vindecarea ei, lăsându-şi casa, membrii familiei şi orice îi aparţinea. A devenit uceniţa Lui şi L-a slujit împreună cu ucenicii din bunurile ei, în timp ce purta de grijă şi de nevoile săracilor. După înălţarea lui Hristos şi pogorârea Duhului Sfânt, s-a mutat în Efes la Sfântul evanghelist Ioan Teologul. Acolo a rămas aproape de el şi s-a dedicat luptei ascetice. După ce a trăit o viaţă în mare nevoinţă, a adormit în chip cuvios şi a fost înmormântată la intrarea în peşteră, unde mai târziu au adormit sfinţii mucenici şapte tineri din Efes.

Sinaxarul arabo-iacobit şi cel etiopian [76], în legătură cu Sfânta Maria Magdalena, sunt aproape identice. Desigur, nu o numesc pe Maria apostol, cum face sinaxarul bizantin şi cel armean, dar pun ca temă centrală activitatea ei apostolică.

[76] *Aşa numitul Sinaxar arabo-iacobit a fost editat în Patrologia Orientalis de Rene Basset, de care a şi fost tradus în franceză. (Cu privire la Sfânta Maria Magdalena vezi PO 17, 693). Prin termenul Sinaxarul arabo-iacobit se arată o carte a Bisericii copte care a fost compusă în arabă şi în care se face încercarea de a se pune în legătură tradiţia arabă cu cea etiopiană.*

Icoana portabilă a ctitorilor Simon şi Magdalena,
a metocului din Tryghis, Lemnos.
Lucrare a pictorului Hatzistilianou din Lemnos (1844).

Icoana portabilă a ctitorilor Simon şi Magdalena, a metocului din Tryghis, Lemnos. Lucrare a pictorului Hatzistilianou din Lemnos (1844).

Aceste două sinaxare o consideră apostol şi fiindcă a binevestit de obşte cu ceilalalţi apostoli Evanghelia Domnului şi pentru că a întors foarte multe femei la credinţa în Mântuitorul Hristos. Autorii adaugă argumentul din profeţia lui Ioil: „Vor profeţi fiii voştri (adică apostolii) şi fiicele voastre" [77] (ucenițele). Purtarea neobişnuită a Mariei Magdalena pentru datele din acea epocă şi societate se tâlcuiesc a fi rezultatul revărsării Duhului Sfânt şi a voii lui Dumnezeu.

[77] *Ioil 3,1-2*

Încă Sinaxarul raportează ca dată a adormirii Sfintei Maria Magdalena ziua de 22 iulie. De asemenea se referă la faptul că „a fost hirotonită diaconiţă ca să înveţe pe femei şi să le boteze. Din partea iudeilor a încercat multe atacuri, lovituri şi multe smeriri. Mai târziu a murit în slujirea apostolilor. Să fie rugăciunea ei împreună cu noi. Amin!"

Pe lângă acestea, am putea spune că apostolicitatea Sfintei Maria Magdalena se exprimă poate mai clar în poezia imnografică, decât ceea ce este scris în sinaxare.

III. Cinstirea şi minunile Sfintei Maria Magdalena

1. Cinstirea acordată Sfintei în Sfântul Munte şi în Mănăstirea Simonos Petras

În afară de cinstea panortodoxă pe care o primeşte această mare sfântă a Bisericii noastre, deosebită este cinstea care i se acordă în Grădina Preacuratei Născătoarei de Dumnezeu. Este cunoscut faptul că în Sfântul Munte sunt cinstite îndeosebi patru chipuri sfinte de femei, care sunt dovada unui har şi unei binecuvântări speciale.

- ✓ *Primul chip, cel mai proeminent, este cel al Preasfintei Născătoare de Dumnezeu care este Întâistătătoarea şi ocrotitoarea şi Împărăteasa Muntelui cu sfânt nume. Prezenţa ei este cu totul vie prin minunile ei de fiecare zi şi prin icoanele ei făcătoare de minuni. Fiecare dintre acestea este legată de minuni uimitoare, care cutremură şi schimbă orice suflet;*
- ✓ *Al doilea chip este cel al mamei Născătoarei de Dumnezeu, Sfânta Ana, la Schitul caie-i poartă numele şi unde este talpa ei stângă, care săvârşeşte mulţime de minuni;*
- ✓ *A treia este Sfânta Anastasia Romana, ale cărei sfinte moaşte făcătoare de minuni se află în Sfânta Mănăstire a Cuviosului Grigorie;*
- ✓ *iar a patra este Sfânta Maria Magdalena - dar după ordinea cinstirii este după Sfânta Ana - ocrotitoarea Sfintei Mănăstiri Simonos Petras, de vreme ce mănăstirea aceasta are binecuvântarea să ţină din 1642/1643, de peste 370 de ani, una dintre cele mai mari comori duhovniceşti, mâna stângă izvorâtoare de har a Sfintei Maria Magdalena.*

Cinstirea Sfintei este mărturisită în pagini liturgice manuscrise şi Sfinte icoane pictate, unde sunt prăznuiţi cei doi „neclintiţi ocrotitori şi chivernisitori" ai mănăstirii, Sfânta Maria Magdalena împreună cu Sfântul Simon.

Codicele manuscris 452 al Sfintei Mănăstiri Xiropotamou (mijlocul secolului al XVIII-lea) cuprinde slujba – astăzi incompletă - a Sfântului Simon şi în continuare slujba completă a Sfintei Maria Magdalena. Acest lucru constituie dovada sigură despre dezvoltarea timpurie, deja de la mijlocul secolului al XVIII-lea, a cinstirii cultice a Sfintei ca a doua protectoare a mănăstirii Simonos Petras.

Din aceeaşi perioadă (în jurul anului 1730) se păstrează icoana portabilă în Simonos Petras provenind, potrivit tradiţiei, din Metocurile din Tesalonic sau

Halkidiki care o prezintă pe Sfânta Maria Magdalena purtând împreună cu Sfântul Simon o machetă a mănăstirii.

O prezentare asemănătoare o găsim şi pe icoana portabilă a Metocului Trigis în Limnos în jurul anului 1844, precum şi în alte asemenea icoane care se păstrează şi astăzi în iconofylakion-ul Mănăstirii Simonos Petras.

Într-o altă serie de icoane vechi care se află în dependinţele mănăstirii [Chilia Kalatha (1793), Chilia Donta (1857)] este zugrăvită Sfânta Maria Magdalena împreună cu Sfântul Simon ca în gravurile în bronz din secolul al XlX-lea care au fost lucrate la comanda mănăstirii. Toate acestea mărturisesc despre cinstirea specială pe care a primit-o de-a lungul secolelor Sfânta ca ocrotitoare a mănăstirii.

Sfânta Maria Magdalena. Icoană portabilă
din paraclisul stăreției din Simonos Petras (1907).

Sfânta Maria Magdalena.
Frescă din Katoliconul Mănăstirii Simonos Petras.

De asemenea, o cinste specială se acordă Sfintei Maria Magdalena la pomenirea ei praznicală pe 22 iulie când, potrivit tipicului aghiorit, cu o strălucire specială se săvârşeşte prăznuirea Sfintei cu priveghere de toată noaptea. La această priveghere participă mulţi părinţi aghioriţi reprezentaţi ai Sfintelor Mănăstiri, precum şi monahi din Sfintele Schituri ale Sfântului Munte, dar şi mulţi închinători laici.

Cântă în chipul cel mai sfânt aleşi psalţi aghioriţi cu glas frumos de la Sfintele Mănăstiri şi Schituri ale Sfântului Munte.

Un alt semn al cinstirii pe care îl primeşte Sfânta noastră sunt nenumăratele thamata [78] ale credincioşilor care se păstrează la Mănăstirea Simonos Petras, ca expresie a recunoştinţei şi mulţumirii către Sfânta Maria Magdalena pentru diferitele minuni şi vindecări pe care le-au avut în viaţa lor personală şi familială, în special cu prilejul ieşirilor sfintelor ei moaşte.

2. Cinstirea şi minunile Sfintei Maria Magdalena în Metocurile Mănăstirii Simonos Petras

După toate cele spuse despre cinstirea Sfintei merită acum să notăm în special câteva dintre minunile pe care le-a săvârşit în trecut şi pe care Sfânta Maria

[78] *Obiecte mici de argint sau din alt metal care sunt aduse de credincioşii din Grecia în special ca expresie a recunoştinţei pentru o binefacere sau o minune de care s-au bucurat din partea unui sfânt, icoane făcătoare de minuni sau moaşte. De altfel, numirea de 6af1a este o alterare populară a lui* eavfla, *care înseamnă minune.*

Magdalena continuă să le săvârşească, cunoscute şi necunoscute, de când a venit sfânta ei mână, comoara aceasta trimisă de Dumnezeu, în Mănăstirea Simonos Petras.

Destule minuni a săvârşit şi săvârşeşte Sfânta Magdalena şi la mănăstire, cum este păzirea de incendii, dar şi după cum istorisesc mulţi închinători evlavioşi, minuni personale. De asemenea, multe minuni a săvârşit Sfânta şi la metocurile mănăstirii, precum la Metocul Sfintei înălţări din Byron din Atena, la Metocul Sfântului Haralambie în Tesalonic, la Metocul Buneivestiri a Născătoarei de Dumnezeu la Ormilia din Halkidiki şi la Metocul Sfântului Nicodim în Igoumenitsa. S-au notat de asemenea minuni la Sfinte biserici din Atena şi Tesalonic unde au fost cerute sfintele moaşte ale Sfintei noastre pentru închinarea şi sfinţirea credincioşilor evlavioşi.

Mai concret, la Metocul înălţării lui Hristos, de cum s-a anunţat sosirea Sfintei, s-au adunat de pretutindeni mulţi demonizaţi. Aceştia desigur, în cazuri caracteristice, în special femei, în Biserica înălţării o insultau pe Sfânta, strigând cu strigăte violente: „M-ai ars, Magdalena!" şi alte ocări şi înjurături şi îi împiedicau pe credincioşi să se apropie de sfintele moaşte ale Sfintei. Alţi demonizaţi scrâşneau din dinţi şi scoteau din gură nebunii, hulind iarăşi pe Sfânta! De câteva ori aceştia când se linişteau priveau cu evlavie sfintele moaşte ale Sfintei şi cădeau îngenunchind înaintea ei. Uneori, după astfel de crize se mărturiseau şi se îm părtăşeau cu Preacuratele Taine. În unele cazuri, aveau loc şi vindecări ale celor demonizaţi. Cazuri asemănătoare cu cele de la Metocul înălţării au avut loc şi la alte Sfinte Metocuri ale Mănăstirii cu creştini demonizaţi.

3. Cinstirea şi minunile în spaţiul elen

La minunile Sfintei Maria Magdalena face referire în mod remarcabil prea fericitul Egumen Ieronim Simonopetritul (t 1957) care cu sfânta lui viaţă a devenit vas al bogatelor daruri ale Duhului Sfânt. În anii stăreţiei lui, Mănăstirea Sfântului Simon a cunoscut zile de înălţare duhovnicească, cum s-a întâmplat şi la metocul ei, al înălţării, din Atena, când s-a mutat acolo.

Stareţul Ieronim avea o evlavie specială la Sfânta Maria Magdalena şi zicea: „Cel mai mare odor este mâna stângă a mironosiţei, fecioarei, cea întocmai cu apostolii şi uceniţa Domnului, Maria Magdalena. Are bună mireasmă, are căldura unui om viu şi săvârşeşte minuni celor ce o sărută cu credinţă".

Mai povestea gheronda Ieronim o vizită a lui mai veche în care a plecat împreună

cu stareţul său în Brioula din Asia Mică, satul lor. Aveau împreună cu ei şi mâna Sfintei Maria Magdalena, fiindcă năpădiseră lăcustele. Lăcustele după slujbă au căzut în mare.

Preafericitul gheronda Ieronim scria altă dată mănăstirii din Galatista, Halkidiki: „Lumea aici se teme de căderea lăcustelor şi o roagă pe Sfânta Maria Magdalena neîncetat. Se gândesc să ceară să vină în fiecare an, din evlavie faţă de Sfânta să ceară harul ei".

La stăreţia mănăstirii sunt multe scrisori prin care mitropolii şi chinotite ale Macedoniei şi Asiei Mici se roagă să vină părinţii de la Simonos Petras cu cinstitele moaşte ale Sfintei Maria Magdalena sau să le trimită binecuvântarea Sfintei. Multe sunt de asemenea şi scrisorile de mulţumire care se referă la minunile Sfintei.

După slujba de sfinţire şi procesiune, lăcustele dispăreau de pe câmpurile unde se duceau cinstitele moaşte ale Sfintei noastre.

Ne vom referi în continuare numai la câteva din minunile Sfintei spre slava lui Dumnezeu şi spre cinstirea Sfintei noastre pentru folosul credincioşilor.

***

În 1910 în Polygyro din Halkidiki s-a construit un locaş de închinăciune al Sfintei Maria Magdalena prin grija evlavioasei Ecaterina Katertzi care a donat şi locul corespunzător spre pomenirea minunii Sfintei Maria Magdalena, când au fost aduse moaştele Sfintei din Sfântul Munte. Atunci o înfricoşătoare lovitură a lăcustelor pustia toate culturile zonei. Lăcustele erau cu milioanele. Atunci au adus cinstitele moaşte şi icoana Sfintei Maria Magdalena, au făcut sfinţirea pe locul unde astăzi este locaşul de închinare şi imediat intervenţia de minuni făcătoare a Sfintei a izgonit toate roiurile de lăcuste.

***

În anul 1911, în Galatista din Halkidiki, după sfinţirea cu sfintele moaşte ale Sfintei Maria Magdalena, au fost nimicite toate insectele care distrugeau recoltele.

***

În 1912, în Epanomi din Tesalonic, locuitorii au chemat Sfintele moaşte ale Sfintei şi după paraclis şi sfinţire au dispărut lăcustele care mâncau semănăturile.

Epanomiţii cinstesc până astăzi pe Sfânta Maria Magdalena. Dovada cinstirii Sfintei este faptul că mulţi locuitori dau numele de Magdalena fetelor lor.

***

În 1945, sfintele moaşte ale Sfintei au făcut minuni când a izbucnit incendiul în pădurile de la Sfânta Mănăstire Iviron. Vântul a suflat cu putere şi focul în câteva ore a ajuns la graniţa care separă mănăstirile Ivirilor de Filotheou, Xiropotamu şi Simonos Petras. Toţi credeau că pădurile se vor distruge. Părinţii simonopetriţi au alergat repede la locul incendiului luând cu ei şi sfintele moaşte ale Sfintei Maria Magdalena. Nimeni nu putea să se apropie de incendiu deoarece exista frica de a fi înconjurat de focul năvalnic. În ciuda acestui fapt, minunea s-a făcut. De cum s-au apropiat fraţii cu sfintele moaşte în faţa focului, îndată s-a tăiat drumul focului şi până la locul în care preoţii au săvârşit sfinţirea şi canonul paraclis al Sfintei Maria Magdalena, incendiul s-a stins complet spre marea uimire a părinţilor care se adunaseră acolo şi de la alte patru mănăstiri ca să ajute.

O minune asemănătoare a avut loc în pădurea de la Simonos Petras, săvârşită de sfintele moaşte ale Sfintei în anul 19475.

***

În acea perioadă egumen al Mănăstirii Simonos Petras era ieromonahul Haralambie (1891-1973) din Asia Mică, din Vourla Smirnei. A fost tuns în schima mare de vestitul egumen Ieronim Simonopetritul (f 1957). Se distingea prin blândeţea şi ascetismul său, răbdarea, iubirea de linişte şi duhul său iubitor de slujbe. Avea evlavie specială la Sfânta Maria Magdalena. Părinţii bătrâni din Simonos Petras povesteau că mai înainte de cuviosul său sfârşit, când aproape că nici nu mai putea vorbi, de cum au dus mâna Sfintei Maria Magdalena în chilia lui, s-a ridicat, s-a închinat cu evlavie şi a plecat la corturile cereşti pe data de 23 mai 1973.

Închinare în Joia Mare la cinstita mână a Sfintei Magdalen
din Mănăstirea Simonos Petras (Gheronda Emilianos).

***

Un fapt minunat asemănător s-a petrecut la Spitalul general al Aeroportului din Atena unde era internat teologul şi ieropsaltul Al. Kar, prieten apropiat şi deosebit al Metocului înălţării şi al Mănăstirii Simonos Petras. La sfârşitul lunii mai 2008, moaştele izvorâtoare de har ale Sfintei Maria Magdalena au fost aduse de la mănăstire la Metocul înălţării pentru închinare şi sfinţirea credincioşilor. Atunci, cu binecuvântarea stareţului, Arhimandritul Elisei, a fost dusă curata mână a Sfintei la Spitalul General pentru a se închina evlaviosul fericitul Al. Kar, a cărui stare de sănătate era critică. Când reprezentanţii mănăstirii i-au spus că a venit Sfânta Maria Magdalena pentru binecuvântare şi tămăduire, cel ce era grav bolnav şi-a revenit în simţire imediat şi s-a închinat cu mare emoţie şi bucurie la cinstitele moaşte, exprimându-şi în acelaşi timp şi mulţumirile lui faţă de gheronda. Acest fapt a creat o emoţie specială şi uimire pentru evlavia pe care o avea cel bolnav faţă de Sfânta.

***

Fapte asemănătoare s-au întâmplat şi la Spitalul Polygyrou unde era internată fericita preoteasă a părintelui Gheorghie Skourtaniotis, dar şi în alte cazuri.

***

O altă uimitoare minime a Sfintei Maria Magdalena din Simonos Petras s-a întâmplat la incendiul din 1990 care a durat 16 zile (1-16 august), în care s-a distrus o treime din pădurile Sfântului Munte. Mănăstirea Simonos Petras a fost singura mănăstire care a fost în pericol din acest incendiu. Mănăstirea a fost înconjurată de flăcări ajutate şi de un vânt care sufla vârtej în jurul mănăstirii. Flăcările apucaseră să intre în unele chilii ale monahilor şi să distrugă paturile din arhondaricul de atunci. Mănăstirea se umpluse de pompieri şi monahi din mănăstirile din jur al căror scop era să ajute la stingerea incendiului. Stareţul Mănăstirii, Arhimandritul Emilianos, la sinaxa obştii care a avut loc după incendiu descrie cum a trăit acest eveniment „Când am venit la biserica Sfintei Maria Magdalena de la stăreţie, în acea noapte înfricoşătoare a incendiului, am intrat înăuntru unde abia mai pâlpâia candela de la icoana Preasfintei a „Rugăciunii stăruitoare", fiindcă trecuseră ceasuri multe, asemenea şi candela din altar, şi lumina era foarte scăzută. I-am privit pe toţi sfinţii, încercând astfel un fel de lămurire sau un fel de întrebare sau ca un strigăt al întregii obşti, care ieşea din copacii care ardeau, să văd dacă există ceva, fie şi numai o profeţie cu privire la ce avea să fie... Şi în ceasul acela a venit un glas atât de limpede: «Numaidecât focul va trece, numaidecât focul va trece». Am zis că vom fi izbăviţi, că mănăstirea va fi salvată".

În afară de cele de mai sus, va trebui să notăm alte două zone ale patriei noastre care acordă Sfintei Maria Magdalena o cinste specială: Zakynthos şi Lesbos.

***

În Zakynthos tradiţia locală istoriseşte cum corabia care o ducea pe Sfânta Maria Magdalena în călătoria ei la Roma, împreună cu Maria lui Cleopa, imediat după evenimentele de la Cincizecime, spre plinirea poruncii Domnului să propovăduiască Evanghelia la toate neamurile, trecând pe lângă insula Zakynthos unde se afla calea pe mare spre Italia, din pricina furtunilor pe mare, a ancorat la ţărmul Protobromi în N V-ul insulei, în intervalul acesta până să repare corabia care a suferit pagube de la furtuna pe mare, Sfânta Maria Magdalena a propovăduit mântuitorul mesaj al Evangheliei locuitorilor care au găzduit-o, cu mulţi ani înainte de călătoriile apostolice ale Sfântului apostol Pavel în Elada. Astfel, mica insulă Zakynthos este primul loc european unde s-a întemeiat prima comunitate creştină.

Cele două Marii în barcă în Zakynthos.
Frescă din Catedrala Sfântului Dionisie din Zakynthos (1948).

De aceea, locul care le-a găzduit pe cele două Marii, din recunoştinţă, l-au numit Maries. Locuitorii au păstrat vie amintirea venirii Sfintei Maria Magdalena şi au construit o biserică în cinstea ei în secolul al XV-lea. Biserica de astăzi cu plan treflat, cu două cupole, construită în 1844 (sau 1744), potrivit inscripţiei de pe zid, are un loc rezervat femeilor după modelul vechi.

Există acolo o foarte frumoasă icoană veche „Nu Mă atinge" şi o altă icoană mare unde sunt zugrăvite cele două femei sfinte, Maria Magdalena şi Maria lui Cleopa. Acestora dreptcredindoşii din Zakynfhos le-au afierosit de curând o frumoasă

bisericuţă, exprimând astfel cinstirea acordată de vechea tradiţie faţă de aceste două uceniţe ale lui Hristos.

Pe 22 iulie 2010, la cererea Preasfinţitului Mitropolit al insulei Zakynthos, Hrisostom (acum Dodonis) s-a cerut de la Sfânta Mănăstire Simonos Petras să se trimită în Zakynthos mâna izvorâtoare de har a Sfintei Maria Magdalena. Astfel, Sfânta Maria Magdalena a vizitat şi trupeşte pentru a doua oară, prin curata ei mână nestricădoasă şi vie, insula Zakynthos ca să binecuvinteze pe poporul ei, de vreme ce este prima uceniţă a lui Hristos care a propovăduit în insulă Evanghelia.

Părinţii din Simonos Petras sunt martori ai cinstirii şi primirii de care s-a bucurat Sfânta noastră din partea Preasfinţitului Mitropolit şi a arhiereilor invitaţi, a preoţilor din insulă şi poporului credincios al insulei. Multe şi strălucite au fost manifestările bisericeşti ale cinstirii acordate Sfintei atât în Mănăstirea Sfântul Dionisie, arhiepiscopul Eghinei, Sfântul protector al insulei Zakynthos, cât şi în zona Maries.

Sfânta Maria Magdalena se cinsteşte cu o cinste asemănătoare şi în afară de Zakynthos şi Lesbos, mai cu seamă în Skopelo din Geras şi în Plomari. Mulţime de închinători dreptcredincioşi simt atraşi la mănăstire la sărbătoarea din 22 iulie.

Când sunt chemate sfintele moaşte din Mănăstirea Simonos Petras, valul de oameni este impresionant. În satul Skopelos din Geras localnicii au construit o biserică atunci când în chip minunat icoana Sfintei s-a arătat în izvorul de aghiazmă din pricina revărsării apelor. Multă lume atunci a luat cu credinţă şi evlavie agheasmă şi au avut loc minuni.

Ulterior, cu porunca Sfintei, au surpat mica biserică şi au construit o biserică mare. Biserica a început să fie construită în 1926 şi a fost terminată în 1932, când a avut loc şi prima Sfântă Liturghie. S-a resfinţit pe 17 mai 1964 în prezenţa şi a părinţilor de la Sfânta Mănăstire Simonos Petras care însoţeau sfintele moaşte. Acestea au rămas câteva zile în această biserică, închinându-se astfel mii de credincioşi.

În Plomari, prin activităţile monahiei Paisia, care a fost tunsă în monahism de mitropolitul Fotie (t 1912), s-a construit o mănăstire în cinstea Sfintei Maria Magdalena între anii 1934-1935, unde se făcea un strălucit praznic. Aici Sfânta Maria Magdalena a tămăduit mulţi bolnavi.

De asemenea, în Karyes din Lesbos există o biserică a Sfintei Maria Magdalena în Sfânta Mănăstire a Sfântului Rafail.

4. Cinstirea şi minunile Sfintei Maria Magdalena în pelerinajele din Rusia în anii 1888 şi 2006

O cinste specială este acordată Sfintei Maria Magdalena şi în Rusia ortodoxă. Ca una dintre cele mai mari minuni ale sale poate să fie considerat ajutorul ei de la pelerinajul sfintelor moaşte în Rusia în anul 1888, pentru plătirea datoriilor mănăstirii. Pe durata rămânerii cinstitelor moaşte a izbucnit un incendiu distrugător în anul 1891 în Simonos Petras şi a fost nevoie de reconstruirea din temelii a mă-năstirii.

Cât priveşte pelerinajul din acea epocă, se notează un minunat fapt istoric, care a fost publicat în septembrie 2006 în Rusia: „La Moscova au venit din nou moaştele Sfintei care l-au păzit pe conducătorul Rusiei de la pieire. Într-o casetă de argint este păstrată mâna Sfintei care poate să alunge orice nenorocire". Aşa credea ţarul Rusiei, Alexandru al III-lea. În vremurile lui, moaştele Sfintei Maria Magdalena au fost găzduite pe o durată de patru ani. Împărăţia lui Alexandru al III-lea a trecut cu frica ce l-a vânat toată viaţa. La 1 martie 1881 rascolnicii l-au aruncat în aer pe tatăl său. Alexandru al III-lea era şi el hotărât spre moarte de organizaţia revoluţionară Voinţa poporului. Conducătorul era în panică. Şi atunci pe ţar l-au salvat monahii aghioriţi care însoţeau din Elada mâna Sfintei Maria Magdalena. I-au citit ţarului porunca monahilor aghioriţi: „Rugaţi-o pe Sfânta Maria Magdalena şi vă veţi izbăvi! Această mână s-a atins de însuşi Iisus Hristos!"
În secolul al XIX-Iea aceste moaşte l-au salvat pe ţarul Alexandru al III-lea de la moarte violentă. Toate tentativele de ucidere împotriva lui au eşuat.

Cea mai cunoscută dintre acestea a fost pregătită de fratele mai mare al lui Lenin, Alexandru. Alexandru al III-lea a rămas neatins în trenul distrus, fapt care a fost considerat o minune. Ţarul a spus că s-a rugat la Sfânta Maria, al cărei nume îl purta mama lui. Atunci ţarul a construit la Sfintele Locuri, în Ierusalim, la mănăstirea rusească o biserică a Sfintei Maria Magdalena pentru izbăvirea lui. Şi în final, Alexandru al III-lea, pe care îl vânau rascolnicii, a murit nu de moarte violentă, ci de moarte naturală.

De asemenea, chilia rusească a Sfântului Ioan Gură de Aur de pe Karyes cu cele două paraclise, al Sfântului Alexandru Nevsky şi al Sfintei Maria Magdalena, a fost construită în amintirea izbăvirii minunate a ţarului Alexandru al III-lea şi a familiei lui de către Sfânta Maria Magdalena în accidentul căilor ferate de la Vorkis pe 17 octombrie 1888.

În Rusia nu numai că sfintele moaşte ale Sfintei se bucură de o cinstire specială, cum s-a spus mai înainte, dar au avut loc şi multe minuni deosebite! Dregătorii, sfinţitul cler şi poporul dreptcredincios al Rusiei au adus multe ajutoare, au acordat sprijin mănăstirii şi felurite afierosiri.

Este vrednic de notat că în insula Kronstadt sfintele moaşte au rămas, la începutul lui februarie 1892, 20 de zile. Acolo, cum menţionează stareţul Neofit în Cronica lui, i-au ajutat pe părinţii aghioriţi vestitul pe atunci protoiereu şi astăzi marele Sfânt al Bisericii Ruse, Ioan din Kronstadt, cu 300 de ruble şi a liturghisit împreună cu ei.

Din recunoştinţă faţă de marii binefăcători şi înnoitori ai mănăstirii din călătoria aceasta în Rusia, stareţul Neofit a scris numele lor pe pomelnice ca să fie pomeniţi neîncetat la Sfânta Liturghie în fiecare sâmbătă.

Pelerinajul cinstitelor moaşte ale Sfintei împreună cu cinstitul lemn al Sfintei Cruci pentru închinare în Rusia de către Sfântul stareţ Neofit a devenit un prilej să mărească recunoştinţa şi evlavia părinţilor simonopetriţi pentru Sfântă, căreia de atunci i-au atribuit şi numele de ctitoră, ca ocrotitoare de obşte a mănăstirii împreună cu Sfântul Simon. O astfel de călătorie în Rusia s-a repetat în anul 2006.

Cinstitele moaşte ale Sfintei Maria Magdalena au fost cerute de la mănăstirea Simonos Petras prin documentul fericitului Patriarh al Moscovei şi a toată Rusia, Alexie, pentru închinarea şi sfinţirea poporului dreptcredincios rus. Sfânta Mănăstire, recunoscându-şi datoria, ca un dar de mulţumire şi recunoştinţă pentru binefacerea pe care a primit-o acum 120 de ani aproape, a hotărât să trimită din nou în Rusia cinstitele moaşte ale Sfintei Maria Magdalena cu binecuvântarea Sfintei Chinotite a Sfântului Munte şi a Sanctităţii Sale Bartolomeu, Preafericitul Patriarh ecumenic. Aşadar, în frunte cu Stareţul Mănăstirii, Preacuviosul arhimandrit Elisei şi un grup de nouă părinţi, reprezentanţi ai mănăstirii, pe data de 2 septembrie 2006, cu avionul care a venit în Tesalonic de la Moscova, pentru siguranţa în primul rând a sfintelor moaşte şi pentru cinstita călătorie a Sfintei noastre, au plecat monahii simonopetriţi împreună cu stareţul de pe aeroportul din Tesalonic către Moscova.

În acest pelerinaj al poporului rus Sfânta Maria Magdalena a fost cinstită într-un mod unic. De la aeroportul Moscovei până la ultima staţie a pelerinajului în oraşul Krasnodar, pretutindeni, drumul acesta lung al Sfintei (în Moscova, în Sankt Petersburg şi în oraşele Siberiei: Tiumen,Omsk, Novosibirsk, Orenburg, Koursk şi Krasnodar) era presărat cu florile cinstirii şi dragostei. Pe parcursul întregii

călătorii, greu încercatul popor rus a cinstit din toată inima prea curatele moaşte ale Sfintei. În toate oraşele a fost o primire oficială a Sfintei de către arhierei, de sfinţitul der, precum şi de oficialităţi locale şi guvernamentale la aeroport şi în catedrale. Acolo o aşteptau pe Sfânta mii de credincioşi ai poporului lui Dumnezeu pentru multe ceasuri până să se închine, încă şi sub ploaie. Cele mai semnificative trăiri erau emoţia, lacrimile, străpungerea cu care se închinau tinerii şi tinerele, mari şi mici, ca să primească toţi binecuvântarea şi harul Sfintei Maria Magdalena, al Cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci a lui Hristos şi al Sfântului prunc mucenic Kirik, care se află în aceeaşi radă cu cinstita mână a Sfintei. Cu siguranţă, Sfânta Maria Magdalena a încununat credinţa poporului şi a împrăştiat din belşug binecuvântarea şi harul ei în chip felurit.

Destule au fost minunile pe care le-a lucrat Sfânta noastră. Ne vom referi numai la două, foarte caracteristice, care au fost publicate în ziarele locale. Ziarul cotidian Siberia Ortodoxă (Septembrie 2006) a găzduit un articol care spune următoarele: ***„Era înnorat şi sufla un vânt puternic. Totuşi de îndată ce a avut loc întâmpinarea raclei cu sfintele moaşte şi în timp ce procesiunea sărbătorească o transporta în oraş, o minune s-a arătat în văzul tuturor. Norii s-au fărâmiţat şi în mijlocul lor s-a format o cruce ortodoxă luminoasă! Apoi soarele a strălucit neîncetat. Această sărbătoare pe pământul Tiumen poporul a numit-o imediat al doilea Paşte".***

Reprezentantul ziarului, într-un interviu cu responsabilul pelerinajului de la Catedrala înălţării a Mitropoliei din Novosibirsk afirmă: „Venirea sfintelor moaşte are o influenţă bună asupra sufletelor şi inimilor tinerilor de 18-20 de ani. Tinerii şi tinerele care s-au închinat la sfintele moaşte aproape toţi s-au schimbat duhovniceşte. Mulţi dintre ei acum vor să se boteze şi să devină membri ai Bisericii şi socotim că acest lucru este o minune care a avut loc în intervalul de timp în care sfintele moaşte au zăbovit în Rusia".

Ca o concluzie: la pelerinajul din Rusia, merită să adăugăm textul care a fost scris într-un ziar rusesc. „Sfintele moaşte au legat cu legături duhovniceşti Rusia noastră cu bătrânul Athos, moştenirea Maicii lui Dumnezeu. Dar pământul rus a fost dintotdeauna casa Preasfintei Născătoare de Dumnezeu: Vechile manuscrise numeau aceste râuri care înconjură pământul rusesc, brâul Născătoarei de Dumnezeu. Prin urmare, rămâne cu noi acoperământul şi ocrotirea specială a Maicii lui Dumnezeu şi a sfintelor moaşte care ne-au vizitat aici şi au sfinţit pământul Rusiei."

5. Locaşuri de cinstire ale Sfintei Maria Magdalena (Mormântul - Sfinte Mănăstiri - Sfinte Biserici)

Un prim locaş de cinstire şi închinăciune este, fără îndoială, mormântul Sfintei Maria Magdalena din Efes. Se află la dreapta intrării în peştera unde au adormit ulterior cei şapte tineri. În locul acesta s-a format un locaş cu cupolă numit mariyrion şi închide mormântul cu acoperământul lui.

Foarte curând a început să devină locul unui mare pelerinaj [79]. Cea dintâi mărturie cu privire la existenţa mormântului şi martyrionului Sfintei Maria Magdalena în Efes apare menţionată în anul 590 de către Grigorie de Tours. Jumătate de secol mai târziu, în 630, Patriarhul Ierusalimului, Sfântul Modest, menţionează aceeaşi informaţie.

Închinătorii Sfintelor Locuri nu scăpau prilejul de a trece şi prin Efes, ca să se închine la mormântul Sfintei. La locul acela se săvârşeau mulţime de minuni. Acolo împăratul Teodosius al II-lea cel tânăr (408-450) a ridicat foarte curând deasupra peşterii o basilică strălucitoare ca să-i amintească pe cei şapte tineri din Efes.

Al doilea loc de cinstire si închinare este Constantinopolul, unde la anul 900 împăratul Leon al Vl-lea cel înţelept a strămutat sfintele moaşte ale Sfintei din Efes în Mănăstirea Sfântului Lazăr.

De asemenea, alte locaşuri de cinstire a Sfintei noastre sunt fără îndoială cele la care ne-am referit în capitolele precedente: Sfântul Munte, zonele metocurilor Mănăstirii Simonos Petras şi alte locuri elene, printre care covârşeşte cinstirea Sfintei în Zakynthos şi Lesbos.

---

[79] *Cu trecerea anilor şi în special după secolul al 12-lea, Biserica celor şapte tineri din Efes s-a minat şi mai târziu s-a surpat complet. La începutul secolului al XX-lea a dispărut de pe faţa pământului orice urmă a ei. Profesorul de arheologie creştină Gheorghios Lampakis, vizitând Efesul, putea să vadă şi să fotografieze numai două deschizături mici, ca nişte peşteri dintre care la una s-au mai păstrat urmele unei abside zidite. La dreapta, exista o altă deschizătură, mai mică, cu privire la care exista ipoteza că era locul de îngropare al Sfintei Maria Magdalena (Gheorghios Lampakis, Cele şapte stele ale Apocalipsei, Atena, 1909, p. 103). Câţiva ani mai târziu, în perioada 1926-1935, basilica celor şapte tineri din Efes, precum şi sarcofagul Sfintei Maria Magdalena au ieşit la lumină cu săpăturile Institutului Austriac de Arheologie al Universităţii din Viena şi ale profesorului francez de arheologie creştină de la College de France din Paris, Louis Mausignon (Dr. Marko Zuzic, A Short History of St. John in Ephesus, 1960).*

În afară de locurile menţionate mai sus se cinsteşte şi în Franţa. Această cinstire este ecoul vechii tradiţii cu privire la mutarea Sfintei în Marsilia. Tradiţia cu privire la mutarea moaştelor Sfintei Maria Magdalena în Mănăstirea Vezelay în Burgundia arată că este şi acolo de la începutul formării cultului un vechi locaş de închinăciune în numele Sfintei. După unii, moaştele acestea proveneau din Provence, după alţii din Palestina.

Din veacul al XII-lea a început să fie cinstită Sfânta în Sainte-Baume, care este la o depărtare de aproape cincizeci de kilometri de Marsilia. Acolo se află o peşteră în care s-a transmis că Sfânta s-a nevoit pentru treizeci de ani.

În paralel, s-a dezvoltat un loc de pelerinaj şi în satul Sfântului Maximin la douăzeci de km de acolo unde s-a descoperit într-o criptă un sarcofag al Sfintei Mironosiţe. De atunci sunt cinstiţi în Provence Sfânta Maria Magdalena şi cei dimpreună cu dânsa: Sfântul Maximin, primul episcop de Aix, Sfântul Sidonios, Sfânta Marcela şi alţi doi tineri.

Să mai notăm între altele că în Saintes-Maries de la Mer în Camargue sunt cinstite Sfintele mironosiţe Maria, mama lui Iacob, şi Maria Salomeea, care se spune că au însoţit-o pe Sfânta Maria Magdalena în misiunea sa apostolică.

După ce s-a vorbit despre cinstirea specială şi despre minunile care au loc la locurile de închinare ale Sfintei noastre, este foarte firesc să vorbim şi despre sfintele mănăstiri şi sfintele biserici care au fost ridicate şi închinate Sfintei Maria Magdalena.

Sfinte biserici închinate Sfintei Maria Magdalena există în diferite zone ale patriei noastre, în afară de Zakynthos şi Lesbos, despre care am vorbit anterior. În aceste biserici ale Sfintei Maria Magdalena prezenţa ei este vie. Mai ales când sunt şi sfintele ei moaşte, atunci credinciosul simte că Sfânta se află înaintea lui şi îi ascultă cererile rugăciunilor lui şi mijloceşte la învăţătorul şi Binefăcătorul ei, fiindcă are mare îndrăznire pentru mântuirea sufletului lui şi pentru rezolvarea problemelor lui. Astfel comunică mai direct cu Sfânta Maria Magdalena luând binecuvântarea şi harul ei într-un mod mai simţit.

Cercetarea noastră a descoperit următoarele: în localitatea Polygyro din Halkidiki a început să se construiască o mare biserică a Sfintei Maria Magdalena la începuturile anilor '60 şi s-a terminat cu binecuvântarea Mitropolitului de atunci al Cassandrei, Synesie (f 2000).

De asemenea, la 4 km NE de localitatea Ierissos, locuitorii cartierului Gabriadia au zidit o biserică pe care Preasfinţitul Mitropolit de Ierissos, Nicodim, a afierosit-o Sfintei Maria Magdalena în prezenţa sfintelor moaşte ale sfintei, pe data de 21 iulie 2007, în ajunul zilei ei de prăznuire.

În Istiaia din Evia s-a terminat zidirea unei mari biserici. În Skopelos s-au construit două noi biserici, asemenea şi în Hora şi în zona satului Neo Klima. De asemenea, există biserici şi în satul Koukouraba, în comunitatea Makrinitsa a Sfintei Mitropolii a Dimitriadei (care s-a zidit în perioada 1901-1903 de Ipatos Armosti Gheorghie, cretanul16) şi în zona Sykias din Halkidiki unde se face şi mare sărbătoare.

Biserici închinate pomenirii Sfintelor mironosiţe aflăm şi în Arachnes de jos, în Strantza Edessei, în Amisiana Kavala şi în Mănăstirea Betleem Koropion din Attica.

În Sfântul Munte, există următoarele paraclise: Marele Paraclis al Mănăstirii Simonos Petras este închinat Sfintei Maria Magdalena şi se află deasupra Stăreţiei Mănăstirii. Temelia paraclisului s-a pus în 1898 şi s-a terminat în 1902; în schitul Vatopedin al Sfântului Andrei în Karyes, paraclisul din stânga care a fost afierosit pe 22 iulie a anului 1900 pentru cinstirea adusă de ţarina Rusiei, Maria. Alte paradise mai sunt şi în Mănăstirea Sfântului Pantelimon, în Palaiomonastiro, care este o dependinţă a mănăstirii ruseşti, precum şi la chilia Sfântului Ioan Gură de Aur în Karyes, afierosit în anul 1888.

Aceste sfinte biserici constituie prin excelenţă locaşuri de închinăciune şi de cinstire a Sfintei noastre nu numai în Biserica Greciei, ci şi în întreaga Biserică Ortodoxă.

O cinste specială a acordat Sfintei Maria Magdalena Biserica Ortodoxă a Rusiei care a afierosit Sfintei noastre mulţime de sfinte biserici, sfinte mănăstiri şi paraclise pentru închinare de cinste şi sfinţire în diferite oraşe şi eparhii ale nesfârşitei Rusii, După o relativă cercetare s-au înregistrat după cum urmează: trei mănăstiri de maici, şaptesprezece sfinte biserici şi cind paraclise. Din raţiuni de concizie ne vom referi numai la câteva zone caracteristice.

De pildă, în Eparhia Moscovei există trei biserici sfinte. În eparhia Sankt Petersburg, patru sfinte biserici. În Diveevo la mănăstirea de maici a Sfântului Serafim de Sarov există un strălucit paradis în aripa stăreţiei afierosit Sfintei Maria Magdalena.

Biserica Ortodoxă a Serbiei a cinstit-o în mod special pe Sfânta Maria Magdalena afierosind mironosiţei şi cea întocmai cu apostolii sfinte biserici în oraşe şi sate, cum arată cercetarea noastră: cincisprezece sfinte biserici, trei biserici de cimitir şi un paraclis la o sfântă mănăstire.

Răspândită este cinstirea Sfintei Maria şi în alte ţări. În Belarus, în Minsk există o biserică mare a Sfintei Maria Magdalena. În Ucraina există cinci sfinte biserici, împrăştiate în diferite oraşe. În Varşovia Catedrala Ortodoxă este afierosită Sfintei Maria Magdalena.

Sfinte biserici pentru cinstirea sfintei întâlnim şi în Hastings în Anglia, în Darmstadt în Germania, în Friedland şi Tachov în Cehia.

În România, unde cinstirea Sfintei este răspândită mai puţin, există o mănăstire de maici a Sfintei Maria Magdalena, o mănăstire de călugări închinată Buneivestiri a Maicii Domnului care are un metoc afierosit Sfintelor Mironosiţe şi în afară de acesta încă un paraclis închinat Sfintei Maria Magdalena [80]. La această mănăstire, în ziua de prăznuire a Sfintei, în anul 2007, s-a întâmplat şi următoarea minune.

Pentru prima dată un izvor secat care se află afară lângă paraclisul Sfintei Maria Magdalena, în acord cu mărturia vrednică de crezare a înţeleptului şi evlaviosului Stareţ, Arhim. Agapie, s-a umplut cu apă curată, aghiasmă [81].

Încheind încercarea noastră de a însemna locaşurile cinstirii Sfintei Maria Magdalena, merită să ne referim la istoria vrednică de toată atenţia a mănăstirii ruseşti din Ierusalim. Cum s-a spus mai înainte, ţarul Alexandru al Ill-lea a ridicat o biserică măreaţă pentru cinstirea Sfintei Maria Magdalena unde este biserica rusească de acolo, spre pomenirea mamei lui, ţarina ortodoxă Maria Alexandrovna, care o avea ocrotitoare pe Sfânta, dar şi din recunoştinţă pentru salvarea lui de la moarte sigură pentru motivele despre care am vorbit mai înainte. Pentru resfinţirea bisericii, ţarul Alexandru al III-lea l-a delegat pe fratele său, marele duce Serghie Alexandrovici, preşedintele Asociaţiei Ruse din Palestina, şi pe soţia lui, marea ducesă Elisabeta Feodorovna. Marea ducesă Elisabeta, inspirată şi străpunsă de harul Sfintelor Locuri, a luat hotărârea decisivă de a deveni ortodoxă si a zis: „ O! Cât as vrea să fiu înmormântată aici!" Marea ducesă a devenit monahie. Ln anul 1918, după sălbatica ucidere a familiei ţarului de către bolşevici, moaştele marii

[80] *Mănăstirea Sfânta Maria Magdalena, com. Cobadin, jud. Constanţa, România, şi Mănăstirea Bunavestire, sat Almăş, Arad, Banat.*
[81] *Mănăstirea Bunavestire, sat Almăş, Arad, Banat.*

ducese şi a slujitoarei ei credincioase, monahia Varvara, au fost mutate de Armata Albă şi în 1921 au fost înmormântate în cripta marii biserici a Sfintei Maria Magdalena din Grădina Ghetsimani pentru împlinirea dorinţei ei. De curând monahia Elisabeta a intrat în Sinaxarul Sfinţilor Bisericii Ruse ca Sfântă muceniţă[82].

6. Istoricul Sfintelor Moaşte ale Sfintei Maria Magdalena

a) Mutarea cinstitelor moaşte ale Sfintei din Efes la Constantinopol
Când în Bizanţ domnea împăratul Leon al VI-lea cel înţelept (886-912), a poruncit mutarea moaştelor Sfintei celei întocmai cu apostolii din Efes la Constantinopol, pe 4 mai, fiindcă i s-a arătat în vedenie dumnezeiască de noapte Sfânta Maria Magdalena şi i-a poruncit să mute sfintele ei moaşte în împărăteasa cetăţilor. Atunci, în anul 900 a avut loc mutarea sfintelor moaşte în Constantinopol pe care le-a primit cu cinstiri împărăteşti Leon, împăratul purtând pe umerii lui sfintele moaşte şi ajutat de fratele lui Alexandru, le-a depus ca pe o comoară de mult preţ, în partea stângă în faţa Sfântului Altar al prea frumoasei biserici a mănăstirii sfântului prieten al Iui Hristos, Lazăr, pe care o zidise împăratul. Moaştele Sfintei au fost puse într-o raclă de argint afierosită Sfintei de împăratul.

Mutarea Sfântului şi dreptului Lazăr se prăznuieşte pe 17 octombrie. Iar Dositei în Dodeka Biblion, p. 1153, scrie că Leon înţeleptul a adus în Constantinopol şi moaştele Sfintei Maria, sora lui Lazăr.

Potrivit unei mărturii din anul 1420, în Mănăstirea Sfântului Lazăr din Constantinopol nu mai existau decât foarte puţine moaşte ale Sfintei Maria Magdalena care fuseseră încorporate pentru siguranţă în interiorul unei coloane, împăratul Leon a mutat de asemenea din Cipru şi sfintele moaşte ale Sfântului Lazăr pe care le-a pus în partea dreaptă a Marii Biserici pe care o zidise împăratul.

b) Tradiţii existente despre Sfintele Moaşte
Despre sfintele moaşte ale Sfintei Maria Magdalena există tradiţii confuze. În anul 754, episcopul de Verdun, vizitând Efesul, a dus în Apus ca sfinte moaşte de mult preţ doi dinţi şi o parte din părul Sfintei.

În legătură cu capul Sfintei, există două mărturii:

⇒ *cea dintâi este păstrată de pelerinul rus, stareţul Daniil, care spune că în Efes se păstra capul Sfintei Maria Magdalena sau o parte a lui la care se închinase acolo în anul 1106;*

[82] *www.agiooros.net.*

⇒ *a doua mărturie spune că în anul 1204 o parte a moaştelor a fost dusă de cruciaţi în Apus. Printre acestea, o parte din cinstitul cap şi falca de jos sunt păstrate în Biserica Lateran în Roma, după cum, de asemenea, o altă parte în catedrala din Palermo în Sicilia.*

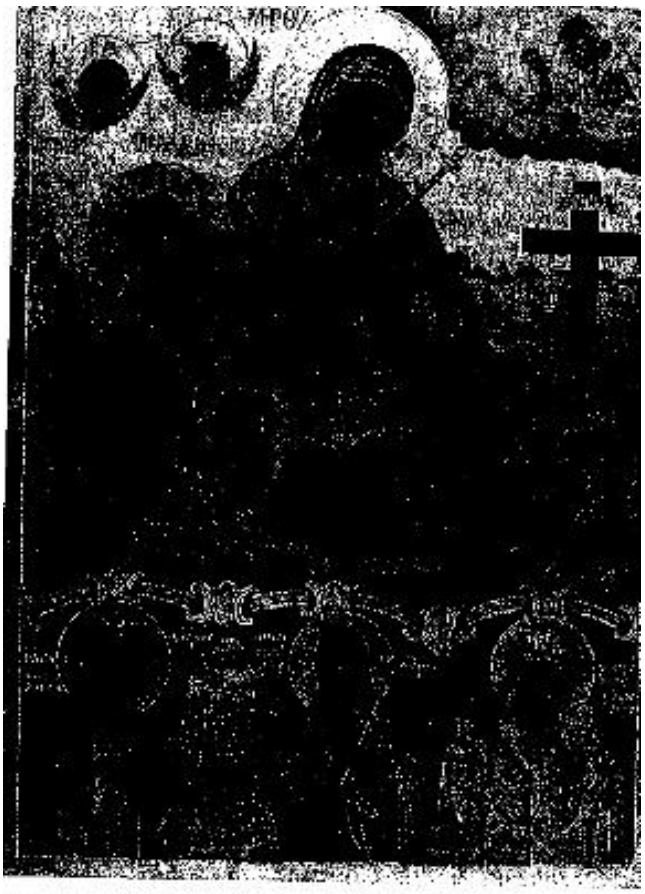

**Sus: Pogorârea de pe Cruce cu Preasfânta ţinându-L pe Hristos.
Jos, la stânga: Sfânta Maria Magdalena
şi Sfântul Simon ţinând macheta mănăstirii,
iar la dreapta, Sfântul Grigorie Teologul (1868).**

*Sus: Pogorârea de pe Cruce cu Preasfânta ţinându-L pe Hristos.
Jos, la stanga: Sfanta Maria Magdalena
şi Sfântul Simon ţinând macheta mănăstirii,
iar la dreapta, Sfântul Grigorie Teologul (1868)*

De dragul istoriei, poate ar trebui să se spună că în Apus se identifică cele două Marii, Maria Magdalena şi Maria sora lui Lazăr. Se întreabă, aşadar, cercetătorul cum se explică faptul că există două cranii ale Mariei Magdalena, unul în Provence şi unul la Roma? De altminteri cercetarea antropologică a moaştelor în 1974 a dovedit că moaştele care sunt păstrate în sarcofagul din cripta Sfântului Maximin,

în Franţa, aparţin unei femei scunde de statură, slabă, tipul mediteraneean, în vârsta de aproape 50 de ani. Aceasta pare a fi Maria din Bethania. S-a găsit numai craniul fără falca de jos în anul 1279. Celelalte moaşte aparţin în realitate Mariei Magdalena, care în 1204 au fost duse de cruciaţi în Biserica Lateran.

c) Moaşte ale Sfintei Maria Magdalena în spaţiul elen în zilele noastre, în afară de Simonos Petras, pe care Sfânta Maria Magdalena a ales-o pentru a locui în ea, sfintele ei moaşte există în destule mănăstiri din Sfântul Munte.

Talpa stângă se află în Sfânta Mănăstire Esfigmenou. Mici fragmente există în Sfintele Mănăstiri: Vatoped, Dionisie, Docheiariou, Zografou, Xenofontos, Sfântul Pavel şi Sfântul Pantelimon.

De asemenea, fragmente din moaştele ei sunt păstrate, în afară de Sfântul Munte, la Sfintele Mănăstiri ale Sfântului Ştefan de la Meteora, celor 40 de mucenici în Sparta, Zourlianis în Mykono, a Sfântului Nicolae (Galataki) în Limni din Evia, a Sfântului Ioan Teologul din Patmos, a cinstitei Cruci în Samos, în Nea Moni Xiou, în Sfânta Lavră a Kalavriţilor şi în Biserica Schimbării la Faţă a Mântuitorului în Plaka din Atena.

Sfânta Maria Magdalena. Fresca Katoliconului Sfântului Metoc al Buneivestiri a Născătoarei de Dumnezeu, Ormilia, Halkidiki.

Sfânta Maria Magdalena. Fresca Katoliconului Sfântului Metoc al Buneivestiri a Născătoarei de Dumnezeu, Ormilia, Halkidiki.

În sfârşit, părţi din mâna ei dreaptă se păstrează în Preasfânta Biserică a învierii din

Ierusalim şi la Muzeul din Sofia, care au fost răpite în anii 1918 şi 1941-1944 de la Sfânta Mănăstire a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu Eikosifoinissis.

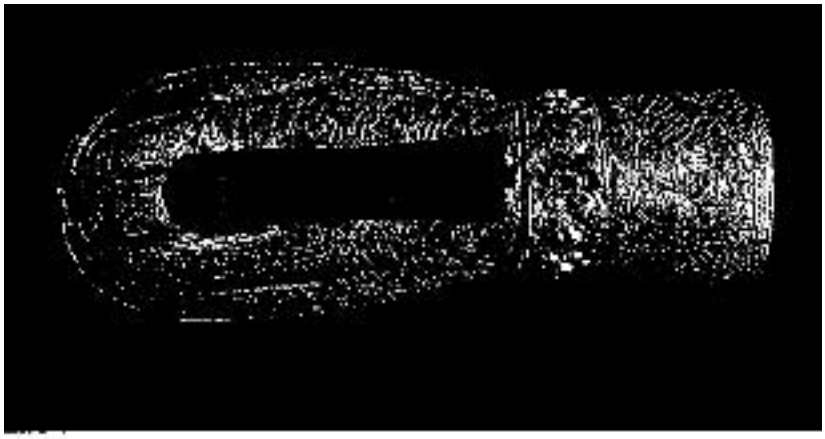

Mâna nestricăcioasă a Sfintei Maria Magdalena în Simonos Petras
(1642/3, Codicele I al Sfintei Mănăstiri Simonos Petras).

Mâna nestricăcioasă a Sfintei Maria Magdalena în Simonos Petras (1642/3, Codicele I al Sfintei Mănăstiri Simonos Petras).

d) Mâna nestricăcioasă a Sfintei Maria Magdalena în Simonos Petras
Perioada exactă şi condiţiile în care a fost dobândită această nepreţuită comoară nu sunt cunoscute. Incendiul din 1580 cu distrugerea arhivelor bizantine şi post-bizantine timpurii a şters posibilele mărturii scrise ale arhivei cu privire la moaşte. Fără îndoială, cel mai probabil loc al provenienţei lor trebuie considerat Constantinopolul, de vreme ce acolo, potrivit mărturiilor din Sinaxar, au fost strămutate din Efes cinstitele moaşte ale Sfintei Maria Magdalena.

Ipoteza de mai sus o întăreşte şi faptul că acest traseu, adică din Constantinopol la Sfântul Munte, l-a urmat şi un alt fragment din moaştele Sfintei, o parte din piciorul ei stâng, ca afierosire împărătească dăruită prin hrisov Sfintei Mănăstiri Esfigmenou.

Totuşi cea mai veche mărturie astăzi a prezenţei acestor sfinte moaşte ca o/comoară a Mănăstirii Simonos Petras este inscripţia de pe răcliţa în formă de mână din argint aurit a Sfintei, unde putem citi: „Mâna stângă a Sfintei mironosiţe şi întocmai cu apostolii Maria Magdalena din Mănăstirea Sfântului Simon în anul 7151 (1642/3)". De la această raclă meşteşugit lucrată în forma cinstitei mâini, cât şi de la chivotul din argint aurit înăuntrul căruia este depusă mâna sfântă nestricăcioasă până astăzi se arată cinstea specială şi marea însemnătate pe care o avea comoara aceasta din vremuri apostolice pentru Biserica noastră şi pentru Mănăstirea Simonos Petras.

De timpuriu i s-a afierosit slujba praznicală în ziua de pomenire a Sfintei care s-a arătat protectoare şi ocrotitoare a mănăstirii, împreună cu ctitorul ei, Cuviosul Simon izvorâtorul de mir.

Prezenţa vie a Sfintei Maria Magdalena a fost păstrată în istoria mănăstirii Simonos Petras şi a fost dospită prin viaţa monahilor până astăzi.

Astfel încă şi corăbiile mănăstirii purtau numele de „Maria Magdalena", spre exemplu goeleta care a fost cumpărată în ianuarie 1876 pentru 270 de lire turceşti şi alte caiace care au fost cumpărate de mănăstire de-a lungul timpului de mănăstire potrivit cu documentele de arhivă ale mănăstirii.

În jurul anului 1748 sfintele moaşte au fost furate de piraţi turci lângă insula Kefalloniei şi le-au dus la Tripoli din Libia de astăzi, unde au rămas captive printre cei de altă religie pentru optsprezece ani. Atunci părinţii mănăstirii s-au dus la sultanul turc şi, după ce au plătit mulţi bani, au primit poruncă scrisă către ighemonul din Tripoli ca să le întoarcă în mănăstire. Totuşi turcul pe care l-a trimis sultanul era iubitor de plocoane şi nu a executat porunca. Atunci părinţii au luat mijlocitori ca să comunice cu piraţii spre a răscumpăra sfintele moaşte şi preţul lor a fost hotărât la 520 de florini veneţieni.

Un creştin evlavios a plătit 200 de florini şi a luat moaştele ca garanţie, până ce vor fi plătit restul de 320. Stareţul mănăstirii Simonos Petras, duhovnicul Ioasaf, cu banii pe care i-a adunat din colecte şi mai ales cu sprijinul economic al comunităţii elene din Veneţia, a reuşit să adune toată suma şi să aducă înapoi la mănăstire sfintele moaşte, în jurul anului 1766.

Codicele mănăstirii notează că „s-au întors aici, au fost şi sunt un izvor al mănăstirii până astăzi". Înţelege prin aceasta, fireşte, că cinstitele moaşte ale Sfintei au fost şi sunt neîncetat un izvor de har şi de minuni.

În final, Stăpâna Născătoare de Dumnezeu, care a dăruit mănăstirii mâna stângă a Sfintei Maria Magdalena, a rânduit astfel încât după peripeţia şi necazul pe care le-au răbdat de la piraţi, să se întoarcă iarăşi în Mănăstirea Simonos Petras.

Sfântul Nicodim Aghioritul scrie: „Mâna sfântă a mironosiţei şi întocmai cu apostolii Maria Magdalena se află în Sfânta şi cinstita Mănăstire a noii chinovii Simonos Petras în muntele cu sfânt nume Athos izvorând minuni şi har de tămăduiri revărsând ca un râu veşnic, precum mărturisesc cei ce le-au văzut şi le-au sărutat cu evlavie".

În această îndelungată perioadă (din 1642/3 până astăzi), s-a răspândit pretutindeni faima despre mâna făcătoare de minuni a Sfintei Maria Magdalena şi mulţime de lume, de-a lungul timpului, a acordat o cinste specială şi evlavie faţă de această curată mână care s-a închinat la picioarele Domnului nostru înviat, Iisus Hristos.

Mâna stângă nestricăcioasă a Sfintei Maria Magdalena constituie tezaurul cel mai sfânt al Mănăstirii Simonos Petras.

În Grădina Maicii lui Dumnezeu, în curtea Preacuratei Stăpânei noastre este una dintre cele mai binemirositoare flori! Bogăţie şi slavă a obştii athonite şi a Bisericii lui Hristos. Cu adevărat mâna aceasta a mironosiţei Maria Magdalena, cea dintâi martoră a învierii Mântuitorului Hristos, şi după două mii de ani aproape păstrează, în mod palpabil, o căldură naturală. Această mână de trei ori fericită a slujit şi cele două mari Taine ale mântuirii noastre, a răstignirii lui Hristos şi a învierii Lui. A atins şi a pipăit picioarele fără de prihană ale Celui înviat. Această mână prea sfântă nu şi-a pierdut seva vieţii. A rămas neschimbată dincolo de legile fizice. Este vie şi transmite har şi sfinţire. Ea umple de bună mireasmă. „Este trimiţătoare a unei bune miresme fără prihană şi prea desfătătoare". Este adăpată din harul Celui înviat. Este aducătoare de bucurie. Este caldă. Mâna aceasta a săvârşit si săvârseste multe minuni tuturor celor care caută cu credinţă harul Sfintei.

Icoana Cătorilor din chilia Kalatha din Simonos Petras (1793).

Icoana Ctitorilor din chilia Kalatha din Simonos Petras (1793).

Printre închinătorii care au sărutat aceste sfinte moaşte se numără şi poeţi şi literaţi care au lăudat în mod special această mână izvorâtoare de har a Sfintei Maria Magdalena şi care au urcat ca simpli închinători în Simonos Petras.

Caracteristic în acest sens este cazul unui poet grec, Anghelos Sikelianoş, care descrie călătoria lui în Simonos Petras şi închinarea la Sfânta Maria Magdalena, într-un mod poetic aparte [83]. „La Simonos Petras. Am ajuns la liman. Marea. Spuma era neaşteptat de fierbinte, ca şi cum ar arde o bucurie a vieţii. Şi îmi amintesc dintr-odată de mâna caldă a Sfintei Maria Magdalena din Simonos Petras.

[83] *Anghelos Sikelianoş, Jurnal aghioritic, introducere, îngrijire filologică Ioana Konstantoulaki-Hantzou, Ed. Academia Atenei, Fundaţia Kostas şi Eleni Ourani, Atena, 1988, pp. 251-256*

Urcuşul la Simonos Petras. Pădurea de dafini de la dreapta la stânga odrăsleşte incredibil, râuri de dafini. Alături se întinde vâlceaua unde copacii uscaţi sunt înfăşuraţi din belşug de iederă. Valurile se aud jos, sus apa. Pădure de crengi de dafini. Sus ne cheamă o toacă veselă tremurând ca un şoim care planează deasupra prăpastiei şi face cercuri. Nu poţi uita acest drum. Căldura dumnezeiească a Sfintei Maria Magdalena. Întreg trupul un trofeu de biruinţă. Ziua Magdalenei. Am răspuns şi noi urcând. Un şarpe a ieşit narcotizat, s-a adăpostit de căldură [Joi, 11 decembrie]. Deasupra găsim, o, caldă minime a mirului, violete sălbatice. Le-am pus înlăuntrul rădiţei Sfântului Dionisie aproape de scrisoarea tatălui meu... Cititorul se va nedumeri, unde se află aici «moaştele sfântului Dionisie?» O explicaţie este necesară [84]". Şi continuă poetul: „De trei ori am sărutat mâna Sfintei Mariei Magdalena".

Fără îndoială emoţia pe care a simţit-o el însuşi când a vizitat mănăstirea şi a simţit mâna caldă a Sfintei noastre constituie o mărturie puternică cum o descrie în mod caracteristic într-un foarte frumos poem al lui:

„Magdalena, Magdalena, mare stea a doririi/
Te-ai urcat la mănăstire şi aceasta ţi-a rămas credincioasă,/
ca sa sărut moaştele nepreţuitei tale mâini/
Şi încă era, când mi-am lipit buzele, caldă."

Comentând iarăşi Pantelis Prevelakis Jurnalul aghioritic al lui Sikelianoş, unde descrie pelerinajul lui la Simonos Petras, în decembrie 1914, scrie: „Vegetaţia bogată din jurul mănăstirii îl entuziasmează pe Sikelianoş". Poetul păstrează o amintire de neşters Mănăstirii Simonos Petras: „îmi amintesc deodată mâna caldă a Magdalenei din Simonos Petras".

---

[84] *Pantelis Prevelakis comentează stihurile lui Sikelianou: „Deasupra găsim, o, caldă minune a mirului!, violete sălbatice. Le-am pus înlăuntrul răcliţei Sfântului Dionisie aproape de scrisoarea tatălui meu... Cititorul se va nedumeri, unde se află aici «moaştele sfântului Dionisie?»". Odată, pe 17 decembrie, pe când se sărbătorea sfântul în Zakynthos, patria poetului, un vânător de moaşte, în clipa în care a sărutat mâna stângă a sfântului a tăiat cu dinţii primul deget şi l-a ţinut în gură până a ieşit din Biserică. Pocăindu-se ulterior de furtul său de cele sfinte, a predat mica părticică de moaşte Episcopului din Zakynthos. Episcopul, fiindcă acela le-a profanat, nu le-a mai întors la locul lor, ci a cercetat cea mai apropiată rudă a sfântului ca să le predea aceleia. După un îndelungat proces între familiile Sigourou şi Sikelianoş, rudele sfântului, a câştigat procesul Ioan Sikelianoş, tatăl poetului. După moartea lui Ioan Sikelianoş în 1910, Anghelos a devenit deţinătorul comorii şi o păstra în interiorul unei răcliţe de argint pe care în momentele deosebite ale vieţii lui şi-o atârna la gât cu un lănţişor. Aceste moaşte ale Sfântului Dionisie le avea asupra lui în pelerinajul la Sfântul Munte împreună cu o scrisoare a tatălui său care murise - pildă de evlavie adevărată faţă de sfântul şi faţă de părintele lui". Aceste lucruri Prevelakis le cunoştea de la poetul însuşi.*

„Poemul Magdalena, scrie în continuare Prevelakis, l-a scris după trei sau patru ani de la pelerinajul lui la Simonos Petras, iar ultimul tetrastih, pe care l-am redat şi noi mai sus, l-a tipărit cu litere diferite de celelalte pentru a arăta că aici descrie o trăire personal”.

Dincolo de trăirea personală şi mărturia lui Anghelos Sikelianos, mulţime de credincioşi au trăit şi trăiesc de-a lungul timpului cutremurătoarea închinare la cinstitele moaşte nestricădoase ale sfintei noastre, care transmite bună mireasmă duhovnicească. Închinarea la sfintele moaşte ne mută cu gândul încă în frumoasa iconografie bizantină, unde Sfânta noastră se închină la picioarele lui Hristos înviat. Este şi aceasta o puternică trăire care se formează înlăuntrul lumii sufletului nostru.

Cinstitele moaşte ale Sfintei Maria Magdalena ne transpun în chip înţelegător şi în viaţa ei îndumnezeită, de mică până în momentul în care stăpânirea lui satana i-a făcut viata nefericită. Totuşi, întâlnirea ei cu Eliberatorul si Mântuitorul ei a fost decisivă. A căutat cu râvnă şi durere pe dumnezeiescul învăţător, cerând cu lacrimi izbăvirea ei de demoni, şi a fost vindecată. Nu a aflat numai tămăduirea ei, ci şi adevăratul sens al vieţii care este comuniunea cu Dumnezeu. Domnul, care cunoştea inima ei, a făcut-o uceniţă a Lui şi a învrednitit-o să se arate întocmai cu apostolii.

Pilda Sfintei Maria Magdalena de a-L urma pe Hristos ar trebui să le fie model şi cititorilor acestei cărţi.

După cele spuse mai sus ar trebui să ne cercetăm pe noi înşine dacă în mod real Îl căutăm pe Domnul şi până la ce punct Îl dorim pe Mântuitorul şi Izbăvitorul nostru.

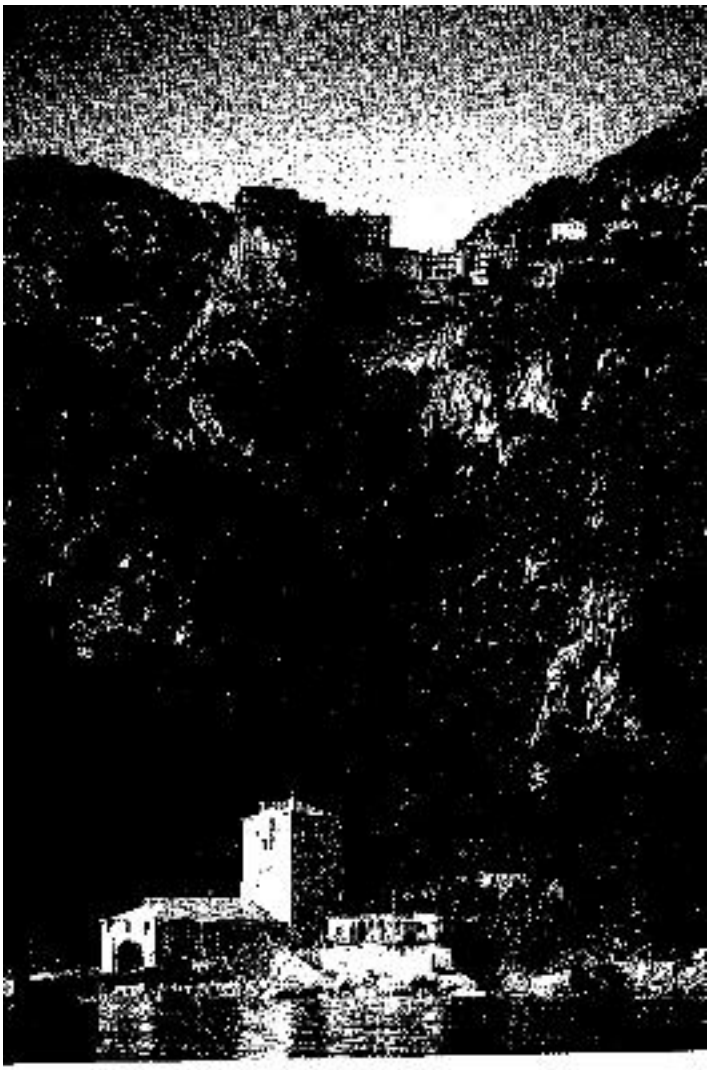

Simonos Petras, vedere de pe țărm.

Simonos Petras, vedere de pe ţărm.

Întâlnirea noastră şi călătoria noastră împreună cu Hristos cel înviat cu siguranţă ne va conduce la o viaţă nouă în Hristos cel înviat, la izbăvire şi la îndumnezeire. Astfel, iubiţi cititori, ajutaţi de modelul Sfintei Maria Magdalena ar trebui să imităm marile ei virtuţi, luând putere şi de la închinarea la sfintele ei moaşte care sunt izvor de har şi binecuvântare.

Epilog

În această carte s-a depus efortul de cercetare, cât s-a putut de autentic, încât să se predea corect cititorilor viaţa şi petrecerea slăvitei mironosiţe şi întocmai cu apostolii, Maria Magdalena, care L-a iubit pe Domnul din toată puterea sufletului

ei şi s-a afierosit Lui. Slujirea ei minunată faţă de Domnul Iisus Hristos, învăţătorul şi Binefăcătorul ei, este întemeiată şi mărturisită în istorisirile evanghelice, în special acelea care se referă la Răstignirea şi la învierea Lui.

În aceste înfricoşătoare evenimente Sfânta s-a jertfit pe sine şi a stat cu curaj şi neclintită împreună cu ucenicul cel iubit şi cu Maica lui Dumnezeu, pe care a ajutat-o în orice chip în durerea insuportabilă şi în suferinţa ei.

După strălucita înviere a Domnului, Sfinţii apostoli şi sfintele femei erau împreună în catul de sus, „stăruind împreună în rugăciune şi în cerere" (Fapte 1,14).

În final, potrivit tradiţiei Bisericii noastre, după dumnezeiasca înălţare şi Cincizecime, ucenicii şi ucenităle lui Hristos au plecat la propovăduire.

Atunci Sfânta noastră a călăuzit la credinţa în Hristos, prin viaţa ei imitatoare a lui Hristos şi prin minunile pe care le săvârşea, mulţime de oameni idolatri.

În final, după ostenitoarea ei călătorie apostolică s-a întors iarăşi în Palestina pentru a o întâlni pe Maica lui Dumnezeu şi pe ucenicul iubit al Mântuitorului. A rămas acolo patru ani slujind pe Stăpâna Născătoarea de Dumnezeu până la adormirea ei. După adormirea ei l-a urmat pe ucenicul iubit, Sfântul Ioan Teologul, în Efes şi acolo şi-a sfârşit viaţa ei pământească.

Ne-a preocupat în mod special faptul că Sfânta noastră a fost calomniată şi defăimată atât în vechime, cât şi în zilele noastre. ***Este, aşadar, mare înşelare şi confuzie, păcat, greşeală vinovată să se atribuie fecioarei Magdalena caracterizarea de fostă desfrânată, de vreme ce nu există nici o mărturie evanghelică sau patristică pentru identificarea femeii păcătoase care a uns cu mir picioarele lui Hristos cu Sfânta Maria Magdalena. De altminteri, viaţa ei feciorelnică, marea dragoste de curăţie a acestei fecioare, care a iubit din toată puterea sufletului ei pe Domnul, jertfirea de sine şi vitejia ei la Pătimirile şi la învierea veneratului ei învăţător, toate acestea stau ca mărturii care au învrednicit-o pe Maria Magdalena să fie arătată mironosiţă a lui Hristos şi întocmai cu apostolii.***

Se dovedeşte, aşadar, din texte autentice ale Părinţilor că Sfânta Maria Magdalena a fost fecioară curată încă din tinereţe. Această fericită fecioară a primit cinstea şi bucuria de a-L întâlni cea dintâi dintre toate mironosiţele pe dumnezeiescul învăţător şi să sărute prea curatele Lui picioare după înviere.

De aceea şi evangheliştii o situează pe Maria Magdalena drept prima dintre toate celelalte mironosiţe.

Dar şi imnografia Bisericii noastre, cum au arătat câteva cântări pe care le-am ales, o laudă ca pe cea dintâi şi mai înaltă dintre mironosiţe, „uceniţa Cuvântului".

Iubiţii noştri fraţi cititori, Dumnezeul nostru cel ceresc a răsplătit credinţa şi dragostea ei faţă de Mântuitorul Hristos, dar şi îndelungatele ei lupte misionare cu bunătăţile cereşti şi cu cununile Împărăţiei Lui. I-a dăruit încă Domnul şi puterea minunilor şi nestricăciunea moaştelor ei.

Epilog

Poate marea şi jertfitoarea ei dragoste către Domnul a depăşit şi dragostea apostolilor înşişi şi a multor sfinţi ai Bisericii noastre.

Mesajul pe care îl transmite această carte este să o imităm pe Sfânta Maria Magdalena în dragostea ei înflăcărată faţă de Domnul Iisus Hristos, dar şi în credinţa adevărată şi puternică faţă de Binefăcătorul şi dumnezeiescul ei învăţător.

***

Ar merita să încheiem cu adăugirea unui prea frumos encomion către Sfânta noastră:

„Maria! Dulce nume, lauda mironosiţelor şi a lumii întregi, statuia însufleţită a propovăduirii apostolice, modelul dumnezeieştii iubiri şi strădanii şi blândeţi şi a vieţii liniştite, bucură-te, desfătează-te, veseleşte-te şi iarăşi bucură-te... Pentru aceea te rugăm cu multă evlavie, pomeneşte-ne şi pe noi, smeriţii tăi rugători, şi fii mijlocitoare către Domnul, ca, trăind vremea pribegiei noastre liniştit şi senin, să-L aflăm pe Judecătorul blând şi binevoitor în ziua înfricoşată a răsplătirii!" [85].

[85] *Iacov de la Nea Skiti (1800-1867), Codicele de la Cutlumuş, 530, filele 396-399*

Anexe

Viaţa şi petrecerea Sfintei şi întocmai cu apostolii Maria Magdalena [86]

1. Prolog

Eu îi iubesc pe cei ce Mă iubesc. Iar cei ce Mă caută vor afla har şi slavă. Căci toţi sfinţii l-au iubit pe Dumnezeu şi au aflat har şi slavă de la El. Har – fiindcă trupurile lor zac în mormânt şi izvorăsc mir şi săvârşesc minuni celor ce vin la ei în chip drept cu credinţă, slavă - cea cerească, a lui Dumnezeu din Împărăţia Cerurilor. Câtă slavă, câtă strălucire şi câtă îndrăznire vor afla sfinţii când vor auzi de la Hristos acel: „Bine slugi bune şi credincioase, peste puţine aţi fost credincioase peste multe vă voi pune. Intraţi întru bucuria Domnului vostru", intraţi în Împărăţia Mea!

Vedeţi ce câştig au cei ce-L caută pe Domnul şi fac voia Lui şi păzesc poruncile Lui? Aceştia fericiţi sunt, aceştia văd pe Dumnezeu, aceştia vor afla har şi slavă de la El. Între aceşti sfinţi este şi slăvită Maria Magdalena. Căci aceasta L-a căutat pe Dumnezeu şi L-a iubit şi a aflat har şi slavă de la El. Şi a devenit sfântă şi întocmai cu apostoli şi a propovăduit în multe locuri numele cel sfânt al Lui. Şi mironosiţă a devenit şi făcătoare de minuni. Şi a sărutat picioarele Domnului. Şi multe lucruri aflăm despre ea în Sfintele Scripturi. Dar şi cei patru evanghelişti o slăvesc pe ea şi o laudă pentru dragostea şi credinţa pe care le avea pentru Hristos.

2. Chemarea Mariei

Această fericită era din Magdala, aproape de hotarele Siriei, foarte bogată şi încă şi mai frumoasă la chip. Avea un tată pe nume Siros şi mama ei se numea Evharistia, cu nume bun şi slăviţi întru toate şi în privinţa neamului bun şi a bogăţiei. Iar Maria Magdalena, aflând despre Domnul nostru Iisus Hristos, adevăratul Dumnezeu, că locuieşte în Ierusalim şi învaţă şi face minuni multe, îi luminează pe orbi, pe leproşi îi curăţeşte, pe morţi învia, pe demonizaţi îi tămăduieşte, părăsind Magdala, vine la Ierusalim, căutându-L pe Domnul. Şi aflându-L pe El, îi urmează Lui cu sufletul şi cu trupul şi devine ucenita Lui şi află mult har de la însuşi

---

[86] *Această traducere a vieţii şi petrecerii Sfintei şi întocmai cu apostolii Maria Magdalena prezintă multe caracteristici ale evlaviei populare; tradiţia despre care raportează această viaţă este pusă la îndoială însă de unii cercetători, cum s-a arătat anterior. Traducerea s-a făcut după ediţia lui F. Halkin, „Une Vie grecque de Sainte Marie- Madeleine, BHG 1161x", Analecta Bollanăiana 1,105,1987, pp. 5-23.*

Domnul. Dar era tulburată Maria de şapte demoni. Cu harul lui Hristos, este izbăvită, este slobozită şi se tămăduieşte.

Dar auzind că Maria Magdalena avea şapte demoni, adică mulţi - căci Scriptura înţelege numărul şapte în loc de mulţime, cum aminteşte şi David că cea stearpă a născut şapte fii . Dar când auzi şapte demoni, înţelege cele contrare celor şapte virtuţi: duhul nefricii de Dumnezeu, duhul nepriceperii, duhul necunoştinţei, duhul minciunii, duhul slavei deşarte, duhul mândriei, duhul frumuseţii. Şi acestea toate sunt potrivnice şi duşmane tuturor virtuţilor celor bune, fiindcă orice păcat are demonul lui, un duh care le lucrează. Din toate aceste duhuri pe care le avea Maria Magdalena Domnul şi Dumnezeul tuturor a izbăvit-o şi a tămăduit-o pe ea. A fost izbăvită de toate relele şi îmbrăcată în cele bune. Şi l-a urmat pe Hristos şi a devenit uceniţa Lui. Şi era slujindu-L pe El până la Pătimirea Lui.

3. Martora învierii

Dar fiindcă a urât toate, bogăţie, slavă, frumuseţe şi toate celelalte stricăcioase ale lumii şi le-a socotit ca nimic şi I-a urmat lui Hristos şi a devenit uceniţa Lui şi a slujit Lui până la pătimirea Lui, a devenit mironosiţă împreună cu celelalte femei. Şi pe aceasta a iubit-o Hristos, dar şi Născătoarea de Dumnezeu a făcut-o însoţitoare şi călătoare împreună cu ea la mormânt.

Dar tot ea, cea dintâi dintre celelalte mironosiţe, a văzut învierea Domnului pe care a vestit-o împreună cu Născătoarea de Dumnezeu. Şi picioarele Domnului le-a sărutat şi le-a pipăit. Dar şi la vremea învierii a văzut un înger la miezul nopţii ca fulgerul care a prăvălit piatra de la mormânt. Şi ucenicilor şi apostolilor le-a vestit învierea Domnului zicând şi lui Petru. Dar şi de mai multe ori în această zi a venit la mormânt cu celelalte femei, arătându-le mormântul gol. Dar a venit la mormânt şi cu Petru şi cu Ioan. Şi iarăşi a văzut doi îngeri în ziua aceea la mormânt unul la cap şi altul la picioare. Şi ei i-au grăit îngerii, zicând: „Pe cine cauţi?" Dar şi pe Domnul L-a văzut şi credea că El este grădinarul. Şi Domnul a certat-o pe ea când L-a recunoscut şi i-a zis ei: „Nu Mă atinge". Şi era cu celelalte femei în Ierusalim, până la înălţarea Domnului nostru Iisus Hristos.

4. Maria îl denunţă pe Pilat la împărat

Şi apostolii s-au dus la propovăduire. Această fericită Maria Magdalena atât de mult l-a iubit pe Domnul nostru Iisus Hristos, încât s-a dus la Roma la cezar ducând acest raport: „Pilat pe care l-ai trimis guvernator în Ierusalim a făcut nedreaptă judecată împotriva lui Iisus, fiul Mariei, Care făcea semne şi minuni

mari în popor: pe orbi îi lumina, pe morţi îi învia şi pe leproşi îi curăţa şi scotea demonii numai prin cuvânt, pe scurt, făcea toate. Şi arhiereii Anna şi Caiafa din pricina pizmei şi zavistiei l-au predat pe El lui Pilat, ighemonul, şi mult cercetându-L pe El. Şi făptura văzând nedreptatea s-a cutremurat: soarele şi-a înnegrit razele, luna s-a schimbat în întuneric şi pământul s-a cutremurat, pietrele s-au despicat, catapeteasma templului s-a rupt de sus până jos şi morţii au înviat".

Acestea auzindu-le, deci, cezarul şi că în ceasul acela s-a făcut întuneric, care a fost în toată lumea, şi fiindcă se scrisese vremea aceea în cronici, s-a gândit că femeia spune adevărul. Scrie cezarul la Ierusalim ca Pilat să vină la Roma împreună cu arhiereii anului aceluia, Anna şi Caiafa. Îi zic că a murit Caiafa în Creta. Când Anna a venit la Roma, împăratul a dat sentinţa împotriva lui condamnându-1 să fie închis într-o piele de taur udă şi expusă la soare. Şi soarele strângând pielea şi-a dat jalnicul suflet cu durere. Pe Pilat însă l-a pus să stea înaintea cezarului şi să răspundă cum a făcut.

5. Interogatoriul lui Pilat

Avea obicei cezarul, atât se mărea şi se slăvea, ca nimeni care era vrednic de moarte să nu-i vadă faţa. Iar dacă i-o vedea era iertat de pedeapsa cu moartea. Fiindcă Pilat avea să vadă faţa împăratului şi să fie întrebat de el: „Cum ai putut să condamni la moarte nedreaptă pe cel ce făcea atâtea minuni şi semne?" a dat mai întâi sentinţa înainte de a-1 vedea Pilat: „Dacă Pilat va vedea faţa mea, nu va avea libertatea".

Şezând, aşadar, cezarul în scaunul său de judecată a venit Pilat înaintea lui. Şi văzându-1 pe el împăratul s-a ridicat în picioare. Dar era acolo Maria Magdalena şi, văzându-1, zice către cezarul: „Cunoaşte doamne cezar că poartă veşmântul dreptului aceluia. De aceea s-a făcut atâta cinste".

Dar Pilat cumpărase veşmântul lui Iisus ţesut de sus şi neavând cusătură, pe care Fecioara Maria l-a ţesut cu mâinile ei. Şi soldaţii la vremea răstignirii şi-au împărţit hainele lui Iisus şi a luat fiecare câte o parte, iar veşmântul acela luându-1, ziceau: „Să nu-1 rupem". Şi au pus sorţi cine să-l ia. Acest veşmânt l-a cumpărat Pilat şi s-a îmbrăcat cu el pe dedesuptul veşmintelor lui pentru ajutor.

De aceea a zis Maria Magdalena: „Doamne cezar, poartă veşmântul omului aceluia drept, care a fost pe nedrept răstignit de el".

Şi dezbrăcându-l pe el au aflat veşmântul şi i l-au scos şi îmbrăcându-l cu veşmintele lui nu se mai ridica cezarul înaintea lui.

6. Urmarea

A început cezarul să-l întrebe pe el: „Cum ai îndrăznit să săvârşeşti o asemenea nedreaptă ucidere? Nu ai auzit minunile pe care le-a făcut în tot Ierusalimul şi în toate hotarele acelea slăvite şi minunate? Pe orbi i-a luminat, pe leproşi i-a curăţat, pe mortul cel de patru zile, pe nume Lazăr, l-a sculat, şi multe altele a făcut. Ce pricină ai găsit împotriva Lui şi ai făcut o astfel de fărădelege şi nedreptate?"

A răspuns Pilat: „Cezare, doamne, vestite şi minunate, arhiereii şi cărturarii iudeilor L-au predat mie zicând şi strigând că nu ţine sâmbăta şi calcă legea lui Moise şi împiedică taxele şi impozitele lui Cezar şi răzvrăteşte mulţimea. Şi eu auzind am spus de mai multe ori: «Luaţi-L voi şi judecaţi-L în legea voastră». Iar ei au început cu strigăte puternice, zicând: «Ia-L, vrednic de moarte este, fiindcă S-a făcut pe Sine Fiul lui Dumnezeu». Şi multe alte cuvinte spunea poporul împotriva stăpânirii tale că dacă nu îl răstigneşti pe acesta nu eşti prieten al cezarului. Căci oricine se face pe sine rege este potrivnic cezarului. Acestea şi asemenea lucruri auzind despre stăpânirea ta şi despre puterea ta, multe am pătimit vrând a-L slobozi pe El. Atunci văzând că nici eu nu sunt respectat, ci mai multă tulburare se făcea în popor, am judecat să fie acestea aşa de frica ta".

Acestea auzindu-le cezarul, zice către Pilat: „Ticălosule şi nenorocitule, de vreme ce aveai puterea de a-L elibera, pentru ce nu ai făcut-o?"

7. Pilat închis şi ucis din greşeală

Şi cezarul înnebunit fiind, a hotărât să-l arunce pe el în închisoare până ce se va gândi la ce amară moarte să-l dea pe el pentru nedreptatea pe care a făcut-o lui Iisus, cel drept şi fără de păcat. Iar închisorile din Roma erau afară din cetate. Şi zăbovind Pilat în închisoare, cunoştinţele şi prietenii lui nu îndrăzneau să vorbească despre el cezarului. Într-o zi, dând prilej cezarului sub pretextul vânătorii afară din Roma, aproape de închisoare, l-au îndemnat pe Pilat ca atunci când îl va vedea pe împăratul acolo aproape să se plece pe fereastră şi să-l implore să-i pună capăt chinului. Au început deci să vâneze. Căci adunaseră în câmpul acela animale, iepuri, prepeliţe, cerbi. A început, aşadar, împăratul să urmărească un cerb până la închisoare. Iar cerbul alergând a stat pe zidul închisorii şi cezarul se muncea şi se lupta să săgeteze pe cerb. Iar Pilat atunci s-a aplecat pe fereastră ca să-l implore pe împărat [...] în acel moment împăratul a aruncat săgeata asupra

cerbului. Dar săgeata a scăpat din mâna cezarului şi l-a lovit pe Pilat în inimă şi astfel a primit amară moarte din mâna cezarului. Dar să ne întoarcem la subiectul nostru.

A venit iarăşi Maria Magdalena în Ierusalim cu inimă mare fiindcă a răzbunat pe Domnul Iisus Hristos. Şi acolo a ucenicit Maria Magdalena pe lângă Sfântul apostol Petru.

După paisprezece ani de la înălţarea Domnului au plecat apostolii la propovăduirea Domnului în toată lunea, ca să propovăduiască numele Domnului şi iconomia Lui cea după trup şi sfânta Lui înviere.

8. Călătorie minunată la Marsilia

Unul dintre cei 70 de apostoli pe nume Maxim, era în Ierusalim; i-a încredinţat-o Sfântul apostol Petru pe Maria Magdalena acestui Maxim. Fiindcă s-au împrăştiat toţi apostolii, evreii cei fărădelege, topiţi de pizmă, l-au aruncat pe Maxim acesta şi pe Maria Magdalena şi pe mulţi alţi creştini într-o corabie fără vâsle, fără pânze, cârmă, fără pâine şi apă, ca să se scufunde şi să piară pe nedrept. Şi voia lui Dumnezeu şi cârmaciul Domnul Iisus Hristos, adevăratul Dumnezeu, i-a izbăvit pe robii Săi. Şi s-au dus în Franţa într-un loc numit Marsilia. Ajungând acolo, flămânzi fiind şi însetaţi, nu s-a găsit nimeni acolo care să-i găzduiască, fiindcă toţi erau închinători la idoli. Şi văzând Maria Magdalena pe poporul locului aceluia alergând într-o zi la idolul pe care îl cinsteau ca să aducă jertfă, Sfânta Maria Magdalena a stat cu îndrăznire mare înaintea lor şi cu faţa ei lină şi cu limba cea binegrăitoare a început a le propovădui lor cuvântul lui Dumnezeu. Şi zicea către ei să se uite şi să vadă pe făcătorul cerului şi al pământului, pe Dumnezeu cel tare şi puternic şi Dumnezeu adevărat şi să tăgăduiască pe idoli şi să creadă în Iisus Hristos. Şi toţi aceia care auzeau cuvântul ei se mirau de frumuseţea ei şi de dulceaţa cuvântului ei.

9. Învinuiri aduse stăpânului locului

După aceste cuvinte şi învăţătura ei, s-a întâmplat să vină şi stăpânul locului aceluia cu soţia lui ca să aducă jertfă dumnezeului lor, adică idolului, spre a zămisli un copil, căci erau fără copii. Iar Maria Magdalena, văzându-i pe aceştia a început să propovăduiască numele lui Hristos cu îndrăznire. După acea zi i-a apărut noaptea în vis femeii conducătorului Maria Magdalena zicându-i cu înfricoşare: „Pentru ce nu aflaţi prilej să faceţi un bine străinilor acestora fiindcă flămânzesc şi însetează şi mor de frig, fiindcă ei sunt robii lui Dumnezeu?" Şi a poruncit ei Maria

cu înfricoşare să-i spună cuvintele acestea bărbatului ei, ca să facă milostenie cu străinii aceştia. Şi ea s-a temut să spună vedenia pe care a văzut-o. Şi în noaptea următoare i s-a arătat Maria zicându-i iarăşi să spună aceste cuvinte bărbatului ei. Iar ea iarăşi nu a ascultat şi nu i-a spus nimic. Ce face roaba lui Dumnezeu Maria? I se arată iarăşi a treia oară şi conducătorului şi femeii lui cu mânie mare şi cu faţa ei strălucitoare ca o torţă arzând casa şi fulgerând: „Dormi, tirane, îţi odihneşti trupul tatălui tău, diavolul, cu vipera de nevastă-ta, căreia i-am poruncit să-ţi spună câteva cuvinte, şi nimic nu ţi-a spus. Odihneşte-te vrăjmaşule al Crucii lui Hristos, tu care mănânci şi bei multe mâncăruri şi îţi saturi bine pântecele şi pe străinii care sunt sfinţii lui Dumnezeu i-ai lăsat să moară de foame şi de sete şi de frig. Şi tu dormi în palatul tău cu multe haine călduroase, iar aceia mor de frig fără adăpost. Şi ai zăbovit atâta să le faci bine. Şi va cădea mânia lui Dumnezeu asupra ta". Şi aceasta zicând, a plecat Maria de la ei.

10. Conducătorul şi femeia sa însărcinată pleacă la Roma

Atunci s-a trezit şi stăpâna locului aceluia cu mare suspin şi frică mare. Şi iarăşi nu a îndrăznit să spună nimic stăpânului. Apoi spune conducătorul: „Femeie ştii ce vis am visat eu?" îi zice lui: „Da. Şi mă minunez şi mă tem foarte tare". „Ce să facem cu lucrul acesta?" „Mai bine să facem cu aceia ceea ce spune roaba lui Dumnezeu decât să vină mânia lui Dumnezeu asupra noastră". Când s-a făcut dimineaţă, luându-i pe străini, i-a găzduit şi i-a odihnit pe ei în tot ce aveau nevoie. Şi după aceea [...] stând Maria Magdalena să înveţe într-una din zile, acest conducător zice către ea: „Poţi tu credinţa pe care o înveţi să o dovedeşti sau să o adevereşti?" îi răspunde lui Maria: „Pot cu ajutorul lui Dumnezeu, cu minunile şi cu învăţătura şi cu ajutorul învăţătorului meu Petru din Biserica Romei".

Răspunzând conducătorul împreună cu femeia lui, au zis către ea: „Poţi cere de la Dumnezeul tău să facem un copil? Dacă vei putea acest lucru, noi ne vom supune şi vom crede în ceea ce spui şi înveţi". Şi a dat poruncă: “Voi face aşa". Au făcut rugăciune către Dumnezeu şi aşa s-a întâmplat. A luat în pântece femeia potrivit rugăciunii sfintei.

Şi văzând conducătorul că s-a întâmplat cu adevărat, a voit să meargă la Roma la apostolul Petru ca să afle dacă sunt adevărate cele ce spune şi învaţă Maria Magdalena. Iar femeia lui îi zice: „Vreau să vin şi eu cu tine până la Roma la apostolul Petru". Îi răspunde ei şi acela: „Nu vreau, eşti însărcinată şi nu cumva să păţeşti ceva pe mare". Şi ea a început a plânge cu amar şi cu durere, căzând la picioarele lui ca să meargă cu el. Iar Maria Magdalena îl convingea şi ea pe conducător să se facă voia femeii şi i-a binecuvântat pe ei, zicând: „Puterea lui

Dumnezeu fie cu voi'. Şi i-a însemnat pe ei cu semnul sfintei cruci pentru ca nu cumva diavolul să-i sminteascâ în călătoria lor. Au comandat o corabie şi au cumpărat toate câte au voit şi s-au îmbarcat. Iar celelalte ale lor le-au dat în mâinile Mariei Magdalena şi s-au dus.

11. Moartea mamei. Întâlnirea cu Sfântul Petru

Pe când se duceau ei la Roma a venit ceasul naşterii ei. Şi a născut un fiu. Şi născându-1, a murit mama. Iar corăbierii voiau să o arunce pe ea în mare. Iar conducătorul era în mare întristare cu privire la femeia lui şi la copilul lor, ce va face adică cu ei. S-a rugat conducătorul de corăbieri să n-o arunce în mare, ci să se ducă în vreun munte ca să o îngroape pe ea. Apoi au văzut ieşind din mare un munte şi s-au dus acolo. Şi ieşind din corabie au aflat o peşteră mică căci era sălbatic muntele, tot numai din piatră, şi n-au putut să sape. Au pus-o pe ea deasupra pe stâncă şi pe prunc împreună cu ea. Şi plângând cu amar a acoperit-o cu mantia lui lăsându-i pe ei în grija Sfintei Maria Magdalena. Şi urcând din nou în corabie s-a dus la Roma la Sfântul Petru. Şi i-a povestit lui toate câte a făcut Maria Magdalena şi despre femeie şi despre copil şi cum au murit şi cum i-a pus într-o peşteră. Dar auzind Sfântul Apostol Petru l-a învăţat pe el despre răbdare şi i-a poruncit să nu se întristeze, ci să asculte tot ceea ce i-a poruncit lui Maria Magdalena. „Nimic nu li se va întâmpla. Căci ea e moartă, dar trăieşte, fiindcă mare este credinţa în Dumnezeu. Pe toate le poate face". Şi multe învăţându-1 pe el apostolul, a voit conducătorul să se ducă la Ierusalim să se închine la mormântul Domnului Iisus Hristos. Şi s-a dus cu el apostolul Petru. Şi i-a arătat conducătorului toate locurile pe unde a umblat Domnul, cum a fost răstignit şi a murit şi a fost înmormântat şi a înviat şi S-a înălţat la ceruri.

12. Găseşte pe mamă şi pe fiu vii

A călătorit conducătorul doi ani. Şi după aceea a vrut să se întoarcă acasă la el, apostolul poruncindu-i să se boteze de Maria Magdalena. Conducătorul, urcându-se în corabie, şi-a amintit cum a ieşit din ţara lui cu toată bucuria cu femeie şi copil şi cum acum se întorcea acasă fără femeie şi fără copil. Vrând Dumnezeu să o slăvească pe roaba Lui Maria Magdalena, şi-a amintit conducătorul moartea femeii lui şi a pruncului, zicând: „Măcar rămăşiţele lor de le-aş putea afla unde le-am lăsat sus, ca să i le arăt Măriei Magdalena..." Şi prin iconomie dumnezeiească vede muntele în mijlocul mării şi hotărăşte să se ducă acolo. „Măcar oasele [...] să le iau. Şi plecându-se vede un copil mic jucându-se în mare şi se minunează. Şi copilul văzându-i pe ei, fuge, intră în peşteră şi se întinde lângă trupul mamei lui care şedea culcată şi acoperită, ca în ceasul în care au pus-o în peşteră. Şi luând

veşmântul său de deasupra ei o vede pe femeia lui teafără având ochii închişi ca adormită. Şi văzând-o pe ea au plâns cu amar şi cu multă frică el şi toţi cei câţi erau cu el când au înmormântat-o, cu doi ani în urmă, căci ea era teafără şi cu copilul trăind. Plângând toţi, s-a trezit femeia şi a luat lângă ea copilul, iar soţul a căzut la pământ cu frică şi cutremur.

Şi a început să o întrebe: „Cum de-ai trăit atâta timp aici?" Bucurându-se, femeia a zis că: „Roaba lui Dumnezeu, Maria Magdalena, din ceasul naşterii până acum a venit până aici purtându-mi viaţa. Dar şi când te-ai dus la Roma şi la Ierusalim eram cu tine împreună cu Maria Magdalena şi cu pruncul. Şi toate câte ţi-a vorbit ţie Petru şi toate lucrurile pe care ţi le-a arătat, pe toate le-am văzut şi pe toate le-am auzit şi le-am văzut cu Maria".

13. Moartea şi mutarea moaştelor Sfintei Maria Magdalena

Acestea auzindu-le conducătorul s-a minunat, a rămas fără grai şi i se părea că vede o vedenie. Dar luându-i pe ei şi urcând în corabie s-a întors la locul lui. Şi aflându-i pe străinii cei săraci şi flămânzi teferi şi cu toată bucuria şi Maria Magdalena [...] vestindu-i ei câte au pătimit [...]. „Noi am fost cu tine la Roma şi Ierusalim".

Şi a botezat Maria Magdalena pe conducător cu toată casa lui şi pe toţi cei din cetate mici şi mari. Şi făcând biserici şi iconomisind toate spre mântuire şi multe învăţându-i, s-a dus şi în alte locuri propovăduind numele lui Hristos.

Şi după aceea s-a dus în Efes şi acolo l-a aflat pe Sfântul Ioan Teologul şi acolo a adormit bine şi cuvios.

După aceea marele împărat Leon a mutat moaştele ei la Constantinopol în mănăstirea Sfântului Lazăr.

A Domnului nostru Iisus Hristos fie slava în vecii vecilor. Amin.

Sfânta Maria Magdalena în Sinaxare

Sinaxar Latysev, luna iulie, ziua 22 - Pomenirea Sfintei Maria Magdalena

1. Acum, pe când Hristos, stăpânul meu îşi săvârşea petrecerea pe pământ potrivit omeneştii iconomii, şi îşi alegea ucenici, şi făcea cele mai multe minuni în toate ţinuturile, Maria Magdalena era şi ea una dintre cele ce s-au bucurat de acestea. Ea provenea din ţinuturile Magdalei din hotarele Siriei. Şi a scos din ea Hristos şapte demoni, potrivit cuvântului Evangheliei. Aceasta şi din acest motiv s-a făcut ucenică a Stăpânului şi Mântuitorului Hristos şi martoră minunilor Aceluia, s-a apropiat de El cu căldură şi dobândind slobozire de demoni, a rămas nedespărţită de El şi s-a arătat slujind lui de atunci şi până la prea curatele Lui Pătimiri. Dar şi după ce a fost El răstignit şi întins în mormânt, cea dintâi aduce miruri şi devine mironosiţă. Dar ea, cea dintâi, a văzut şi învierea cea dătătoare de viaţă, împreună cu cealaltă Marie, adică cu Maica Domnului, când şi pe înger l-a văzut sâmbătă seara târziu.

2. Cum vom prezenta acum fierbinţeala credinţei ei? Cea care lăsându-le pe toate deoparte şi frica, şi nebunia iudaică, şi însăşi moartea, s-a dus iarăşi la mormânt dimineaţa şi a văzut doi îngeri în haine albe şezând unul la cap şi altul la picioare unde a zăcut trupul lui Iisus. Dar îl vede şi pe Domnul însuşi şi îl ia drept grădinarul şi se apropie de El şi întreabă şi aude: „Nu mă atinge" şi celelalte din Evanghelie.

3. Acestea sunt faptele Mariei celei aprinsă de dragostea pentru Hristos şi de credinţă, aceste mari daruri prea minunate ale ei şi toate câte o fac pe ea să fie mai presus de orice laudă. Căci ce ar fi mai vrednic de laudă decât a petrece aceasta cu Hristos, de a vorbi împreună cu El şi de a se ospăta cu El şi a se bucura de cuvintele Aceluia de miere picurătoare, şi mai mult decât atât, a fi slobozită de atâtea duhuri necurate şi cea dintâi să vadă învierea Lui?

4. Totuşi după dumnezeiasca Lui înălţare la ceruri şi după Pogorârea Duhului Sfânt, după ce apostolii s-au împrăştiat la neamuri, această minunată şi mare Maria, socotind ca nimic şi lungimea drumului şi uitând slăbiciunea femeii, a ajuns în grabă la Efes, fiind aproape de Evanghelistul Ioan Teologul, Fiul tunetului, cel ce a căzut cu sinceritate la pieptul Stăpânului, aflându-se împreună cu el, împărtăşindu-se şi de propovăduirea şi necazurile şi lanţurile lui şi închisoarea şi alte neplăceri.

5. Dar fiindcă şi ea, om fiind, trebuia să slujească obşteştii legi a firii, s-a îmbolnăvit şi a murit şi şi-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu. Iar unii iubitori de Hristos au îngropat prea cinstitul ei trup la intrarea în peştera în care au adormit cei şapte tineri din Efes, săvârşind multe minuni şi la îngropăciune şi în vremea de după aceea.

6. Şi de ajuns sunt acestea. Merită să tratăm despre mutarea cinstitelor ei moaşte. Leon cel mare, împăratul romeilor, cel ce s-a săvârşit întru dreapta credinţă, care construise o prea frumoasă mănăstire a dreptului Lazăr, după ce a împodobit-o cu tot felul de lucrări meşteşugite, fiind iubitor de sfinţi şi iubitor de drepţi şi voind să pună moaştele sfinţilor într-o biserică mai de cinste, mutând pe această mare Magdalenă din Efes cu cinste şi cu evlavie, a aşezat-o în această mănăstire şi acum este cinstită cu credinţă în ea şi cu multă strălucire, prăznuită fiind cu dor la pomenirile de fiecare an şi prin praznice.

7. Şi iată puţine din multele fapte ale tale, Maria minunată şi prea cinstită căci tu sălăşluindu-te acum în corturile cele nemuritoare şi dănţuind în jurul tronului stăpânesc şi făcând rugăciuni pentru lume cere să se dea împăratului nostru cel credincios şi ortodox şi tuturor celor vestiţi în fapte bune, cele mai mari biruinţe împotriva duşmanilor, ajutorul puterii dumnezeieşti împotriva lor, mână puternică, tare şi vitează, care să răstoarne sfaturile lor, paşnic, cum se cuvine unui împărat, strălucind în trofee de biruinţă şi încununat cu izbânzi, bogat în toate faptele virtuoase şi vrednice de Împărăţia Cerurilor că lui Hristos Dumnezeul nostru se cuvine toată slava şi puterea acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Sinaxarul Bisericii Constantinopolitane, luna iulie, ziua 22

1. Pomenirea Sfintei Maria Magdalena mironosiţa care, venind la Hristos, L-a urmat pe El. Aceasta era din Magdala din hotarele Siriei. Dar tulburată fiind de şapte demoni, cu harul lui Dumnezeu s-a slobozit de ei. Şi era ea urmându-L şi slujindu-I până la Pătimirile Lui şi mironosiţă a devenit. Şi cea dintâi a văzut învierea împreună cu cealaltă Marie, Născătoarea de Dumnezeu, când seara târziu a văzut pe înger, iar dimineaţa doi îngeri în haine albe şezând, şi iarăşi pe însuşi Domnul, pe care îl socotea că este grădinarul, auzind de la El: „Nu Mă atinge".

Iar după dumnezeiasca şi sfânta înălţare a Mântuitorului Hristos, fiind în Efes la Sfântul Ioan Teologul, evanghelistul şi apostolul, acolo a adormit în chip cuvios şi a fost înmormântată la intrarea în peştera în care sfinţii şi fericiţii şapte tineri au adormit.

Apoi în vremea lui Leon cel cu fericit sfârşit, pe când era împăratul nostru, fiind mutate sfintele ei moaşte, au fost depuse în Mănăstirea Sfântului Lazăr zidită de el, în care se şi săvârşeşte în fiecare an sinaxa ei şi la Curatoriu aproape de Tauros.

Sfântul Modest, arhiepiscopul Ierusalimului la femeile mironosiţe

Numărul şapte îl aflăm în Scriptură folosit şi pentru virtute, şi pentru răutate. Pe bună dreptate aşadar, Mântuitorul o numeşte Maria pe Magdalena din care a scos şapte demoni, pentru ca să alunge pe căpetenia răutăţii din firea omenească.

Fiindcă spun istoriile că această Marie Magdalena a fost în viaţa ei fecioară. Şi se aduce despre acest lucru mărturie în care se vorbeşte despre înalta ei feciorie şi curăţie că părea călăilor ei precum cristalul curat.

Că, zice, după adormirea Stăpânei noastre, Născătoarea de Dumnezeu, plecând în Efes la ucenicul iubit, acolo şi-a încheiat alergarea apostolească prin martiriu mironosiţa Maria, nevoind până la sfârşit să se despartă de feciorelnicul Ioan evanghelistul. Căci aşa cum Petru este numit pârga apostolilor pentru credinţa neclintită pe care o avea în Hristos Piatra, la fel şi aceasta devenind conducătoare a ucenităelor, pentru curăţia ei şi dorul pe care îl avea faţă de El, a fost numită de Mântuitorul cu acelaşi nume cu maica Sa. Căci aşa cum corul ucenicilor a urmat Stăpânului la fel şi Stăpânei şi Maicii Domnului a urmat corul femeilor ucenităe. Căci s-au mirat oarecând ucenicii că vorbea Iisus cu o femeie. Este limpede că nu avea acest obicei Domnul.

Dar drumul evanghelicesc al Maicii Stăpânului se săvârşea împreună cu Fiul şi Creatorul şi acestea urmându-i ei, slujeau în nevoi din averile lor Stăpânului şi ucenicilor.

Sfântul Fotie al Constantinopolului - întrebarea 218 către Amfilohie

Ceea ce Hristos, Dumnezeul nostru, a zis Mariei Magdalena care se apropia: „Nu Mă atinge, încă nu M-am urcat la Tatăl Meu”, mi se pare mie că este greu de înţeles.

Dar cum oare? După urcarea la Tatăl, atunci mai cu seamă îi va îngădui acesteia să-L atingă? Aceasta însă este aşa: Nu îţi este ţie îngăduit să Mă atingi. De ce? Căci încă nu îţi par ţie a Mă fi urcat la înălţimea Tatălui şi că M-am înălţat la vrednicia Firii celei mai presus de fire, ci tu cugeţi încă smerit despre Mine, apropiindu-te de Mine, şi Mă socoteşti cu nimic mai înalt decât măsurile omeneşti.

Ceea ce nu numai că nu te face vrednică să te apropii de slava Mea, ci şi departe te aşază.

Şi vezi că spunând acel „Nu Mă atinge" a adăugat „ încă nu", dându-i ei nădejdea că nu până în sfârşit va fi depărtată de dorul ei, ci că după puţin timp va dobândi cele spre care se grăbea. Ca şi cum ar spune: „Cu părerea cu care vii la Mine, nu-ţi este permis să te apropii de Mine, nici nu vei dobândi împlinirea dorinţei. Dar dacă te vei înălţa de la cele smerite prin cugete mai înalte şi cuvenite lui Dumnezeu ţi se va îngădui ţie înaintarea şi vei fi învrednicită de lucruri mai mari decât cele pe care le-ai nădăjduit".

Căci ea voia ca şi mai înainte să petreacă cu Stăpânul mai omeneşte şi după chipul iconomiei. Căci stând lângă mormânt, multe asemenea făcea şi se gândea, mir aducând, lacrimi vărsând, socotind mutare, scularea Lui.

Iar el oprind-o de la acest avânt, şi curăţind-o de asemenea închipuiri, încă şi arătându-i nepotrivirea lor şi imposibilitatea încercării ei, îi zice: „Nu mă atinge, că încă nu M-am suit la Tatăl Meu", adică nu se cuvine să prefer plăcerea ta proniei comune şi folosului lumii, nici dorinţa ta necuvioasă, căci în mine este umbrită părintească dumnezeire şi nu îţi mai este îngăduit să te apropii de Mine ca de un simplu om. Căci vremea de dinaintea Crucii era dintre cele ale pogorământului şi ale smereniei, când îţi era îngăduit să te sprijini pe gânduri mai smerite, ca fiind odihnită prin ele, şi nu să fii constrânsă să te laşi atrasă de la început şi dintr-odată spre cele mai mari şi să cazi.

Dar acum este vremea celor mai înalte şi dumnezeieşti. Căci moartea fiind înghiţită de biruinţă este omorâtă, iadul fiind golit de morţii cei din veac, îşi leapădă tirania şi strălucite trofee de biruinţă se înalţă prin înviere împotriva duşmanilor.

Trebuie aşadar, ca şi tu să îţi înalţi mintea la cele mai de sus şi mai cuvenite lui Dumnezeu şi să nu mai cauţi la cele de mai înainte, cele ale pogorământului. Nici să te mai aştepţi la cele smerite şi să te mai comporţi astfel. Căci reuşind aceasta vei găsi de-a gata şi nu printr-o părere greşită ceea ce doreşti. Căci primind cele pe care încă nu le-ai primit, le vei înţelege corect şi atunci mai degrabă vei admira ne-grăirea înomenirii Mele şi modul cel mai presus de fire şi mai mult decât ţi-am spus Eu, şi, de vei avea evlavie smerită, te vei apropia de Mine şi Mă vei atinge şi atunci vei arăta faţă de Mine dor şi bunăcuviinţă vrednice de dumnezeirea Mea şi de credinţa ta desăvârşită.

Că femeia nu a fost oprită de la atingerea în sine prin cuvântul de mai înainte, ci fiindcă se gândea să se atingă de El încă având gânduri mărunte şi la pământ râvnitoare, stau mărturie clară celelalte două femei care s-au întâlnit cu Stăpânul, cărora Cel ce este bucuria tuturor le spune „bucuraţi-vă" şi pe cele desăvârşite cu mintea, le lasă să se atingă şi cu mâinile de prea curatele Lui picioare. Dar fiindcă deocamdată femeia a fost împiedicată să se atingă, ca nu cumva, păcătuind prin râvnă, să cadă în întristare şi gânduri ca acestea - „Cum am fost trecută cu vederea! Cum am fost dispreţuită! Cine sunt eu!" - ca să nu alerge la unele ca acestea, luându-i-o înainte, Mântuitorul o linişteşte şi zice: „Mergi la fraţii Mei şi spune-le".

În două feluri, prin aceste cuvinte, alungă tulburarea gândurilor şi o cheamă pe ea la bucurie: unul că o unge pe ea binevestitoare a învierii, şi al doilea că prin aceste cuvinte i-a poruncit şi ei cele egale cu ale apostolilor. Căci zice: „Şi spune-le lor: Mă voi urca la Tatăl Meu", ca şi cum ar spune: „Nu te întrista că te-am împiedicat să te atingi de Mine, căci nu am făcut aceasta trecându-te cu vederea sau dispreţuindu-te, ci firea lucrurilor, rânduiala negrăită a proniei Mele şi iconomiei Mele vrea să reţină aceasta pentru toţi. Şi nu vei avea nimic mai puţin, dacă nu cumva chiar mai mult, contribuind la aceasta şi râvna ta. Căci iată te trimit pe tine propovăduitoare la ucenicii Mei, a învierii, şi lor le spun aceleaşi lucruri ca şi ţie ca să le ştie, că Mă sui la Tatăl Meu şi să nu mai aibă părerile de mai înainte, închipuindu-şi despre mine lucruri smerite şi omeneşti, că adică vom mai petrece împreună iarăşi ca mai înainte, să ne adunăm şi să umblăm din loc în loc.

Dar tu acum priveşte-mă, fiindcă în cuvintele către femeie i-a inclus şi pe fraţi, pregătind-o pe ea să creadă prin toate şi să nu primească nimic întristător. Căci Cel ce i-a chemat pe ucenici, după aceea numărând-o şi pe ea între aceia şi învrednicind-o de aceleaşi lucruri, a alungat de la ea orice întristare a ei şi tulburarea oricărei bănuieli.

Înţelept foarte şi cuvenit lui Dumnezeu este şi acel „la Tatăl Meu şi la Tatăl vostru", prin diferenţă fiind arătată şi distanţa, iar prin legătura silabelor făcând mai clară diferenţa lucrurilor. Iar prin faptul că a vorbit deosebi despre propriul Tată, spunând Tatăl Meu, a arătat firea. Iar prin faptul că L-a făcut comun, spunând şi Tatăl vostru, a făcut cunoscut harul. Pe cât diferă firea de har şi de înfiere, pe atât de superioară este şi relaţia după fire a Tatălui cu Fiul Unul Născut faţă de relaţia cu ceilalţi, de iubire şi milă. Şi este limpede că Unul Născut este mai mare între mulţi fii pe care harul i-a născut. De aceea zicând „Tatăl Meu", prin ceea ce îi este propriu a distins autenticitatea firii şi zicând „Tatăl vostru" a diferenţiat poziţia care venea din iubire, prezentând înfierea apostolilor. Iar Dumnezeul Meu şi Dumnezeul vostru, vizează aceeaşi idee şi aceeaşi părere.

Căci pe de o parte prin Dumnezeul Meu vesteşte înrudirea Unuia şi asumarea a ceea ce este propriu, iar pe de altă parte, prin Dumnezeul vostru arată că este comun faptul de a fi creaţi, supunerea şi ascultarea multora. Căci este limpede, este limpede tuturor că, aşa cum uneori ceea ce este supus şi ceea ce este schimbat sau este superior este semnificat prin cuvântul „Meu", tot aşa iarăşi şi ceea ce este egal şi înrudit şi autentic este caracterizat prin acelaşi cuvânt.

Dar eu acestea ţi le-am însemnat ca pe un exemplu poate mai smerit decât subiectul, dar nu inferior nevoii epistolei.

Cinstita mână stângă izvorâtoare de har a Sfintei, slăvitei Mironosițe și cea întocmai cu Apostolii Maria Magdalena, constituie o binecuvântare pentru mănăstirea noastră și o sfântă laudă, bogăție și renume pentru Sfântul Munte, dar și un odor multcinstit al Bisericii lui Hristos.

Sărbătoarea Sfintei se prăznuiește în mod strălucit în sfânta noastră mănăstire pe data de 22 iulie. Sfânta Maria Magdalena împreună cu Sfântul Cuvios Simon Izvorâtorul de Mir constituie cei doi stâlpi și ctitori ai Mănăstirii Simonos Petras. Necesitatea editării unei cărți care să cuprindă viața, petrecerea și locul Sfintei Magdalena printre ucenicii lui Hristos, atitudinea ei vitejească la Răstignirea și Învierea lui Hristos și, în general, activitatea ei apostolească, precum și cele privitoare la confuzia care s-a făcut cu privire la curăția ei feciorelnică, ne-au preocupat adesea ori.

De aceea, am hotărât să încredințăm o asemenea operă Ieromonahului Theologos, care a considerat ca pe o binecuvântare faptul de a se ocupa științific de un astfel de studiu, cercetând izvoare vrednice de crezare. Desigur, încercarea în discuție impunea multe dificultăți, dat fiind faptul că mărturiile autentice din Scripturi despre viața și activitatea misionară a Sfintei sunt limitate și informațiile corespunzătoare puteau fi extrase numai din operele Sfinților Părinți ai Bisericii noastre și din mărturiile autentice ale Tradiției noastre bisericești, atât cele vechi, cât și cele mai noi.

Cartea în discuție, *Sfânta Maria Magdalena. Sfântul odor al Mănăstirii Simonos Petras*, credem că prezintă complet imaginea personalității Sfintei Maria Magdalena.

Arhimandritul Elisei,
Starețul Sfintei Mănăstiri Simonos Petras

DOXOLOGIA

9 786066 664301

edituradoxologia.ro
Editura.Doxologia